

MUSTAFA ÇELİK
DAR'UL BARB
FIKHI
MUSTAFA ÇELİK
FETİH YURDU SAHN-
SEMÂN KİTAPLIĞI

Dizgi-Baskı: Fatih Gençlik Vakfı Matbaa işletmesi
Kapak : Yalçın Turgut
Mücellit : Tan Mücellit
ÖLÇÜ YAYINLARI
Ankara Cad. Basın İşhanı
48/1 Cagaloglu - İSTANBUL
5190049-5122045

Müslümanca yaşaytp
Müslümanca ölenlere»*«
Mustafa ÇELİK

İÇİNDEKİLER

Dar'ul -Harb Fıkına Takdim	7
Önsöz	11
Kur'an ve Sünnette Dar'ul Harb	10
Kur'an ve Sünnette Fıkıh	31
Dar'ul Harb'de Fıkı Meseleler	38
Dar'ul Harb'de Beraet-i Zammet	39
Dar'ul Harb'de Müddet-i Iddet	42
Dar'ul Harb'de Hicret	43
Dar'ul Harb'de ikamet	50
Dar'ul Harb'de Bilmemek Mazeret	57
Dar'ul Harb'de Haddlann ikamesi	62
Dar'ul Harb'de Cihad	65
Dar'ul Harb'de Kumar	70
Dar'ul Harb'de Faiz Muamelesi	73
Dar'ul Harb'de Hizib	78
Dar'ul Harb'de ibadet	84
Dar'ul Harb'de Sakinler ...	87
Dar'ul «arb'ın Dar'ul islâm'a Dönüşmesi	89
Dar'ul Harb'de Evliya Meselesi '..	01
Dar'ul Harb'de Evliyaullah	94
Dar'ul Harb'de Evliya'u't-Tağut	97
Dar'ul Harb'de Evliya'u's-Şeytan	09
Dar'ul Harb'de Tecdid ve Müceddid	102
Dar'ul Harb'de Hacc Farızasının ifası	113
Dar'ul Harb'de Hürriyet	116
istila Fıkı ,	123
Dar'ul TUdde	145
istilaya Uğrayan Beldelerde Vali Tayini	153
Harb Emirine Bey'at ...	158
Kadı Tayini	168
Cuma Namazı	170
istila Altındaki Müslümanların Kâfirlerden Yardım alma- ması	ic2

TAKDİM

İslam düzeninin temelini ilim teşkil eder. İlim her şey-
den üstündür. Bil ki; üzerinde durduğumuz İUm, İLM-İ FI-
KIH'dır. Zira Fıkıh ilmi herkese lazım olan elbise gibidir.

Değişmez hayat muallimimiz. Hz.Muhammed (s.a.v.) şöyle buyuruyor: «İlim öğrenmek her müslüman erkek ve kadına farzdır. İlmî ehil olmayan insanların yanma bırakan kimse domuzun boynuna altından, cevherden ve inciden gerdan takana benzer.» (1) Bu 'hadiste geçen İlim'den murad. ilmi fıkıh'dır. Bu nedenle İbn-i Abidin (Rh.a.) şöyle diyor: «Fıkıhı okumak, Kur'an'ın İhtiyaçtan fazlasını öğrenmekten eîdaldır. Bütün fıkıhı öğrenmek mutlaka lazımdır.» (2) Çünkü fıkıhı öğrenmeyen bir kimse islâm'ı tam manasıyla yaşayamaz. İslâmı yaşamak için Fıkıh şarttır.

«El Mültekat» ile diğer kitaplarda beyan edildiğine göre İmam-ı Muhammed (Rh.a.) •. «Bir kimsenin şiir ve Nahiv ile şöhret bulması layık değildir. Çünkü şiirin sonu dilenmeye, Nahv'ın sonu da çocuk okutmaya varır. Hesapla şöhret bulması da gerekmez; zira sonu yer ölçümüne varır. Tefsir ile şöhret bulması da öyledir. Çünkü sonu vaizlik ve hikayeciliğe varır. Bilakis kişinin ilmi, helal ve harama ve bilinmesi zaruri olan AHKAMA dair olmalıdır.»

(3) Zira ahkamı bilen ahkamsızlıktan kurtulur. Ahkamsız-

1 — Sünen-i İbn-i Mace Terceme ve Şerhi (Haydar Hatiboğlu)

C: 1. Sh: 387. ist/1982

2 — tbn-i Abidin (Ter-. Ahmed Davudoğlu) C: I, Sh; 37. tst/1982

3 — tbn-i Abidin (Ter: Ahmed Davudoğlu) C: I, Sh: 38, tst/1982

lıktan kurtulan da tek çareyi Ahkam-ı Rahmana tabi olmakta bulur. Hayatı boyunca Tağut ve Bel'amlar çetesinden de uzak durur.

Hız.Muhammed (s.a.v.) şöyle buyuruyor: «Allah kimin hayrını murad ederse o kimseyi dinde FAKİH kılar.» (4) İmam-ı Burhaneddin Ez-Zernüci (Rh.a.) bu konuda şöyle buyuruyor; «Bil ki her ilmi eide etmek her müslüman üzerine farz değildir. Bel ki her müslüman üzerine ilmihal bilgisini elde etmek farzdır. Nitekim şöyle denilmiştir: «İlimlerin en üstünü ilmihal bilgisidir. Amellerin en üstünü de bulunduğu hali muhafaza etmektir.» (5) Yani kişinin içerisinde bulunduğu ahval ile ilgili durumu bilmesi üzerine farzdır. Bilhassa içinde bulunduğu darın fıkıhı hükmünü bilmek ve içinde yaşadığı darın fıkıhına talib olmak müslümanın değişmez bir görevidir.

İslâm ulemasının verdiği fetvalar iki çeşittir. Dar'ul İslâm'a ait, yani Dar'ul İslâm'da geçerli olan fetvalar, bir de Dar'ul Harb'de geçerli olan fetvalar. Gerçi müşterek o!cn fetvalar da hiç şüphesiz vardır. Fakat Daru karar farklı olduğu için fetvalarda haliyle farklıdır. Ancak müslüman olan ülkelerde yaşayan mükellefler bu durumdan gafil oldukları için çoğu zaman cahili bir hayatı islâm zan et.inişler hatta bir islâm'ı hayat olarak kabul etmişlerdir. Dahası var bu işin. Cahili hayata davetiye fetvalarını dağıtan Bel'amların fetvalarını muhabbetle kabul etmek ve bu kabul ile iftihar duymak. Hani meşhur bir darbı mesel var; Maymuna «Allah cezayı versin, demişler, oh be demiş, beni ceylan yapacaklar!»

İşte DAR'UL HARB FIKHI, böyle bir ortamda yaşayan müslümanların fıkıhı sorunlarına çözüm getirmeyi amaçla-

yan bir inceleme ve araştırma eseridir. Eser sahasında tek eserdir. Çünkü bugüne kadar İslâm âleminde böyle müstakil bir Dar'ul Harb Fıkıhı adında bir eser yayınlanma-

dı. Bu nedenle böyle bir esere ihtiyaç vardı. Çünkü bugün herkes tertibli veya tertibsiz olarak Dar'ul harb kavramını ağzında sakız gibi çiğnemektedir. Esert baştan sona kadar dikkatle okudum. Cerihadar gönlümüze bir teselli olduğunu gördüm. Yusuf kuyusundan Eyyüb mağarasına seslendim. Bir verdim üç aldım, sevince gark oldum. Yine vahşetin ilçemi vahdet sarayında buldum.

Mustafa kardeşim «HAYRİ İHYA, ŞERRİ İMHA» projesini tatbik başlamıştır. Vakit onu kuşanmadan o vakiti kuşanmıştır. Eserinde vahdet sofrasını sermiş, Tevhid ağacından meyveler getirmiş, merhamet pınarından su akıtmış, uhuvvetimizin acılan yarasını kapatmış ve ardından da gufran ilacını serpmiştir. Bu nedenle Mustafa ÇELİK kardeşimi bu çalışmasından dolayı candan tebrik eder, böyle çalışmaların devamını kendisine nasib etmesini yüce Allah'tan dilerim.

Ş.Müslim KUŞ

MAYIS 1988

Ş.URFA

4 — Sahih-i Buhari Tecridi Sarih Tercemesi/C: I, Sh: 77, ist/1980

5 — Ta lim'ül Mütealim (hnam-ı Burhaneddin Zernüci) Sh: 27, îet/1980

8

ÖNSÖZ

insanlara eskimez hayat kanunları gönderen ve mutlak hakimiyet sahibi olan yüce Allah'a Hamd ve Senalar olsun.

Cihanşümül bir Şeriatla gönderilen ebedi önder Hz.

Muhammed (s.a.v.)'e. âline, ashabına, Allah'ın nizamının i yanltş anlaşılması için var gücüyle çalışarak İçühad ve kivaslarıyla Kur'an ve Sünnetteki değişmez nuru gösteren miçtehid ulemaya ve İslâm nizamını Tağuti ve şeytani rejimlere galrb kılmak için bütün varlığıyla Cihad eden tüm dünya müslümanlarına selatü ve selâm olsun.

Allah'ın arzında Allah'ın inzal ettiği vahy'e göre hayatını tanzim edemeyen müslümanlar tarihin her devresinde «Beşeriyete İbadet Mezhebi» olan fitrat düşmanı ideolojilerin tahakkümüne mahkum olmuşlardır. Mahkum müslümanlar vahyi öğrenme yerine neçis ideolojileri öğrenmeye adeta kendilerini adanmışlardır. Bunun neticesinde müslüman kendini vahiy sistemine karşı değil de ideolojiye karşı sorumlu kabul etmiş, dini ile ilgili durumlarında Bel'am çetesinden öğrenmeye duçar olmuştur. Vahyin zıddı olan ideolojinin hükümrân olduğu mekanlarda dini öğrenme makamı olarak Bel'amlar gösterilmiştir.

11

Beî'amların din adına fetva öğrettikleri bir mekanda Hz. Muhamed (s.a.v.) hayat özellikleri ve birçok hadisleri tarih.n hatıralar müzesine sevk edilir. Tarihin hatıralar müzesinde saklanan hadislerden bans eden müslümanlar din harici ilan edilir ve Beramların fetvasıyla «Ehl-i Fitne», «Cühela», «Deli» vs. isimlerle isimlendirildi. Bir hadisi ve bir had sin insanlığa sunduğu hükümleri tarihin hatıralar müzesinden kurtarmak başlı başına bir hadisedir. Çünkü öyle hadisler var ki; şayet anlatılsa ideolojilerin vahyi gibi

işlem görmesine ve yaşanmasına hayat hakkı kalmaz. Hele hatıralar müzesine gömülen bu hadis hayata ışık tutan ve yön veren kavramları içeriyorsa hadise bir kat daha önem kazanmış olur. Çünkü bu durumda müslüman kendisini ideolojik kavramlarla değil vahyin sunduğu terimlerle tarif edecektir. Kendini vahiy sistemine göre tanımlayan bir müslüman küfrün ölüm alametidir.

! İslâm topraklarında vahy'e göre kimlik kazanan müslümanlar ne kadar çoğalırsa küfrün ölüm alametleri o kadar çoğalır. Vahy'in yerine ideolojilerin hükümlerine olduğu beldelerde sürekli ilâhi ahkamları mükelleflere karşı «Biz bunları anlatırsak halk !bize ne der» endişesiyle gizlenir. İşle senelerden beri Hz.Muhammed (s.a.v.) gündeme getirdiği Dar'ul Harb kavramı ve bu kavrama mesned olan hadisler «Biz 'bunları anlatırsak halk bize ne der» endişesiyle mükelleflere karşı gizlenmekteydi. Ancak son zamanlarda Dar'ul Harb kavramı tertipli veya tertipsiz olarak gündeme girmiştir. Bazı Bel'am kılıkli herifler bu kavramın gündeme girmesinden çok rahatsız olmaktadır. Hatta Dar'ul Harb kavramının yahudiler tarafından ortaya atılan bir kavram olduğunu iddia edecek kadar esfeli safiline düşmektedirler. Bazı beyni kireçlenmişlerde yukarıda temas ettiğim gibi «Biz Dar'ul Harb kavramını anlatırsak halk bize ne der» endişesine kapılacak mükellefleri hakir görmektedirler. Esasen ideolojilerin hüküm sürdüğü toplumlarda

mükellefler sürekli hor ve hakir görülürler. Bazdan da «Dar'ul Harb kavramı vardır. Fakat bu kavram islâm'da gizlidir, anlatılmaz» derler. Bütün bunlar ideolojilerin necis kültüründen kaynaklanan şeytani endişelerdir. Her müslüman bilmeli ve inanmalıdır ki; HZ.MUHAMMED (s.a.v.)'in GÜNDEME GETİRDİĞİ BİR KAVRAM VE HÜKÜM «Halk bize ne der» ENDİŞESİYLE MÜKELLEFLERE KARŞI GİZLENEMEZ. ŞAYET GİZLENSE ŞİRK MEYDANA GELMİŞ OLUR. Dar'ul Harb Fıkhnı da Hz.Muhammed (s.a.v.) gündeme getirmiştir. Biz bu eserimizde Dar'ul Hgrb ile ilgili hadisleri metin ve mealıyla beraber verdik. Çünkü bugüne kadar Dar'ul Harb ile ilgili hadisler müstakil olarak bir araya toplanmamıştır. Bu eserimiz 'Dar'ul Harb ile HgiU hadis öğrenmek isteyenler için bir el kitabıdır. Biz Yeni bir Fıkıh ortaya çıkarmıyoruz. Ancak var olan bir Fıkıh türünü müslümanların gündemine delilleriyle beraber getiriyoruz. Müctehid ulema eserlerinde Dar'ul Harb ile ilgili birçok fetva vermişlerdir. Aynı zamanda Dar'ul Harb ile ilgili meseleleri Dar'ul islâm'daki meselelerden farklı ve ayrı olarak müteala etmişlerdir. Müctehid ulemanın eserleri tetkik edildiği zaman «Dar'ul İSLAM Fıkhnı» ve «Dar'ul Harb Fıkhnına rastlamak mümkündür. Bazı çevrelerin zanettiği gibi Dar'ul Harb kavramı basit bir kavram değildir. Bu kavram beraberinde apayrı bir Fıkıh anlayışını getirmiştir, islâm'ın Dar'ul Harb'deki müslümanın problemlerine getirdiği çözümler Dar'ul Harb Fıkhnı meydana getirmiştir.

Dar'ul Harb Fıkhnı hazırlarken hep toynaklara müracaat ettik. Ancak kaynaklarımız sadece Fıkıh kitaplarını kapsamamaktadır. Bunun sebebini iki şekilde izah etmek mümkündür. Birincisi Fıkıh ilmine olan bakış açımızdır. Biz Fıkıh ihriini şeriat açısında; islâmı bir bütün olarak bilmek

ve anlamaktan ibaret olduğunu kabul ederiz. Bunun için Fıkhi bir meseleyi bir Fıkıh kitabında öğrenmek mümkün
13

12

olduğu gibi bir Tefsir kitabında, bir Hadis kitabında veya bir Akaid kitabında da öğrenmek mümkündür. Bunun için bizim gösterdiğimiz kaynaklar arasında Tefsir, Hadis, Akaid ve Tarih 'kitapları da vardır, ikinci sebebe gelince; İslâm âleminde bugüne kadar «Dar'ul Hanb Fıkhi» adında müstakil bir çalışmanın olmayışdır. Müstakil bir çalışma olmayınca pek tabi olarak Dar'ul Harb Fıkhi ile ilgili fetva ve hükümler islâmî kaynaklar içerisinde dağınıktırlar. Biz de bu eserimizde dağınık olan bu Dar'ul Harb Fıkhi'nin fetva ve hükümlerini bir araya toplamaya gayret ettik. Dar'ul Harb Fıkhi'nı hazırlamaktan maksadımız; Hz. Muhammed (s.a.v.)'in hatıralar müzesine gömülen hadislerini ümmet-i Muhammed'e bildirmek ve Resulullah (s.a.v.)'in pak bildirilerine sahip çıkmak, Dar mefhumu konusunda müslümanları aydınlatmak. Dar'ul Harb meselesinin bir Fıkhi'nin temelini teşkil ettiğini müslümanlara bildirmek ve islâm Fıkhi'nin ne kadar zengin olduğunu, her çağ ve mekanda müslümanların 'problemlerine nasıl çözüm getirdiğini müslümanların gözü önüne sermektir. Eserimiz hatalardan hali değildir. Bu Dar'ul Harb Fıkhi'ne bir giriştir. Temennimiz bu saha da daha güçlü kalemlerin çalışması ve meyve vermesidir. Aynı zamanda hatalarımızı da bize bildirmeleridir. 'Bu eserdeki doğrular islâm'a, hatalar da bize aittir.

Çalışma bizden başarı Allah'tandır.

Mustafa ÇELİK

MAYIS 1988

Ş.URFA

KUR'AN VE SÜNNETTE
DAR'UL HARB

14

KUR'AN VE SÜNNETTE DAR'UL HARB

İslâm sisteminin temeli, Kur'an ve Sünnete dayanır. Kur'an'ı Kerim müslümanlar için bir mekteb ise, Hz. Muhammed (s.a.v.) de bu mektebin derslerini açıklayan ebedi bir muallimdir. Hz. Muhammed (s.a.v.) buyuruyor -. «Size iki şey bırakıyorum. Onlara sınıksız sarıldıkça katiyyen sapı'K'ı'ğa düşmezsiniz. Allah'ın Kitabı ve Nebinizin sünneti.» (1) Dar'ul Harb kavramı için Kur'an ve sünnete sarıldığımızda sapıklığa düşmeyiz. Amma ne yazık ki kavramlarımızı çoğu bugüne kadar hep Yunan kültürüne göre tanımlanmıştır. Müslümanın eğitim kaynağı Kur'an, gerek artık ilmi Yunan.

Dar'ul Harb kavramının lafız olarak Kur'an-ı Kerim ile geçmediğinde şüphe yoktur. (2) Ancak Kur'an-ı Kerim'in Dar'ul Harb kavramına işaret ettiğinden de herhangi bir şüphe yoktur. Allah (c.c.) hayat mektebimiz Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruyor: «Ey iman edenler! İman eden kadınlar hicret ederek size gelirlere onları imtihan edin;

Allah onların imanlarını çok iyi bilir. Onların mümin kadınlar olduklarını öğrenirseniz, inkarcılara geri çevirmeyin. Bu kadınlar, o inkarcılara helal değildir. Onlar bunlara helal olmazlar, inkarcıların bu kadınlara verdikleri mehirleri iade edin. Bu kadınların mehirlerini kendilerine verdiğiniz vakit, onlarla evlenmenizde bir engel yoktur. İnkarcı kadınları nikahınızda tutmayın; onlara verdiğiniz mehiri isteyin; inkarcı erkekler de hicret eden mümin kadınlara verdikleri mehirleri istesinler. Allah'ın hükmü budur; aranızda o hükmeder. Allah Alim'dir, Hakim'dir.» (3) İşte bu ayeti kerime Dar'ul Harb kavramına delalet ediyor.

1 — El Muvatta (İmam-ı Malik-Ter-. A.M.Büyükcşmar ve bir heyet) C: 2, Sh: 546, İst/1982

2 — İslam Hukukunda Ülke Kavramı (Dr.Ahmet Özol) Sh: 71, İst/1982

3 — Mumtehhine Suresi/10

17

Yukarıdaki ayet-i Kerime'yi izah eden müfessirler Dar'ul Harb kavramını bol bol kullanmışlardır. Yani Dar'ul Harb kavramını 'kullanmadan izah edememişlerdir. Örnek olarak bu müfessirlerden bazılarını hızlı olarak sayalım : El Cessas (Rh.a.) (4), Zemahşeri (Rh.a.) (5), Aileme Alüsi (Rh.a.) (6) Nesefi (Rh.a.) (7) Taberi (Rh.a.) de kendi , Tefsirinde Dar'ul Küfür kavramını kullandı (8) Nisaburi (Rh.a.) Dar'ul Harb kavramını kullandı (9), İmam-ı Kurtubi (Rh.a.) de hem Bilad-ı İslâm, hem Bilad-ı Şirk vö hem de Dar'ul Harb kavramını kullandı. (10) Bütün bu müfessirlerin açıklamasında anlıyoruz ki; KUR'AN-I KERİM DAR'UL HARB KAVRAMINA İŞARET ETMİŞTİR. BUNCA MÜFESSİRLERİN AÇIKLAMASI BUNUN DELİLİDİR.

Kur'an-ı Kerim'in ayetlerini ve ayetlerdeki kapalı kavramlarını açıklayan en büyük müfessir Kur'an'dan sonra Hz.Muhammed (s.a.v.)'dir. İşte Hz.'Muhammed (s.a.v.) de Kur'an-ı Kerim'in işaret ettiği Dar'ul Harb kavramını hadislerinde,bol bol gündeme getirmiştir. Bugün Dar'ul Harb kavramını gündeme getiren fedakar müslümanlara «Fitne- ci», «Karıştırıcı», «Milletin Akidesini bozanlar» diyenler direkmen Hz.Muhammed (s.a.v.)'i suçluyorlar. Çünkü yeryüzünde ilk kez Dar'ul Harb kavramını lafız olarak gündeme getiren Hz.Muhammed (s.a.v.)'dir. Hz.Muhammed (s.a.v.)'in Dar'ul Harb kavramı ile ilgili bir çok hadisi vardır. Bu

4 — Ahkam'ul Kur'an (El Cassâs) C: 3, 438, Beyrut/ty.

E — El Keşşef Tefsiri (Zemahşeri) C: 4, Sh: 518, Beyrut/1947

6 — Ruhul Meani fi Tefsiri'l Kur'an'il Azim ve's-Seb-i Mesani (Alüsi) C: 28, Sh: 75 Beyrut/1985

7 — Tefsir'u Nesefi (Nesefi) C: 4, Sh- 249, 1st. 1984

8 — Cami'ul Beyan fi Tefsir'il Kur'an (Taberi) C: 28, Sh: 44, Mısır/1323

9 — Geraib'ul Kur'an ve Reğaib'ul Furkan (Nisaburi-Tefsiri Taberinm bihamişinde) C: 28, Sh: 53, Mısır/1323

10 — El Cami-u Li Ahkam'il Kur'an (İmam-ı Kurtubi) C: 18, Sh: 61-65, Mısır/1967

[hadisler ileri de metin ve mealleri ile verileceğinden dolayı İbiz burada sadece örnek olarak bir hadisi şerifi zikir edeceğiz. Hz.Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor:» «Dar'ul Harb'de Haddler İkame edilmez.» (11) Resulül-

] (on (s.a.v.) bu hadisinin içerisinde Dar'ul Harb'm ta'rifi vardır Söyle ki; Dar'ul Harb, içerisinde İslâmi haddların tat-
I bik edilmediği ve uygulanmadığı bir dardır. İslâm uleması Hz.Muhammed (s.a.v.)'m bu hadisinin ışığında Dar'ul Harb hakkında çeşitli açıklamalar yapmışlar ve Dar'ul Harb ko-
nusunda İslâm ümmetinin ufkunu genişletmişlerdir. Bu ne-
denle biz İslâm âlimlerinin Dar'ul Harb kavramı ile ilgili ta-
riflerine geçelim.

Dar'ul Harb kavramı. Allah (c.ç.)'m inzal ettiği ahkam-
ların yerine başka ahkamların tatbik edildiği dardır. Ancak
Dar'ul Harb kavramı; Dar'ul Küfür (12), Dar'ul Cehalet (13).
Dar'uş-Şirk (14) Bilad-ı Şirk (15), Bilad-ı Küfür (16), Daru
Kahr (17), Biladuladuvv, Biladul müşrikin, Ardülharb, Ar-
dülküfr, Arduşirk, Daruhum (18) olarakta kullanılmıştır.

II

Feth'ul Kadir Lil Acizil Fakir (tbn-i Humam) C: 5, Sh: 46,
Mısır/1319, Durer'ul Hukkam fi Şerhi Gurer'ıl Ahkam (M.
Husrev) C: I, Sh: 434, ist/1258, El Mabsut (Imam-ı Serahsi)
C: 9, Sh: 99 100, Mısır/1324

12 — El Bedaiu's Senai fi Tertibi's-Şerai (Imam-ı Kâsani) C: 7,
Sh: 130, Beyrut/1406

13 — El Veciz fi Usuli'l Fıkh (Dr.Abdulkerim Zeydan) Sh: 90,
Bağdad/1970

14 — El Mabsut (İmam-ı Serahsi) C: 14, Sh: 57, Mısır/1324

15 — El Camiu Li Ahkam'il Kur'an (Imam-ı Kurtubi) C: 18, Sh:
61 65, Mısır/1967

'6 — İslâm (Said Havva) Sh: 401, Beyrut/1981

17 — El Mabsut (Imam-ı Serahsi) C: 30, Sh: 33, Mısır/1324

'8 — İsiSm Hukukunda Ülke Kavramı (Dr.Ahmet Özel) Sh: 79,
1st. 1982

18

19

Şimdi bütün bu manalara gelen Dar'ul Harb'm tariflerine
geçelim. Hanefi mezhebinin âlimleri bir mekanın ne, za-
man Dar'ul Harb olacağı konusunda açıklamalarda bulun-
dular. Melikul Ulema İmam-ı Kâsani (Rh.a.) şöyle diyor:
«Bizim mezhebimizin alimleri Dar'ul İslâm'ın ne ile Dar'ul
Küfür olduğu konusunda ihtilaf ettiler. Ebu Hanife (Rh.a.)
dedik!: «Dar'ul islâm şu üç şartla Dar'ul Harb olur:

1 — İçinde Ahkam-ı Küfrün icra edilmesi

2 — Dar'ul Küfre sınır olması

3 — Müslüman ve Zimmi için ilk emanın ortadan
kalkması. Yani İslâm emanının kalkması. (Din

Emniyeti, Can Emniyeti. Mal Emniyeti, Nesil Em-
niyet gibi..)»

Ebu Yusuf ile Muhammed (Rh.a.) dediler ki: «Dar'ul İslâm
içinde Ahkam-ı Küfrün icra olunmasıyla Dar'ul Küfür olur.»

Bir Dar'ın İslâm veya Küfre nisbet edilmesinden murad;
, bizzat İslâm veya küfrün mahiyeti değildir. Maksud; em-
, niyet ve korkudur. Eğer bir Dar'da mutlak surette Emniyet
müslümanlara, korku da kafirlere aitse orası Dar'ul İs-
lâm'dır. Ancak Korku müslümanlara, Emniyette mutlak su-
rette kafirlere aitse orası Dar'ul Küfür'dür. Ahkam korku

ve emniyet üzerine mebnidir. (19) Demek ki' Dar'ul Harb; Müslümanların Din, Can, Mal Nesil ve akıl emniyetlerini kaybettikleri ve içerisinde korku ile yaşadıkları bir küfür diyardır. Müslüman içerisinde İslâmi ahkamları tatbik etme emniyetine sahip değildir.

Ulemadan El Kuhistani (Rh.a.) Dar'ul Harb'ı şöyle tarif ediyor: «Dar'ul Harb; Kafirlerin reisinin emir ve idaresinin yürürlükte olduğu dar'dır.» (20) Yine Hanefi mezhebi — El Bedaiu's Senai fi Tertibi's Şerai (hnam-ı Kâsani) C-. 7, Sh. 130-131, Beyrut/1406
20 — Comiu'r Rumuz (El Kuhistani) C: 2. Sh: 311, 1st. İ300

qöre kaleme alınmış Feteva-ı Hîndiyye adlı eserde b"vte geçiyor: «Bil ki, Dar'ul İslâm, İmam-ı Ebu Hanife (Rh.a.)'ye göre üç şartla Dar'ul Harb olur.

- 1 Açıklıkla küfür ahkâmının icra edHmesi ve o yerde İslâm 'hükmü ile hüküm verilmemesi,
- 2 — Dar'ul Harb'e bitişik olması. Yani aralarına Bi-lad-ı İslâm'dan her hangi birisinin olmaması.
- 3 — o yerde küffarm istilasından önce mevcut bulunan ilk güven emniyet, mümin ve zîmmi için kalkmış olmak, bu güven müslümanların İslâm'ı kdbul etmesiyle ve zimminin de zimmet akdi ile olan emniyet halidir.

Bu mesele üç şekilde özetlenebilir:

Ya Ehl-i hanb darlarımızdan herhangi birisinde galib olur, yahut, yerin ahalisi irtidad ederek dinden çıkarlar, galip gelerek küfür ahkâmını icra ederler, yahut zimmet ehli sözleşmelerini bozarak üstünlük kazanırlar, galip gelirler. Bu şekilde Dar'ul Harb ancak yukarıdaki üç şarttan sonra meydana gelir.

İmam-ı Yusuf ile. Muhammed (Rh.a.) demişlerdir ki; lalmz bir şartla Dar'ul Harb olur: O da küfür ahkâmını rhar etmektir. Kiyas da budur.» (21) Esasen Maliki ve Hanbeli Mezheblerine göre de Dar'ul İslâm tek bir şartla Dar'ul Harb olur. O da Dar'ul İslâm'ın içerisinde küfür ahkamlarının icra edilmesidir. Böylece Hanefi mezhebinden Ebu Yusuf ile Muhammed'In görüşü Maliki ve Hanbeli mezhebinin aynisidir. (22) Nerede küfür ahkamları uygulan-sa ve tatbik edilse orası Dar'ul Harb'dır. Şirk ahkamları- "nın açıktan uygulanması bir Dar'ul İslâm'ı Dar'ul Harb'e pl — Feteva-i Hindiyye (Ş.Nizameddin) C: 2, Sh: 232, Bulak/Mısır, 1310

— islâm Hukukunda Ülke Kavramı (Dr.Ahmet özel) Sh: 108, İst. 1982

21

20

tebdil etmeye kafidir. Esasen bir yerds İslâm ahkamları tatbik edilmedi mi orası kendiliğinden Dar'ul Harb olur. İbn-i Humam (Rh.a.) «Hicretten önce Mekke Dar*uş Şirk idi.» (23) derken Aileme Alüsi (Rh.a.) de şöyle der: «Fetihten önce Mekke Dar'ul Harb idi» (24) Şemsul Eimme İmam-r Serahsi (Rh.a.) de: «Mekke 'bir Dar'uş-Şirk idi. Çünkü Mekkenin içerisinde islâm ahkamları icra edilmi-yordu.» (25), demektedir. «Bir yerde müslümanlar varsa oraya Dar'ul Harb denmez» diyenlere deriz ki; İmam-ı Se-

rahsi, Alüsi, İbn-i Humam «Mekke Fetihden veya hicret önce Dar'ul Harb idi» dedikleri zaman onlar biliyorduk! o gün Hz.'Muhammed (s.a.v.) de Mekke'de idi. Fakat İslâm hakim değildi de ondan Dar'ui Harb oluyordu. Bu nedenle içerisinde İslâm ahkamları icra edilmeyen bir yerde müslümanların bulunması o yerin Dar'ul Harb olmasını engellemez. Çünkü Hz.Muhammed (s.a.v.) de Mekke'de yaşıyordu. Fakat ulema buna rağmen Mekke'ye Dar'ul Harb dediler. Şehid Abdülkadir Udeh (Rh.a.) Dar'ul Harb konusunda şöyle diyor: «Dar'ul Harb deyince, müslümanların hakimiyeti altında bulunmayan veya İslâm'ın hükümlerinin açıkça yapılması mümkün olmayan gayri İslâmi ülkeler kasdolunur. Müslümanlar İslâm'ın hükümlerini ıztıar etmedikleri müddetçe sürekli sakinleri arasında müslümanların bulunup 'bulunmaması farksızdır.» (26) Evet bir Dar'ul Harb'da İslâm uygulanmadıkça isterse nüfusunun yüzde yüzü müslüman olsun o dar yine Dar'ul Harb'dır.

23 — Feth'ul Kadir lal Acizil Fakir (İbn-i Humam) C- 6, Sh: 178, Mısır/1319

24 — Ruhul Meani fi Tefsirdi Kur'an'il Azim ve s Seb-i Mesani (Aileme. Alüsi) C: 21, Sh: 18, Beyrut/1985

25 — El Mebsut (Imam-ı Serahsi) C: 14, Sh: 57, Mısır/1324

26 — İslam Ceza Hukuku ve Beşeri Hukuk (A.Üdeh) C: I, Sh: 403. Tef. Akif Nuri, İst/1976

Şehid Seyyid Kutub (Rh.a.) Dar'ul Harb kavramını şöyle tarif ediyor: «Dar'ul Harb; Ahkam-ı İslâm'ın tatbik edilmediği ve İslâm Şeriatının uygulanmadığı bütün beldeleri kapsar. Ahalisi ne olursa olsun. İster müslüman, ister Ehl-i Kitap ve isterse kafir olduklarını söylesinler, netice aynıdır. Kısaca Dar'ul Harb; ahkam-ı İslâm'ın tatbik edilmediği ve İslâm Şeriatının uygulanmadığı beldenin adıdır. Böyle bir belde müslümana ve müslüman cemiyetine göre Dar'ul Harb sayılır.» (27) Demek ki ahalisi ne olursa olsun. Alch Şeriatının yerine Tağut'un heva ve hevesinin tatbik edildiği, Çibt'in propagandasının geçerli ve serbest olduğu, Bel'amların fetvasının makbul olduğu, Hakkın dininin halkın dini (heva ve hevesi) ile değiştirildiği her belde Dar'ul Harb'dır. Esasen İslâm nizamını tatbik etmemek fitrata savaş açmaktır. Eğer bir belde de İslâm hayatın iktidarına hakim değilse o beldenin sakinleri kendi fitratlarına savaş açmışlardır. Dolayısıyla o belde bir Bilad-ı harb haline gelmiştir. Demek istiyoruz ki; Fitrata karşı savaşmanın en emin yolu İslâm ahkamlarını tatbik etmekten vaz geçip bu ahkamların yerine vahyi ile çatışan ahkamları tatbik etmektir. Böyle bir tatbikatta otomatikmen bir beldeyi Dar'ul Harb haline getirir.

Hanefi mezhebinin ulemasından İbn-i Abdin (Rh.a.) Dar'ul Harb konusunda şöyle diyor: «Kafirler İslâm memleketlerinden bir memleketi mücerred ele geçirseler yahut bir şehir ahalisinin mürted olarak ahkam-ı küfrü icra etseler veyahud zimmilerin ahidlerini 'bozarak memleketlerini ele geçirseler bu üç surette üar'ul İslâm Dar'ul Harb olmaz. Bir Dar'ul İslâm'ın Dar'ul Harb —Allah korusun— olabilmesi için metinde zikir edilen üç şartın tahakkuk etmesi lazımdır. (Metindeki üç şart şunlardır:

27 — Fizilal'il Kur'an (Şehid Seyyid Kutub) C: 2, Sh: 874, Beyrut/1982

22

23

- 1 — İçerisinde Ahkam-ı Şirk'in icra edilmesi
- 2 — Müslüman ve Zimmi için İslam emanımın ortadan kalkması
- 3 — Dar'ul Hart» ile Dar'ul İslâm arasında bir İslâm memleketinin olmaması.)

Bu İmam-ı Azam'a göredir. Ancak İmarneyne göre; Dar'ul İslâm'ın —Allah Korusun— Dar'ul Harb'e dönüşmesi bir şartın gerçekleşmesine bağlıdır. O da* içerisinde ahkam-ı Küfrün icra edilmesidir. Bir Dar'ul İslâm Dar'ul Harb'e dönüşünce artık orada Hadd ve Kısas icra edilmez. Artık bir müslüman esirin; kafirlerin canlarına ve mallarına taarruz etmesi caizdir. Kadınların namusuna dokunulması caiz değildir.» (28) Evet Dar'ul Harb; İçerisinde İslâmi ahkamların geçerli olmadığı, Hadd-ı Zina, Hadd-ı Kazf, Hadd-ı Sirkat ve bunlara benzer haddların 'hiçbirisinin uygulanmadığı, bu ilahi ahkamların yerine ahkam-ı beşer'in tatbik (edildiği ve müslüman ile Harbi arasında can ve mal güvenliğinin ortadan kalktığı bir küfrün tatbik merkezi ve mekanıdır.

Görüldüğü gibi Dcr'ul Harb; müslümanlar ile ahalisi arasında herhangi bir anlaşma ve ahidleşme olmayan bir dar'dır. Bu nedenle Dar'ul Harb'ı iki kısma ayırmışlardır.

1— Bizim ile kendileri arasında bir misak bulunan Dar'ul Harb.

2 — Bizimle aralarında bir misak veya anlaşma olmayan Dar'ul Harb. (29)

Bu iki durumda da Dar'ul Harb'de İslâm ahkamları yerine Tağut'un ahkamları uygulanır. Çünkü Dar İslâm'ın siyasi hakimiyetinin dışında kalıyor. İslâm'ın siyasi hakimiyetinin dışında kalan bütün darlar Dar'ul Harb'dir. Ancak bir Dar'da Ahkam-ı İslam ile Ahkam-ı küfür 'birlikte uygulanır.

28 — Redd'ül Muhtar Ala'd Dürr'ül Muhtar (tbn-i Abidin) C: 4, Sh: 175, 1st. 1984

29 — İslam (Said Havva) Sh: 402, Beyrut/1981

24

insalar böyle bir yer Dar'ul Harb olmaz. (30) İçerisinde iki mahkeme bulunan ve bu mahkemelerden birisi Ahkam-ı İslâmi ve diğeri de Ahkam-ı beşer ile hükmetmesi gibi. Molla Husrev (Rh.a.) Dar'ul Harb meselesinde şöyle diyor-.. «Dar'ul İslâm üç şartla Dar'ul Harb'e dönüşür. Bu şartlar şunlardır -.

1 — Dar'ul İslâm'ın içerisinde Ahkam-ı Şirk'in icra edilmesi

2 — Dar'ul Harb'e bitişik olması. Yani kendisi ile Dar'ul İslâm beyninde bir Dar'ı müslimin olması.

3 — Müslüman ve Zimmi için orasının içerisinde ilk güven emniyetin kalkmış olması.

Amma İmameyn'in yanında Dar'ul İslâm tek bir şartla Dar'ul Harbe Dönüşür. O da içerisinde Ahkam-ı Şirk'in

icra edilmesidir. Böyle bir dar'ın Dar'ul İslâm'a bitişik olması veya olmaması, içerisinde ister müslümanlar olsun isterse olmasın durumu değiştirmez. Böyle içerisinde Ahkam-ı Şirk icra edilen bir dar Dar'ul Harb'dır.» (31) Yani İmameyn'in görüşleri arasında bir Dar'm Dar'ul Harb olabilmesi için Dar'ul Harba bitişik olması veya içerisinde müslümanların bulunması şartı aranmamaktadır. Sadece Ahkam-ı Şirk'in icra edilmesi bir Dar'ı Harb yapmaya kafidir. Esasen Dar mefhumu herhangi bir akaidin kuvvet ve hakimiyetle ele geçirdiği belde anlamına gelmektedir. (32) "Bu nedenle Dar'ul Harb; Şirk akaidinin kuvvet ve kontrolü altında tutulan beldelerin genel bir ismidir.

Ömer Nasuhi Bilmen (Rh.a.) de şöyle diyor: «Bir Dari İslâm —Allah muhafaza buyursun-- bir dari harbe taha-
30 — Redd.ül Muhtar, Ala'd Dürr'ül Muhtar (tbn-i Abidin) C: 4, Sh; 175, 1st. 1984
31 — Dürr'ül Hükkam fi Gürr'ül Ahkam (Molla Husrev) C-. I, Sh: 209-210, 1st. 1258
32 — Emanet ve Ehliyet (Yusuf Kerimoğlu) C: I, Sh: 366, 1st. 1985
25

-vüllü, İmamı Azam'a görü şu üç şartın tahakkukuna müte-
•vakkıdfıf:

- 1 — Dari Harbe muttasıl olmalıdır.
- 2 — İçerisinde şirk ahkamı icra edilmelidir.
- 3 — İçinde evvelki eman ile emin bir müslrm veya zimmi kalmamış olmalıdır.

İmameyne göre herhangi bir İslâm beldesinde ahkamı küfr icra edilmeğe başlandığı, yani: harbi bulunan nafizül-hüküm bir hükümdarın istilasına maruz kaldığı takdirde dari harb haline gelmiş olur. Çünkü BİR DARIN BİR DARİ HARB OLMASI, GAYRİ MÜSLİMLERİN MENEASI. KUVVE-1 Tİ. ORDUSU İTİBARIYLEDİR. 'Bunları da nafizülhüküm olan hükümdarları vo hükümetleri temsil eder.

Binaenaleyh hükümdarı harbi olan herhangi bir ülke, bir dari hart» bulunmuş olur. Vele ki dari İslâm'a muttasıl olsun. Mutta brh olan da budur.» (33)

! Dar'ul Harb kavramı hakimiyet ile ilgilidir. Bir dar'da kuvvet Küfür milletine ait ise o dar bir Dar'ul Harb'dır. Bu konuda Şemsul Eimme İmam-ı Serahsi (Rh.a.) şöyle diyor: «Ebu Hanife'ye göre Dar'ul İslâm üç şartla Dar'ul Harb olur. Bu şartlar şunlardır:

- 1 — Dar'ul Harb'e bitişik olması. Bizimle Dar'ul Harb arasında bir Dar'ul Müsliminin olmaması.
- 2 — Müsliman ve Zimmi güven emniyetin ortadan kalkması
- 3 — İçerisinde Ahkam-ı Şirk'in icra edilmesidir.

Amma İmameyn'e göre 'Dar'ul İslâm'ın Dar'ul Harb'e do-, nüşmesi için ahkam-ı Şirkin orada uygulanması kafidir. Nerede İslâm ahkam-ı izhar olunursa oradaki kuvvetde müslümanlara aitse orası Dar'ul İslâm'dır. Yine neresi olursa olsun ahkam-ı şirk içerisinde izhar olur ve oradaki kuvvetde müşriklere aitse orası Dar'ul Harb'dır. Amma İmam-ı
33

Hukuki İslâmiyye I.Fikhiyye Kamusu (Ö.N.Bilraen) C: 3, Sh: 370, 1st. 1976

Azam (Rh.a.) ise Kuvvet ve hakimiyetin tûmamına itibar

edor. Yani Kuvvet ve hakimiyetin tamamı müşriklerin elinde ise orası Dar'ul Harb olur. Aksi takdirde olmaz. Yani kuvvet ve hakimiyetin tamamı müslümanlara ait ise orası Dar'ul Harb olmaz.» (34) Şunu da unutmayalım ki; bir yer Dar'ul Harb olduktan sonra müslümanlara tanınacak emanın hiçbir kıymeti yoktur. Çünkü bu durumda mevcut olan eman ilk eman değil, düşmanın tanıdığı emandır. Bu da, temelde Dar'ul Harb olan herhangi bir ülkede müslümanlara tanınabilecek emniyette farksız olup, bununla o yer Dar'ul İslâm hükmünü alamaz. (35) Yani Dar'ul Harb kafirlerin vereceği eman ile Dar'ul İslâm olmaz. Şirk ahkâmının konusunda El Kuhistani (Rh.a.) şöyle der -. «Küfür ahkâmının açık ve yaygın şekilde, hükmetmesi, icra edilirken de müslümanların kadılarına gidilmemesi şartıyla olursa Dar'ul Harb olur.» (36) Yani içerisinde İslâm hükümüyle hüküm eden bir kadının bulunmadığı yer Dar'ul Harb'dır.

Şafii mezhebine göre ise «Dar'ui İslâm Dar'ul Harb'e dönüşmez. Bir belde bir kere dari İslâm oldu mu, artık ondan sonra mutlaka, yani •. Gerek bilahare gayri müslimler müstevli olsunlar ve gerekse olmasınlar ve orada müslümanların ikametine müsaade etsinler ve gerekse etmesinler orası, Dar'i küfr, dcr'i Harb hükmünde olamaz.» (37) Ancak Şafii mezhebinin bu görüşü çeşitli şekillerde anlaşılabilir.

Şafii mezhebinin görüşüne baktığımızda Dar'ul İslâm olan bir Belde küfrün saldırısına uğrasada, içerisinde şirk ahkamları uygulanmaya başlarsada yine orası bir Dar'ul - - ^o c;h. 114 Mısır/1324

Özel) Sh: 107,

Sh: 371

26

İslömdür. Şafii mezhebi Dar'ul islâm'ı işgal eden harbilerin varlığını tanımıyor, onları hiç bir şeye saymıyor. Dar'ul islâm Dar'ul Harb olamaz diye muntisiblerini amansız bir cihad'a davet ediyor. Bazı Bel'am kılıklı heriflerde Şafii mezhebinin icra olunan küfür ahkamlarına ses çıkarmadığını iddia ederek Harbileri müslümanlara sevdirmeye çalışırlar. Bu çalışmaları harbilerin ekmeğine yağ sürmekten öteye geçemez.

Şafii mezhebinin görüşünden aynı zamanda şunu da anlıyoruz-. Bir Dar ancak hükmü ile vasıflanır, bizzat dar küfürle itham edilemez. Ancak, orada tatbik edilen hükümler İslâm'la veya küfürle itham olunur. Bunun gibi bir üzerinde yaşayan insanların müslümanlar olması o dar'ı Dar'ul İslâm yapmaz, küfür ahkâmı tatbik edildikçe. (38) Yani haşa hiçbir Şafii uleması «eğer küfür ahkamları Dar'ul İslâm'da icra olsalar onlarda İslâm ahkamları gibidirler» dememiştir. Aksine İslâm'dan daha üstün bir sistemin varlığını bile kabul etmemişlerdir.

Şimdiye kadar yapılan tariflerden şunu anlıyoruz ki; Dar'ul Harb; itikadi, siyasi, idari, Teşrii, icraii, kazai ve ahlaki esaslarının ahkâm-ı şirk'e göre ayarlandığı ve içerisinde İslâm ahkamlarında sinelere mahkum edilerek hayattan uzaklaştırıldığı bir dardır. Böyle bir dar harb'lerin vatanıdır. (39) Bundon sonra gelecek bölümlerde Dar'-

ul Harb kavramı bu manalarda kullanılacaktır. Şayet yukarıdaki tarifler anlaşılmamışsa yinede okuyalım. Anlaşıldıktan sonra diğer bölümlere geçelim. Dar'ul Harb'm tanımını öğrenmeyen birisi fıkhını hiç öğrenemez. Çünkü Dar'ul Harb kavramının tanımı Dar'ul Harb Fıkhı için bir miftahdır. (anahtardır)

KUR'AN

VE SÜNNETTE
FIKİH

38 — Dar'ul Harb ve Dar'ul İslâm Kavramları (Şerattettin Argunî
Sh: 16, Ankr. 1080

39 — İslâm Ceza Hukuku ve Beşeri Hukuk (A.Üdeh-Ter: A.Nuri)
C: I, Sh: 403, ist/1973

N VE SÜNNETTE
RWH KAVRAM»

ti . • .
kelimesi cemaata itaiv cv.....
tür. Taife ise cemaattan kopan bir kısımdır, uçun \j^,v—
ya bir veya ikidir. (2) Yine görüldüğü gibi FIKİH ilmi Cihad
ile beraber emredilmiştir. Bu nedenle Fıkıh bir hareket il-
midir.
Fıkıh ilmi cihad'ın temelini teşkil eder. Bazı şaploncu-
lar Fıkıh ilmini tahsil etmeyi gereksiz bulurlar. Bunlar Bel'-
am kılıklı insanlardır, islâm'ı ahkamları kendi şahsi kanaat-
lorine kurban eden tiplerdir. Yukarıdaki ayet-i Kerîmenin
tefsirinde Elmalılı M.Hamdî Yazır (Rh.a.) şöyle der: «Fı-
kîh ilmini tahsil etmek için toplananlar kendi kavimleri sa-
vaştan dönüp geldikleri vakit belki hazer ederler diye kc-
31

vimlerini inzar için bunu yaparlar. Yani halka tahakküm
etmek veya diğer maksadı Dünyeviyye elde eylemek gibi
bir garaz için değil, Sırf inzar ve irşad maksad ve gayesi
manaya göre İlmi din tahsili için de bir seferberlik mev-
zui bahistir. Çünkü ilim ve hüccet ile Cidal, seyf ile Cida-
lin asıl ve merbûu, maksudi asli olan Cihadı Ekberi teş-
kil eder.» (3) Evet Fıkıh; bir bütün olarak dini tahsil etme
eylemidir. Yani Dini islâmı tahsil etme hareketidir. Sade-
ce Namaz, Zekat, Hac ile ilgili bir kaç fetvayı ezberlemek
iş değildir. Çünkü islâm sadece Namaz, Hacc, Zekattan
ibaret değildir, islâm hayatın her cihetini kuşatan bir sis-
temdir. O halde Fıkıh; hayatın her alanıyla ilgili olan İslâmî
hükümleri tahsil etmektir. Bunun için S.Şerif Gürcan'ı
(Rh.a.) der ki: «Fıkıh; kendisiyle amel kazanılan Ahkam-ı
Şeriatî delilleriyle tafsili bir şekilde bilmektir. Hatta şöyle
de denildi: Fıkıh; isabet etmek, hüküm ile ilgili gizli mana-
ya vakıf olmaktır.» (4)

Fıkıh; islâmî ahkamları anlamaktır. Yani İslâm'ı kav-
rama ve anlama hareketidir. Sadece Namazı, Sadece İslâm-
ın konusunu araştırmak ve anlamak değildir. Fıkıh, İslâm
bir bütün olarak anlamaktan ibaret kabul edilmiştir.
Bu nedenle Fıkıh ilminin sahası oldukça geniştir. Fıkıh il-
mini islâm'ın belli bir kesimine münhasır kılmak başlı ba-

şına bir Fıkıhsızlık (anlayışsızlıktır.) Bakınız bu konuda. Ö. Nasuhi Bilmen (Rh.a.) ne diyor-. «Fıkıh, îbadata. muame-lata, ukubata ait bütün şer'i meseleleri ihtiva eden, islâm hukukunu vücade getiren malumatın heyeti mecmuasıdır.»

(5) Yani Fıkıh Şeriat ile ilgili bütün meseleleri inceler.

3 — Hak Dini Kur'an Dili (Elmâlîh M.Hamdi Yazar) C: 4, Sh: 2646-2647, 1st. 1971

4 — Kîtab'ut-Ta'rifat (S.Şerif Cürcani) Sh-. 164, Kahire/ty.

5 — Hukuki İslami İ.Fıkhiyye Kamusu (Ö.N.Bilmen) C: I, Sh: :32

38, 1st. 1976

Bundan ötürüdür ki Fıkıh kitaplarına Şeriat kitapları denil-miştir. (6) Yani Fıkıh, Şeriatın ahkamlarını araştıran, öğre-ten ve gösteren bir ilimdir. Bu ilim bir noktada Allah vergisi-'dir. Ebedi tiyat muallimimiz Hz.Muhammed (s.a.v.) şöyle buyuruyor -. «Allah (Teâlö) kim hakkında hayır dilerse ona İstâm dini hususunda FIKIH bilgisini verir.» (7) Bundan da anlıyoruz ki Fıkıh dinin her yönünü anlamaktır. Yani hem nehyini ve hem de emrini öğrenmek, hem tebşirini ve hem de inzarını öğrenmektir.

Fıkıh; Allah (c.c.) bütün tekliflerini anlamak işidir. Bu konuda İmam-ı Azam Ebu Hanife (Rh.a.) şöyle diyor: «Fı-kıh; kişinin leh ve aleyhine olan şeyleri 'bilmesidir.» (8)

İnsanın hayatında leh ve aleyhinde her ne varsa dini İs-lâm izah etmiştir, işte Fıkıh İslâm sisteminin izah ettiği ve insanın leh ve aleyhindeki bu durumları öğrenmesidir. Yani Fıkıh insana leh ve aleyhindeki durumları öğretir.

Bunları öğrenmenin yolu veya Fıkıh'ın Kaynağı ve kaynak-ları şunlardır.

1 — Allah'ın Kitabı Kur'an-ı Kerim

2 — Hz.Muhammed (s.a.v.) pak ve yüce Sünneti

3 — icma-i Ümmet

4 — Kıyas-1 Fukaha

5 — icthad

6 — İstinbat

7 — Maslahat-ı Mürsele

8 — Örfü ve Adet

9 — istîhsan ve istıslah

10 — Zeröyî'

- Sunuhât-Tuluât-tşarat (Said-i Nursi) Sh: 27, Ankara/1976

— Sünen-i İbn-i Mace Terceme ve Şerhi (Haydar Hatiboğlu)

C: I, Sh: 381, 1st/1982

8 — TaTimü'l Mütealim (İmam Burhanüddin Ez Zerrnüci, Ter: T.V.Yavuz) Sh: 27, 1st/1980

33

Bir kişi bu yollarla leh ve aleyhindeki durumlbı öğrenebi-lir. İşte bu yollar ile insana leh ve aleyhindeki durumları öğreten 'bir ilim varsa o da Ftkrh'dır.

İslâm hareket mekanizması olan bir sistemdir. Doğan her güneşle birlikte yenilenen ilahi 'bir inkılabdır. Bunun il-kelerini, hükümlerini öğrenmek isteyen bir toplum hare-ketli ve dinamik olmalıdır. Bunun içindir ki Zemahşeri (Rh. a.) Fıkıh tahsil etmek 'bir Cîad-ı Ekber'dır.» (9) Hareketli olan İslâm ile birlikte 'hayatına hareketli olarak devam et-

mek Fıkıh'dır. Bu konuda Şehid Seyyid Kutup (Rh.a.) şöyle diyor: «Şüphesiz İslâm hareketi İslâm Fıkıhını doğurdu. Önce din bulundu sonra da Fıkıh bulundu. Bunun aksini sahih olarak ortaya koyacak hiçbir şey yoktur. Önce Allah'ın dinini bağlılık meydana gelmiş yani yalnız tek olan Allah'ın hakimiyetine teslim eden bir cemaat ortaya çıkmıştır. Cahiliyyet geleneklerini, adetlerini ve alışkanlıklarını bırakarak hayatın hangi cehpesinde olursa olsun kul yapısı sistemlerin hakim olmasını reddederek karşı çıkan bir cemiyet kurulmuş. Sonra bu cemiyet yaşayışlarını fiilen İslâm Şeriatına uydurmaya çalışmış ve bundan sonra Fıkıh ilmi ortaya çıkmış ve gelişmiştir.» (10) İşte yukarıda Fıkıh ilminin tahsili ile ilgili olarak zikr ettiğimiz ayet-i Kerime de Cihad için seferber olmuş bir topluluktan Fıkıh tahsili istenmiştir. Yani Tağuti güçlere karşı Cihad'a girişenler Fıkıh tahsil etmelidirler. Fıkıh ilmi İslâm'ın verdiği enerji ile hareket eden topluma Kur'an ve Sünneti gösteren bir mercek, bir camdır. Bazı Bel'amlar Allah kabul etmez sistemlerin hatırı için Fıkıh ilmini yenileme hareketine girişmektedirler. Sırf gayeleri Allah kabul etmez sistemlerin melanetine bir fetva bulmak. Bunun için de zaman za-
9 — Teisir'u! Keşşaf (Zehamşeri) C: 2, Sh: 323, Beyrut/1947
10 — Flzilal'il Kur'an (Şehid Seyyid Kutufo) C: 3, Sh-. 1735, Beyrut/1982
34

man Müstekbir güçlere karşı savaşan ve ictihadlarıyla bize Kur'an-ı Sünnetin derin anlamını anlatan Müctehid ulemaya dil uzatırlar. Hatta müctehidler Kur'an ve Sünnet için bir nicab, bir gölge olarak gösterirler. Oysa ki tam tersine mezheb imamlarımızın hepsinin fetva ve İctihadları bize Kur'an-ı ve Sünneti gösteren şeffaf cam mahiyetindedir. Ancak bugün Fıkıh perdesi altında mezheb imamlarımızın ictihadlarını Kur'an'a ve Sünnete gölge yapıp büyük tezatlar meydana getiren Bel'amlarda mevcut, işte mevcut olan bu Bel'amlar saf müslümanların fıkıh ilmi hakkında bilgilerini tahrip etmektedirler. Seneler önce bu Bel'amlara cevap verip bugünlü çağdaş bir sorununuzun çözümünü veren mücahid âlimimizi dinliyelim :
Said-i Nursi (Rh.a.) şöyle diyor: «Demek Şeriat kitapları (Fıkıh kitapları), birer şeffaf cam mahiyetinde olmak lazım gelirken mürur-u zamanla mukallidlerin hatası yüzünden paslanıp, hicab olmuşlardır. Evet bu kitaplar, Kur'an'a tefsir olmak lazım iken başlı başına tasnifat hükmüne geçmişlerdir.

Hâcât-ı diniyede cumhurun enzannı doğrudan doğruya, câzibe-i icaz ile revnekdar ve kudsiyetle haledar ve daima iman vasıtasıyla vicdanı ihtizaza getiren Hitab-ı Ezelinin timsali bulunan Kur'an'a çevirmek üç tarikledir:
t

1 — Ya müellifinin bihakkın lâyük oldukları derin bir hürmeti, emniyeti tenkid ile kırıp, o hicabı izale etmektir. Bu ise, tehlikelidir, insafsızlıktır, zulümdür.

2 — Yahud tedrici bir ter biye-i mahsusa ile kütüb-ü şeriat-ı şeffaf birer tefsir suretine'çevirip, içinde Kur'anı göstermektir. Selef-i müceddidin kitapları gibi.. Muvatta', Fıkıh-ı Ekber gibi.

3 — Yahud Cumhurun nazarını, ehl-i tarikatın yaptığı

gibi, o hicabın fevkine çıkararak üstünde Kur'anı gösterip, Kur'an'ın halis malını yalnız ondan istemek ve bilvasıta

35

olan ahkamı vasıtanı aramaktır. (11) Buna 'başka madde-lerde eklenebilir. Biz dördüncü bir madde olarak şunu söyleyebiliriz:

4 — Tağut'un heva ve hevesi için çalışan ve din adına fetva hazırlayan Bel'amların fetvalarının merdudluğunu mütemadiyen müslümanlara anlatarak, Mezheb imamlarımızın ümmete olan rehberliğini ortaya koymak. Veyahut meihb imamlarımızın fetvalarının Kur'an ve Sünnetteki dayanaklarını göstererek Bel'amlarını ne derece Kur'an ve Sünnetten uzak olduklarını islâm ümmetine göstermektir. Yukarıdan beri izah ettiğimiz gıbl Fıkıh ilmi bir hareket ve bereket ilmidir. Cihad halindeki müslüman Fıkıh ilmini bilmek mecburiyetindedir. Çünkü Fıkıh tahsili de bir Cihad-ı Ekber'dır. Dinini tahsil eden, küfrü tahsil etme ihtiyacını hissetmez. Bunun için diyoruz ki; Fıkıh, islâmı tahsil edip küfrü tahsil etmemektir. Dar'ul Harb'de yaşayan bir müslüman fiilen farz-ı ayn olan Cihadın içerisinde. Cihad eden bir hareket Fıkıhı doğurur. Bu nedenle Dar'ul Harb'deki müslümanın Fıkıh meselelerine geçelim. Dar'ul Harb'de yaşayan müslüman da leh ve aleyhindeki durumları bilmek zorundadır. Ancak Dar'ul Harb'de ehliyet arızası vardır. Ehliyet; kişinin leh ve aleyhindeki haklara sahip olmasıdır. (12) Dar'ul Harb'de kişi leh ve aleyhindeki haklara sahip değildir. Ancak harbler leh ve aleyhindeki haklara sahiptirler, işte şimdi kişinin leh ve aleyhindeki haklara sahip olmadığı Dar'ul Harb'de islâm ne gıbl çözümler getirmiştir, islâm'ın Dar'ul Harb'de müslümanın problemleri için getirdiği çözümlere Dar'ul Harb Fıkıhı diyoruz.

DAR'UL HARB'DE FIKHİ MESELELER

U — Sunuhat, Tuluat, İşârat (Said Nursi) Sh: 27-28, Ankara/1978

12 — Şerh'uİ Menar fi Usulü Melek (fon-i Melek) Sh: 333, 1st. 306
36

DAR'UL HARB'DE BERAET-İ ZİMMET

Bilindiği gibi islâm nizamında «Beraet-i Zimmet asıldır.» (1) Külli kaidesi mevcuddur. Yani bir kişinin suçsuzluğu esastır. Bir kişiye suç isnad eden suçlamasını ispat mecburdur. Mesela bir kişi müslüman olduğunu iddia etse, başka birisi de o kişinin müslüman olmadığını iddia etmiş olsa; ispat müslüman olduğunu iddia edene değil, müslüman olmadığını iddia edene düşer. Çünkü DAR'UL İSLAM'DA BERAET-İ ZİMMET ASILDIR. (2)

Gerek Dar'ul islâm'da ve gerekse Dar'ul Harb'de olsun müslüman ile müslüman arasında Beraet-i Zimmet asıldır. Ancak müslüman ile Harbi arasında ister Dar'ul Harb'de olsun ve isterse Dar'ul islâm'da olsun Beraet-i Zimmet söz konusu değildir. Çünkü Harbi, islâm'a ve müslümana savaş açan kimsedir. Allah (c.c.). hayat mektebi-

miz Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruyor -. «Ey iman edenler! size mümin kadınlar muhacir olarak geldikleri vakit, kendilerini imtihan edin; imanlarını Allah' daha iyi bilir, imtihan üzerine, onları mümin hanımlar bilerseniz, artık kendilerini kafirlere geri çevirmeyin.» (3) Yani Dar-i Kijfûr'den dar-1 İslâm'a hicret ederek müminiz diye size geldikleri

- 1 — Mecelle-i Ahkanü Adliye (A.Cevdet Paça ve Bir Heyet) Sh: 23,1st. 1300
- 2 — Hak Dini Kuran Dili (M.Hamdi Yazır) C-. 7, Sh: 4010. 1st. 1960
- 3 — Mûmtetine Suresi/10
- 39

edilirler.

— ^ ^ ^ - •

41

zaman (4) Kalblerininde dillerine uygun olduğuna zanmnızı galebe edecek kadar imtihan edin. (5) Ancak «onları mümine bilerseniz» ibaresindeki bilmekten murad zahirdir, yakın değildir. Esasen kalbdekini bilmek babında 'bizim için bir yol yoktur. (6) Şüphesiz kalbdekini Allah (c.c.) bilir. Hz.Abbas (R.a.) rivayetine göre Hz.Muhammed (s.a.v.) bu kadınlara: «Allatı adına yemin ederim ki kocama kızdığım için kaçmadım. Bir yerden bir yere arzuladığım için kaçmadım. Dünya menfaati peşinde koşarak kaçmadım. Sadece Allah ve Resulü için hicret ettim.» diyerek imtihan ediyordu. (7) İmtihani kazananlar İslâm hareketinin safına geçiyorlardı. Bugün küfür cephesinden İslâm'ı hareketin safına geçmek isteyenler mutlaka İslâm'ı hareketin sorumluları tarafından imtihana tabi tutulmalıdır. Herhangi bir imtihana tabi tutulmadan Harbilerin safından İslâm'ı hareketin safına geçenler; geçtikleri andan itibaren İslâm'ı hareket için bir vahşet olabilirler.

İslâm topraklarırfâa çoğu zaman düşman koyun postuna büründü, yüzyıllar boyu hak yerde süründü. Bakınız M.Hamdi Yazır (Rh.a.) ne diyor: «Evvela bir casusluk, saniyen bir dhid şikenlik, salisen diğer bir nifak ve ahlaksızlık gibi fesadlar melhuz olur. Hasılı darı islâm'da beraet-i zimmet asıl ise de dari harbden iman iddiasıyla gelişi bir beraet-i hadise davası demek olduğu ve imanın asıl rükünü olan tasdik ise umuri hafiyyeden bulunduğu cihetle zahirde gayrın 'hukuku noktai nazarından dahi muteber olacak surette her veçhile hükmü sabit olabilmek için ala-

- 4 — Hak Dini Kur'an Dili (M.Hamdi Yazır) C: 7, Sh: 4909, 1st. 1060

- 5 — Buhul Meani fi Tefsiril Kur'an-ıl Azim ve's-seb-i Mesani (Ahisi) C: 28, Sh: 75 Beyrut, 1985

- 6 — Ahkam'ul Kur'an (El Cesas) C: 3, Sh: 437, Beyrut. Ty.

- 7 — Tefsir'ul Kur'an'ıl Azim (Ibn-i Kesir) C-. 4, Sh: 350, Bey-

rut. 1809

ha,eke.
kelleflir.

oar'ul islam*

GeTekse Dar'u, Ha* -

m arasmada Beraet-, »»

»ocaktır. . , , Tevhidi ha-

-

O. 7,

. 4910. 1st.

(M.Hamdi

1960

DAR'UL HARB'DE MÜDDET-İ İDDET

Nikah; gerek Dar'ul islâm'da ve gerekse Dar'ul Harb'-de olsun ebedi bir ibadet olup, bazı Bel'amların zannettiği ve telkin ettiği gibi bir adet değildir, islâm'da Nikah akdi; ölüm, talak, veya Itikad yüzünden sona erebilir. Ancak Hanefi mezhebine göre ihtilaf-ı dareyn sebebiyle de sona erer. (9) Allah (c.c.) hayat düsturumuz Kur'an'da şöyle buyuruyor: «Ey iman edenler! iman eden kadınlar hicret ederek size gelirlerse onları imtihan edin. Allatı onların imanlarını çok iyi bilir. Onların mümin kadınlar olduklarını öğrenirseniz, inkarcılara geri çevirmeyin. Bu kadınlar, o inkarcılara helal değildir. Onlar da bunlara helal olmazlar, inkarcıların bu kadınlara verdikleri mahirleri iade edin. Bu kadınların mehirlerini 'kendilerine verdiğiniz vakit, onlarla evlenmenizde bir engel yoktur, inkarcı kadınları nikahınızda tutmayın; onlara verdiğiniz mehirl isteyin; inkarcı erkekler de hicret eden mümin kadınlara verdikleri mehirleri istesinler. Allah'ın hükmü ibudur; aranızda o hükmeder. Allah bilendir, Hakimdir.» (10)

İmam-ı Azam (Rh.a.) bu ayete dayanarak; evli iki kişiden biri müsKiman veya zimmet akdiyle Dar'ul İslâm'a Dar'ul Harb'den gelse ikisinin arasında firkat meydana gelmiş olur. Hicret eden 'bu kadın ise iddet müddetini beklemeden başka birisiyle evlenmesi mübahdır. Ancak hamile olursa 'hamlini doğuruncaya kadar bekler. (11) Bu firkat Fhtilaf-ı dareyn (Dar'ul İslâm ve Dar'ul Harb) sebebiyledir. (12) Ancak Şafii mezhebine göre bu firkat dar sebebiyle olmayıp, islâm sebebiyledir. (13)

0 — Ahkam'ul Kur'an (M.Ali Saibuni) C: 2, Sh: 561, Beyrut. Ty.

10 — Mümtetine Suresi/10

11 -* El Keşşaf Tefsiri (Zemahşeri) C: 4, Sh: 518, Beyrut, 1947

12 — Ahkam'ul Kur'an (MALi Sabuni) C: 2, Sh: 561. Beyrut. Ty.

13 — Ahkam'ul Kur'an (El Herrasi) C: 4, Sh: 410, Beyrut. 1985

42

Rivayet edildiğine göre ilk hicret eden Ukbe b. Ebu Muaytin kızı Ümmü Gülsüm gelmiş, arkasından da kardeşleri Ammar ile Velid gelip istemişlerdir. Bu ayete binaen geri verilmedi, sonra Zeyd b.Harise (R.a.) nikah edildi. (14) Görüldüğü gibi sırf Allah için Harbi kocasını Dar'ul Harb'-de 'bırakarak ıDar'ul İslâm'a hicret eden bir kadın için iddet beklemek gibi herhangi bir sorun yoktur. Oysa ki başka zaman müddet-i İddeti beklemek sorunu farzdır. (15) Bu nedenle Nikah ve Nikah ile ilgili meseleler Dar mefhumu çerçevesinde müteala edildiği zaman bir çok değişik fıkhl hükme rastlamak mümkündür. Dar mefhumu dikkate alınmadan yapılan fıkhi mütâlâalarda ise bir çok fıkhi hüküm ihmal edilir. Dar mefhumunu dikkate almadan fıkı ile uğraşanlar; zengin olan fıkı ilmini fakirleştirirler. Yapmış olduğumuz bütün bu açıklamalardan şunu anlıyoruz ; Nikah meselesi mütâlâa edildiği zaman İhtilafu'd

Dareyn ahkam değişikliğini beraberinde getirmiştir. Yukarıdaki Hanefi ile Şafii mezhebinin değişik görüşleri bunun bir göstergesi ve delilidir. Bunun içinde Dar'ul Harb Fık-hını araştırma zarureti vardır.

DAR'UL HARB'DE HİCRET

Dar'ul Harb'de yaşayan bir müslümanın en önemli sorunlarından birisi de Hicrettir. Hicret; Kur'an mektebinin nurlu kavramlarından birisidir. Allah (c.c.) hayat mektebi-miz 'Kur'an'da şöyle buyuruyor -. «İman edenler, Hicret ya-parlar, Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla Cihad eden-ler, Allah katında daha büyük dereceye sahibdirler. İşte

14 — Hak Dini Kur'an Dili (M.Hamdi Yazır) C: 7, Sh: 4913. 1st. 1971

15 — Ahkam'ul Kur'an (M.Ali Sabuni) C: I, Sh-. 327, Beyrut, ty. 43

bunlar saadete 'kavuşanlardır.» (16) Bu ayeti kerimenin delalet ettiğine göre; İman hicretten, hicrette cihaddan öncedir. Nitekim ibn-i Kayyim el Cevzi (Rh.a.) şöyle di-yor : «Hicret olmadan Cihad, iman olmadan Hicret ve Ci-had tamam olmaz.» (17) Hicret, Cihaddan daha geniştir. Şevkanj (Rh.a.) kayıt ettiğine göre: «Cihad hicretten bir derecedir.» (18) O halde cihaddan daha büyük hicret var-dır. Çünkü hicret cihaddan evvel farz olmuştur. (19) Bu nedenle müslümanlar cihaddan önce hicreti tanımak mec-buriyetindedirler.

Lügat ulemasından Seyyid Şerif Cürçani (Rh.a.) şöyle der: «Hicret; kişinin 'küffarla beraber yaşadığı vatandan Dar'ul islâm'a intikal etmektir.» (20) Rağıb el İsfahan'ı (Rh.a.) de şöyle der: «Hicret; Dar'ul küfür'den Dar'ul ima-na çıkmaktır.» (21) Hacer'ul Askalani (Rh.a.) hicret hak-kında şöyle der: «Hicret; terketmek demektir. Bir şeye İjicret demek; başkasından oraya intikal etmektir. ŞERİAT-TA HİCRET; ALLAH'IN NEHYİLERİNİ TERKETMEKTİR. Kor-ku diyarından emniyet diyarına intikal etmektir. Hicret; Dar'ul küfürden Dar'ul imana göç etmektir.» (22) Gerek bu tariflerden ve gerekse İslâm tarihinden anlaşıldığına göre Hicret; Tevhidi devletleştirme operasyonu, cemaat-ten devlete kavuşma töreni, hayatın her safhasında şer güçlerini protesto etmenin kökeni, küfür dünyasında ya-şamak istemeyen tier müslümanın değişmez görevidir.

16 — Tefvof Suresi/20

17 — 'Zadul mead fi hayr'il ibad (tbn-i Kayyim El Cevzi) C: 2, Sh: 45, Beyrut. Ty.

18 — Feth'ul kadir, el Cami-u beyne fenni rivayeti ve dirayetf min ilmi tefsir (Şevkani) C: I, Sh: 504, Kahire/1964

19 — Ahkam'ul Kur'an (El Cesas) C: I, Sh: 25, Beyrut. 1335

20 — Ta'rifat (S.Şerif Cürçani) Sh: 256, 1st. 1311

21 — Müfredat-u fi Ğaribil Kur'an (tsfahani) Sh: 782, Kahire/Ty.

22 — Fethul Bari Şerhu Sahih-i Buhari (Hacer'ul Askalani) C: I, Sh: 12, Mısır/1406

44

I Hicret; sınıfsız ve sınırsız İslâm devletine giden yol, jnüstekbirlerin ceza tiaketmiş boynuna uzbnan rahmani koldur. Hicret; müstekbirlerle hesaplaşan müslümanı kital Aneydamnda yalnız bırakıp başka bir 'beldeye yapılan göç (değildir. Hicret; zamana ve mekana İslâm'ın damgasını

vurmaktır. Yani hayatın iktidarını İslama teslim etme eylemidir. Hicret; hayatın kapılarını batıla kapatma harekettir. Ebedi önderimiz Hz. Muhammed (s.a.v.) şöyle buyuruyor: «Gerçek muhacir; Allah'ın nehyi ettiklerini terkendir.» (23) 6u hadisi şeriften de anlaşıldığı gibi Hicret; | Allah'ın inzal ettiği hükümlerle hayatı idare etmeyen rejimlerin 'her kurum ve kuruluşundan uzaklaşmaktır. Yani Allah kabul etmez düzenlerden ayrı yaşamaktır.

Hicret; La baltasıyla kazmak, illellah süpürgesiyle süpürmek ve muhammeden Resulullah şariyle hayatı imar ve ıslah etmektir, islâm'da hicret keyfi değil zaruridir. Hz. Muhammed (s.a.v.) şöyle buyuruyor: «Müşriklerle (beraber iskan etmeyiniz, cima da etmeyiniz. Her kim onlarla beraber iskan eder veya cima ederse o da onlar gibidir.» (24) Başka bir hadisinde de: «Müşrikler arasında ikamet eden her müslümandan 'beriyim.» Dediler ki: «Ya Resulullah niçin?» Resulullah (s.a.v.) dedi ki: «İkisinin ateşi birbirini görmez.» (25) Bu hadisinin açıklamasında Şemsul Eimme İmam-ı Serahsi (Rh.a.) şöyle der: «Yani müşriklerin sancağı altındaki müslümandan beriyim.» (26) Müşriklerden ayrılmak müslümanın günlük hicretidir.

Allah (c.c.) hayat rehberimiz Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruyor: «Nefislerine zulmettikleri halde, meleklerin, canlarını aldığı kimseler şöyle derler: «Ne işte idiniz?»

Onlar •. «Biz yeryüzünde müsteda'flar idik.» derler. Melek-

23 — Sahih-i Buhari/O. I, Sh: 9,1st. 1315

24 — Sünen-1 Tirmizi/O. 4, Sh: 107, Beyrut, ty.

25 — Sün«n-i Tirmizi/C: 4, Sh: 104. Beyrut. Ty.

26 — El Mebsut (İmam-ı Serahsi) C: 10, Sh: 24, Mısır/1324

45

47

ler de: «Allah'ın arzı geniş değil mi idi? Siz de oraya hicret edeydiniz, ya!» derler. İşte onların yeri cehennemdir. O ne kötü bir dönüş yeridir.» (27) Bu ayeti kerime her ne kadar Mekke'den Medine'ye hicret edemeyen müslümanlar hakkında nazil olmuşsada İTİBAR SEBEBİN HUSUSİ OLMASINA DEĞİL, LAFZIN UMUMİ OLMASINADIR. (28) Bu nedenle İ'bn-i Kesir (Rh.a.) şöyle diyor: «Hicret etmeye kadir olduğu halde müşriklerle beraber ikamet eden ve dinini ikame edemeyen kişi zalimdir, icma ile haram İrtikab etmiştir.» (29) Şevkani (Rh.a.) de şöyle der: «Allah'a açıkça isyan edilen dardan veya Dar'ul Şirkten hicret etmeye gücü yeten veya müsteda'f olmayan herkese hicret vaciptir.» (30) Yani bir memleketteki şahıs İslâmı izhar etmiyorsa oradan hicret etmesi farzdır. (31) Veyahutta yaşadığı mekanda dinini tatbik etmesi kendisine mümkün olmayan kişi başka bir mekanda dinini tatbik edebileceğini biliyorsa o kimseye hicret hak (farz) olur. (32) Kişinin dinini tatbik! edebileceği mekanın ismi Dar'ul İslâm veya Dar'ul Eman'dır. Bedreddini El Ayni (Rh.a.) bu konuda şöyle diyor: «Küfür memleketinde ikamet eden bir kişi dinini izhar etmeye kadir değilse, o kimse için Dar'ul islâm'a hicret etmesi vaciptir.» (33) Hicret; islâmı yaşamak için hayatı bir zaruret ve daimi bir ibadettir.

27 — Nisa Suresi/97

28 — Fethul Kadir el Cami-u beyne fenni rivayeti ve dirayeti min ilmi tefsir (Şevkani) C: I, Sh: 504, Kahire/1964

- 29 — Tefsir'ul Kur'an'ıl Azim (tbn-i Kesir) C: I, Sh: 542, Beyrut. 1969
- 30 — Fethul Kadir el Cami-u beyne fenni rivayeti ve dirayeti min ilmi Tefsir (Şevkani) C: I, Sh: 505, Kahire/1964
- 31 — Tefsir'ul Cemali ala Tenzil'ul Celali (Ş.Cemaleddin tshakhan) C: I, Sh: 155 Bulak/Ty.
- 32 —> Tefsir'ul Keşşaf (Zemahşeri) C: I, Sh: 555, Beyrut. 1947
- 33 — Umdet'ul Kari Şerhu Sahih-i Buhari (El Ayni) C: I, Sk: 29, Beyrut. Ty.
- 46

Fitnenin taarruzundan, dinin farizalarını tatbik etmekten korkan 'her müslümanın üzerine hicret vaciptir. Vacip olan bu hicret kıyamete kadar devam edecektir. (34) Ancak bazı müslümanlar şu 'hadise dayanarak hicretin farziyetinin ortadan kalktığını iddia ediyorlar. Söz konusu hadisi şerif şudur: «Fetihdert sonra hicret yoktur. Vela-kin cihad ve nıyyet vardır. Seferberliğe çağırıldığınız vakit koşunuz.» (35) Dr.Suphi Salih (Rh.a.) bu konuda şöyle diyor : «Mekke'nin fethinden sonra hicret yoktur.» ibaresinden murad; Mekke Fethinde sonra Dar'ul İslâm'a dönüşmüştür. Ondan hicret tasavvur edilemez. Amma Dar'ul Harpten Dar'ul İslâm'a hicret kıyamete kadar bakidir.» (36) Kötülüklerden hicrette kıyamete kadar bakidir. (37) Dar'ul Harbden kurtulmanın yolu hicrettir. Hicret; genişliğe giden ilahi bir yoldur. Allah (c.c.) buyuruyor •. «Her kim Allah yolunda Hicret ederse, yeryüzünde gidecek çok yer ve genişlik bulur. Kim Allah'a ve Resulüne itaatla hicret ederek evinden çıkarsa sonra kendisine ölüm yetişirse, onun ecri Allah'a düşmüştür. Allah gafuru rahimdir.» (38) İslâm uleması ayeti kerimenin ışığında hicretin çeşitlerini izah etmişlerdir. Hicretin çeşitlerini şöylece sıralıyabiliriz:

- 1 — Allah'a Hicret: Tevhidle, îhlasla, 'mabetle, Tevekkülle, Havf ve Reca ile, muhabbet ve Tevbeyle Allah'a hicret kişinin üzerine farz olan iman gibi farzdır.
- 34 — Mecellet'ul Terbiyet'ul islâm/Sayı-. EYLÜL 1987, Sh: 32, Bagdad. 1987
- 35 — Umdet'ul Kari Şerhu Sahih-i Buhari (El Ayni) C: I, Sh: 29, Beyrut. Ty.
- 38 — Menhelul Varidin Şerhu Riyadu Şalinin (Suphi Salih) C: I, Sh: 41. Beyrut/1970
- 37 — Umdet'ul Kari Şerhu Sahih-i Buhari (El Ayni) C: I, Sh: 29, Beyrut. Ty.
- 38 — Nisa Suresi/100

Resulüllah'a Hicret: Tabi olmakla, inkiyadla (emirlerine) haberini tasdikle, 'başkasının emir ve haberine onun emir ve haberini tercih edip öne geçirmekle Resulüllah'a hicret kişinin üzerine farz olan iman gibi farzdır. (39)

- 3 -
- 4 -
- 5 -
- 6 -
- 7 -

Dar'ul Havfdan Dar'ul Eman'a Hicret: Habeşistan'a yapılan hicret gibi. (40)

- Dar'ul Harb'den Dar'ul İslâm'a Hicret: Mekke'den Medineye yapılan hicret gibi. Bu çeşit hicretin farziyeti kıyamete kadar bakidir.
- Dar'ul Bid'at'tan Hicret: Selefe küfür edilen Arzda ikamet etmek helal değildir.
- Haramın galib olduğu yerden Hicret: Şüphesiz helali aramak her müslümanın üzerine farzdır.
- Bedenine zarar gelen yerden Hicret: Hz. (a.s.) hicreti gibi.
- Hastalık korkusunun bulunduğu yerden Hicret: Resulullah sahih htdisle buna izin verdi.

- Malına eziyet edilen yerden Hicret: Müslümanın malına hürmet kanına hürmet gibidir.
- İbret için yapılan Hicret: Kur'an ayetleri ibret almak için sefer etmeyi emrederler.
- Hacc için yapılan sefer Hicreti: Hacc için yapılan sefer hicrettir.
- Crhad için yapılan Hicret: Cihad için yapılan sefer hicrettir.
- Maişet temini için yapılan Hicret: 'Maişet için yapılan sefer hicrettir.

— Kazanç ve Ticaret için yapılan Hicret: Kazanç ve Ticaret için yapılan seferde hicrettir.

39 — Zadul Mead fi hayrtf ibad (tbn-i Kayyim El Cevzi) C: 2, Sh: 45, Beyrut. Ty.

40 — Fethul Bari Şerhu Sahihi Buhari (Hacer'ul Askalani) C: 1, Sh: 12, Mısır/1406

İlim Talebi için yapılan Hicret: İlim taleb etmek için yapılan sefer hicrettir.

Belli bir Kıt'aya Hicret: Mesela Ka'be'ye hicret gibi. Sınırdaki Ribat için çoğalacak kötülükleri önlemek için yapılan Hicret.

\8 — Allahu Teala için yapılan ihvan ziyareti. Allah için bir rnüslümanı ziyaret etmekte bir hicrettir. (41)

Müslüman hicretin bu çeşitlerini uygulamakla mükeliftir. Hicretin şartlarını yerine getirerek hicret etmek bir rahmettir. Ancak HÜCCETSİZ HİCRETLERDE HACETSİZ HİCRETLERDİR, İslâm bizden hüccet» hicret istiyor. Her müslüman hicrete hazırlanmalıdır. Hicret; Dar'ul Harbden Dar'ul İslâm'a geçmeye herhangi bir engel ve mazareti olmayan Dar'ul Harbdski müslüman için Dar'ul İslâm'da yapılan bir iman yoklamasıdır. Çünkü Dar'ul Harbdeki müslümanın her gün ki gündeminde Tevhidden sonra ilk sırayı hicret işgal eder. Dar'ul Harbdeki müslüman hicret farzasını ifa edinceye kadar huzursuzdur. Yine Dar'ul Harbdeki müslüman için hicret bir huzurdur. Dar'ul İslâm'da yaşayan bir müslüman için ise

değiştirme ile ilgili herhangi bir problemi yoktur. Çünkü onun Dar'ul İslâm'dan hicret etmesi sözkonusu değildir. Dar'ul İslâm'daki bir müslüman ile Dar'ul Harb'deki bir müslümanın problemleri bir değildir. İşte 'bunun en belirgin özelliği de hicret kavramıdır. Hicret kavramı Dar'ul Harb Fikhi'nin temelini teşkil eder. Bu nedenle Dar'ul Harb'deki bir müslüman hicret kavramını bilmek ve uygulamakla mükelleftir. Müslüman için Dar'ul islâm vatan, hicret ise ilahi bir imtihan.

Kur'an (imam, Kurtubi) C: 5, Sh

41

350-351, Mısır/1967

49

DAR'UL HARB'DE İKAMET

Dar'ul Harb'de keyfi olarak ikamet etmek bir cinayettir. Ancak Dar'ul islâm beldesine hicret etmeye gücü yetmeyenler Dar'ul Harb'de ikamet etmeye mecbur olurlar. Allah (c.c.) bunlara izin verdi. Nitekim Kur'an'da şöyle buyuruyor : «Erkek, kadın ve çocuklardan hicret için hiieye kadir olmayan ve bir yol bulamayan müsted'aflar azaptan müstesnadır.» (42) Bu ayeti kerimedende anlaşılacağı gibi Dar'ul Harb'de yaşayan müslümanlar olabilir. Bununla birlikte ebedi önderimiz Hz.Mumammed (s.a.v.) Dar'ul Harb'de müşriklerle beraber ikamet etmeyi yasakladı ve müslümanları hicret etmeye davet etti.

Hız.Muhammed (s.a.v.) şöyle buyuruyor :

y>İ1

uiiu

«Ben DAR'UL HARB'de müşrik ile beraber ikamet eden her müslümandan beriyim. Çünkü ikisinin ateşi birbirini görmez.» (43) Yani müşrik ve müşriki düzen müslümamn enerji ve potansiyelinden istifade etmez. Müşriki düzenlerde müşriklerle beraber mesai 'başı yapan ve güçleri nisbetinde müşriki sisteme faydalı olmaya çalışan her müslümandan Resulüllah (s.a.v.) uzaktır. Şafii mezhebinin âlimlerinden İbn-i Hacer'ul Heytemi (Rh.a.) bu hadisin ışığında «Feteva-ı Hadisiye» adlı eserinde «Dar'ul Harb'de ikamei etmenin Hükmü» adında bir bob açarak şöyle diyor : «Eğer desen ki : «Kişi nefsinden emin ise on-

42 — Nisa Suresi/98

43 — El Cami'u Li Akami'l Kur'an (tmam-ı Kurtubi) C: 13, Sh:

63, Mısır/1967

50

ların arasında ikamet etmesi caizdir diyen fukahann görüşü ile bu hadis çelişiyor». Ben de derim ki: hayır çelişmiyor. Çünkü onlar (Fakihler) kişi dinini izhar etmekten emin ise şartını koştular. Bu durumda kişinin onların arasında ikamet etmesi müslümanlar için bir maslahat ve kişinin onların arasında ikamet etmesi caiz olup, yaşadığı mekan onun hicreti için bir Dar'ul Harb olmuyor. Belki de kişinin orada o zaman ikamet etmesi vaciptir.» (44) Burada dikkat edilecek husus onların arasında müslümanların maslahatına ikamet etme ruhsatı verilmektedir. Yoksa onların arasında keyf sürme ruhsatı verilmemektedir.

Hız.Muhammed (s.a.v.) de Dar'ul Harb'de müslümanların yararına ikamet edilmesine izin verdi. Nitekim Hız.Ab-

bas, müslümanlığını gizli tutardı. Mekke'de bulunduğu müddetçe, müşriklerin tutum ve davranışlarını Peygamberimize yazar, bildirir, Mekke'deki müslümanlara güç ve destek olurdu. Medine'ye, Peygamberimizin yanına gelmek istediği zaman, Peygamberimiz ona «Senin bulunduğu yerdeki cihadın daha güzel ve yararlıdır.» diye yazmıştı. (45) Resulullah (s.a.v.) bu tatbikatından da anlaşıldığı gibi; bir müslüman Cihad etme gayesiyle Dar'ul Harb'de ikamet edebilir. Dar'ul Harb'de ikamet eden her müslüman Cihad ve Tebliğ vazifesini azabı ilahiden kurtulmak için yapmak mecburiyetindedir. Cihad ve Tebliğ; Dar'ul Harb'de ikamet etme günahına kefarettir. Bir müslüman Dar'ul Harb'de Cihad ve Tebliğ vazifesini ifa edemiyorsa bu müslümanın hicret etmesi farzdır. Tabi ki müsted'af olanlar hariçtir. Bu konuda Allamet'ul Alüsi (Rh.a.) şöyle diyor: «Şeriat hükmüne göre içinde ya-
44 — Feteva-i Hadisiye (İbn-i Hacer'ul Heytemi) Sh: 287, Beyrut, Ty.
45 — islâm Tarihi (Mustafa Asım Köksall d 2, Sh: 193, 1st. 1981
51

sadığı mekanda dinini muhaliflerinin tarruzundan dolayı izhar edemeyen her müminin dinini izhar edebilecek bir mekana hicret etmesi vaciptir. Kişinin kendisini özürülü olan müsted'aflara benzeterek onlarla ikamet edip, dinini gizlemesi asla caiz değildir. Çünkü Allah'ın arzı geniştir. Evet hicreti terketmek için şayet Şer'i bir mazereti varso; örneğin çocuk, kadın, kör, habisli ve muhaliflerinin kendisini kati etmesinden korkması gibi veyahut evladlarının babalarının, annelerinin kati edilmesi zannın galib olması halinde-ister bu kati edilme hadisesi boynu vurmak olsun ve gerekse şiddetli habis olsun veyahutta bunların benzeri olsun müsavidir. Şüphesiz bu durumda zaruret miktarı kadar muhaliflerle beraber ikamet etmesi caizdir. Ancak bununla beraber kişinin bir hile bulup ordan çıkmaya veya dini ile beraber firar etmeye çalışması vaciptir. VeleVKi bu firar esnasında menfatın yok olacağından veya tahammülü mümkün olan —kuvvetli hapis, helaki getkirtmeyen darbi kalil gibi— meşakketlere uğrayacağından korksa bile. Bu durumda muhaliflerine muvafakat edip, onlarla beraber ikamet etmesi caiz değildir. Caiz olan durum yukarıda izah edildiği şekildedir. Caizlik durumunda muhaliflere muvafakat etmek ruhsattır. Bununla beraber kişinin mezhebini izhar etmesi ise azimettir.» (46) Haneefi mezhebinin ulemasından olan Alüsi (Rh.a.) bu açıklamasına göre şu durumlarda Dar'ul Harb'de ikamet etmek caizdir.

- 1 — Müsted'af olmak veya hapisde olmak
 - 2 — Hicrete kalkıştığı zaman muhalifleri tarafından öldürölme zannın galib olması halinde.
 - 3 — KİŞİ hicrete kalkıştığı zaman muhalifleri tarafından
- 46 — Ruh'ul Meâni fi Tefsir'il KÎr'an'il Azim ve's-seb'ıl MeSâni (Aileme Alüsi) C: 3, Sh: 121, Beyrut/1405

anne, baba ve evladlarının öldürölmesi zannın galib olması halinde.

J Yukarıda izah edilen üç durumda zaruret miktarı kadar Dar'ul Harb'de ikamet etmek caizdir. Ancak şu durum-

jlarda da Dar'ul Harb'de ikamet etmek caiz de.ğildir.

— Dar'ul İslam'a hicret etmeye muktedir olma halinde.

— Menfaatim zayı olur endişesiyle Dar'ul İslâm'a hicret etmeyip, Dar'ul Harb'de kalarak harbilerin karaltısı-
nı çoğaltmak.

) — Kuvvetli hapsi gerektirmeyen ve darb-ı kalil ile iş-
kence göreceğim deyip hicreti terk ederek Dar'ul
Harb'de kalmak.

Bu üç durumda da bir müslümanın Dar'ul Harb'de ika-
met etmesi caiz de.ğildir. Bu şartlara haiz olan bir müs-
lüman için hicret farzdır. Ancak kişinin hicret edecek bir
Dar'ul İslâm veya Dar'ul Eman beldesi yoksa bu durumda
yine müslüman Dar'ul Harb'de zarurete binaen ikamet ede-
cek ve içinde kaldığı mekanı 'bir Dar'ul İslâm haline getir-
mek için bütün varlığı ile cihad edecektir. Dar'ul Harb'de
ikamet eden müslümanın görevleri Dar'ul İslâm'da ikamet
eden müslümanın görevlerinden farklıdır. Çünkü ikamet
ettikleri mekanlar farklıdır. Dar'ul Harb'de her şey müslü-
manın aleyhinedir, Dar'ul İslâm'da ise her şey müslümanın
lehinedir.

DAR'UL HARB'DE İMAMET

Gerek Dar'ul İslâm'da olsun ve gerekse Dar'ul Harb'-
de olsun müslümanlar imamet müessesesini çalıştırmak
ve belli bir imama Bey'at etmek mecburiyetindedirler. Al-
lah (c.c.) Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruyor: «Sizden hay-
ra davet eden. emr-i bil ma'ruf ve nehyi ani'l münker ya-
53

pan bir ümmet bulunsun. İşte felaha erenler onlardır.» (48)
Allah (c.c.) bu ayeti kerime ile müslümanlardan imameti
ifa eden bir ümmet olmalarını istemektedir. Nitekim M.
Hamdi Yazır (Rh.a.) şöyle diyor: «Hayra davet ve emr-i
bi'l ma'ruf, nehyi ani'l münker yapacak bir ümmet ve ima-
met teşkili müslümanların ba'del iman ilk fariza-i diniyye-
leridir.» (49) Evet imandan sonra gelen ilk fariza imamet-
tir. Şöyle de diye biliriz; Gerek Dar'ul İslâm'da olsun ve
gerekse Dar'ul Harb'de olsun müslümanların ilk fariza-i
diniyyeler! imandır. İmandan sonra da ilk fariza bir imamet
teşkil etmeleridir.

İmamet; ümmetin bir vekaletidir, imam ise; ümmetin
bir naibidir. (50) Tabi ki din ve dünya işlerinde ümmetin
bir bekçisidir. (51) Çünkü imamet; din ve dünyaya ait iş-
lerin yürütülmesi için nübüvvete halef olarak konulmuş,
kabul edilmiş bir müessesedir. (52) Bu nedenle müslüman-
ların bir saat bile imamsız kalmaları caiz de.ğildir. (53) Bu-
nun için müslümanlar nerde olurlarsa olsunlar bir imam
aramaları dini bir zarurettir. Müslüman için Dar'ul İslâm'-
da imam arama diye bir problem olmaz. Çünkü Dar'ul İs-
lâm; müslümanların imamının 'hükmünün geçerli olduğu
dardır. 54) Asıl problem Dar'ul Harb'dedir. Çünkü Dar'ul
Harb; içinde kafirlerin reisinin hükmünün geçerli olduğu
yerdir. (55) Müslümanda kafirlerin hükmünü ve velayetini

48 — Ali İmran Suresi/104

49 — Hak Dini Kur'an Dili (M.Hamdi Yazır) C: 2, Sh: 1155, 1st.
1971

50 — Min Usul-il fikri Siyasiyil Islâmi (Dr.Muhammed Fethi Os-
man) Sh: 414, Beyrut/1984

51 — islâm (Said Havva) Sh: 375, Beyrut/1981

- 52 — El Ahkam'us-Sultaniyye (El-Mâverdi) Sh: 5, Ter: Ali Şafak.
İst. 1976
53 — islâm (Said Havva) Sh: 403, Beyrut/IS81
54 — Câmiu'r Rumuz (El Kuhistani) C: 2, Sh: 311, 1st. 1300
55 — Câmiu'r Rumuz (El Kuhistani) C: 2, Sh: 311, 1st. 1300
54

kabul etmeyen insandır. Çünkü KAFİRİN MÜSLÜMAN ÜZERİNE VELAYET HAKKI YOKTUR. (56) Müslüman gerek Dar'ul islâm'da olsun ve gerekse üar'ul Harb'de olsun kâfirlerin velayetine rıza göstermez.

\
Bilindiği gibi Dar'ul Harb'de kâfirlerin reisnin hükümleri geçerlidir. Müslümanların resmi bir imamları yoktur. Müslüman; kâfirlerin velayetine de razı olmadığına göre bir imama ihtiyacı vardır. Yani Dar'ul Harb'de yaşayan müslümanların problemi bir imam 'bulup o imama Bey'at etmektir. Şafii ulehasının bu konudaki görüşü şöyledir: «İmamın olmadığı yerde hilafetin bütün ahkamları zamanın en alimine intikal eder.» (57) Şafii mezhebinin bu görüşüne göre imamın olmadığı yerde otomatikmen zamanın en alimi müslümanların halifesidir. Ve müslümanlar Dar'ul İslâm'da halifeye Bey'at ettikleri gibi bu âlime Bey'at edecekler ve itaat ettikleri gibi de itaat edeceklerdir, Hanefi mezhebinin görüşü ise biraz farklıdır. Hanefi uleması Dar'ul Harb'de yaşayan müslümanların imamet problemini çözüme kavuşturmuşlardır. Kemaleddin İbn-i Humam (Rh.a.) şöyle diyor: «Bir Bilad-ı İslâm (Dar'ul İslâm)'da kâfirler galib olsalar ve müslümanlarda orada ikamete devam etseler, o zaman müslümanların üzerine kendilerinden olan birisi üzerine ittifak etmeleri vacip olur. Bu imam onlara Kodı ve Cuma imamını nasbeder.» (58) Demek ki bir Dar'ul islâm müstekbirlerin istilasına uğrasa müslümanlar müstekbirlere tabi olmaya mecbur değildirler. Müslümanlar her mekanda kendi ahkamlarına yani dini İslâm'a tabi olmaya mecburdurlar. Yine imamet Problemini çözümünü Cuma namazında görmek mümkündür. Hanefi mezhebine göre Cuma namazının edasının şase — Ahkam'ul Kur'nn (El Cassas) C-, 2, Sh: 10, Beyrut/1335
57 — islâm (Said Havva) Sh: 40?., Beyrut/1981
58 — Feth'ul Kadir Lil Acizil Fjikir (!bn-i Humam) C-. 6. Sh: 365, Mısır/1319
55

99

»86T
ı-uqp a\ŋqn]/S[ı.tuana P.aiv
-uqj)
na NX))

l.tvppau — £9

x
13. ~

S epqwH l»*-100 Î8P "nsM epuuer*
: JlpJ1Diun eMMUi

:MS 'T 'O

-snui uoAosoA ap.qjDH ,--,
nunjos laujDuui ap.qjon in.JDQ ljaq,

•JD1ZDUJ

-D|O

auuaisı ujzi ujoı JD|uoujnisnıj J3|JU,DH uapa >uq
-un \wa i-uiD>|qD n>junO 'zaujuaisı uızj uapja|j|jo>|. uiûı is
-opa UIUIZDUJDU oujno ap.qjon in.JDQ (gg) rjaiJiuqapa opa
IUUDIZDUIDU DLuno >jdJapa UIÂDI UJDUJİ jıq apuija|ö| i.pua^
jaiuiujnıj apqJDH |n.JDQ» : 'lD-i|y| uipıqv l-uqj (39) «-ja|J!|
-iqapa Dpa UIIZDUJDU DUJHO >)ajapeqsDU UIDUJİ Jıq uapuuai
-ûı. !pus>| ja|uiuinıj ap.qjDH |n.JDQ» : jap ajAoa (-D-qy) IJSIIAJ
i.ujAaonN uapa IDU| i.uiuiaiqojd uazuaq 8A IZDUJDU omno
uuD|Uo UJDUJİ ija|>tiua iD.Aeg auis|pua>ı uuDiuDuinisnıj
ap.qjDH in.JDQ -JI;DIJUDLI lujsajoqi «japa uiAoi UJDOII Jıq
uiûj IZDUJDU oujno 'uaDixii ija|>|iU3 MDÜU! auuazn UIJDIUDUJ
-DisniAj» (-D-qa) ujdumH !-uqj aziq isajoqi «jajasi aputiDq
IDDUiao» (tg) «•jaiJi.iiqoiı^ UIIZDUJDU ouıno ^ajadas UJDUJİ
i.uisi.jıq uapuuaidı. 'jatasi apui.|Di| IDDLUSO J8|u|ujnıj ep
-,qjDH in.JDQ» : joAi^ıOD a|Aos nunsınoB uiuiqaqzauj ijauoq
uauj|ig mnsıN JOLUQ 'Ji.pJaisiuiJuaB ujnzoû ap auı
nq iqiB iBıpupa souıai op DpuDMnA isouıain
|ISDU UIIZDUJDU DUJnQ JD|UDUJOISnUJ (
>JDOUV uipjDA isauioq uiıoiuoujnisnıj uaioz DP.UJQI
-sj in.JDQ -zDUJuiiı>t DUıno uopouıııo i.uzi uiuaniDH *!M Mauj
-OQ (09) 'Jni^ıoA Aasıq IUUUU eiDqqis D^MDUJHM 'ap ası qoq
-aisnıj >IDUJDUJİİH zısuııı IA.oujno a-ıoB a.pauıqv OA i'''A
'>i!ID|A| UJDUJİ (69) -JIUJDĞ I.UZI UIUJDUJİ UIÛİ IS3UJ|iqO|O

man

.

güçleri dışında herhangi birşey teklif edilmez. Nitekim Al-
lah (c.c.) şöyle buyuruyor: «Allah kişiye gücünün yetece-
ği kadar yükler; kazandığı iyilik lehine, ettiği kötülükte
aleyhinedir.» (64) Bu nedenle Dar'ul Harfo'de yaşayan bir
kişi ile Dar'ul İslâm'da yaşayan bir kişiye yapılacak tek-
lifler arasında fark vardır. Dar'ul Harb'de küfür ahkamları
öğretilirken, Dar'ul İslâm'da İslâm ahkamları öğretilmekte-
dir. Pek tabidir ki Dar'ul Harb'de yaşayan bir kişi İslâm
ahkamlarından çok küfür ahkamlarını tanıyacaktır. İslâm'ı
ahkamlar konusunda da cehalet ile 'başbaşa kalacaktır,
tşte buradan serapa adalet olan islâm nizamı açısında
Dar'ul Harb'de bilmemek yani cehalet acaba bir mazeret-
midir? suali insanın aklına gelmektedir. Şimdi bu suale ce-
vap arayalım.

(Hanefi mezhebine göre tasnif edilmiş olan Damad
adlı eserde şöyle geçiyor •. «Bir Harbi Dar'ul Harb'de müs-
lüman olurda namaz ve benzeri ibadetlerin farz olduğunu
bilmeden geçirirse ve sonradan onların farz olduğunu an-
larsa kaza lazım gelmez. Amma Dar'ul İslâm'da müslüman
olsa geçirdiği farzları sonradan kaza eder. Çünkü Dar'ul
İslâm; Dar'ul İlim, Dar'ul Harb'de; Dar'ul cehalettir. Ve
Dar'ul islâm'da bilmemek mazeret değildir.» (65) Aileme
Şeyh Aladdin Abidin (Rh.a.) şöyle der: «Dar'ul islâm'da
bilmemek yani cehalet mazeret değildir. Dar'ul Harb'de ce-

halet mazerettir.» (66) Şemsul Eimme İmam-ı Şerahsi (Rh. a.) şöyle diyor: «Bir Harbi Dar'ul Harb'de müslüman olur ve sonra Dar'ul İslâm'a gelse ve bu yeni müslüman olan kişi Dar'ul İslâm'da içkinin haram olduğunu bilmeden önce içki içse bu adama içki haddi vurulmaz. Hitab kendisine ulaşmamıştır. Bunun için de hitabın hükmü sabit de-

64 — Bakara Suresi/286

65 — Multeka Şerhi Damad/C: I, Sh: 75, Kostantiniyye. H. 1248

66 — El Hedyetül Alaiyye/Sh: 120,1st. 1984

58

- e hir müslüman Dar'-
olduğunu W»mwor hararn olduğu ^e Dor
r n ora por8a
IR.a.) : 'E9er™vorea °Sre«n'z- te.k.ro,rj, BU misalden de
uygulayın*. bı VOT™ verdi. (Ş» ° ,u, |8,8m -
»İni haketm's otor^ isnal durumlarda u • ^.
^aş.laoaâ. "«[«]. jettir. T,bta fununş* " Bu
da da cehalet W maz o,orak kaou ıDa[.u,
e' de bilmemek ^ Kaseni lW-°t de

Usul âlimlerimizden Dr.Abdulkerim Zeydan kendi usul kitabında «Dar'u! Harb'de cehalet» adında bir bab açarak şöyle diyor: «Dar'ul Harb'de cehalet; Dar'ul Harb'de ilim farz olmuyor. Çünkü Dar'ul Harb; ahkamı şeriatin öğretildiği bir Dar'ul ilim değildir. Belki bir Dar'ul cehalettir. Bunun üzerine Dar'ul Harb'de bir kişi müslüman olsa ve birtakım ibadetlerin farz olduğunu bilmese —namaz ve benzeri gibi— şayet daha sonra bu ibadetlerin farz olduğunu anlasa onun üzerine kaza etmek lazım gelmez. Yine Dar'ul Harb'de içkinin haram olduğunu bilmeden iç-E9; o kimse için ne bir günah ve ne de ceza vardır. Bir kişiyi tekliflere karşı sorumlu tutmak için tebliğin o kişiye hakiki olarak sunulması veyahut duyurulması lazıridir. Dar'ul Harb ahkamların açık ve aleni olduğu bir dar değildir.» (70) Ancak Dar'ul İslâm'ın durumu bundan farklıdır. Dar'ul İslâm; Dar'ul ilimdir. Bilmemek bir mazeret değildir. (71)

' Dar'ul Harb'de tebliğ vazifesini yürüten bir müslüman
' her an «DAR'UL HARB'DE BİLMEK MAZERETTİR» kaidelerini hafızasında tutacaktır. Aksi takdirde tebliğci yapacağı teklifleri mükellefin gücü ile ters orantılı olur ve zulüm meydana gelir. Bunun için Melikul Ulema İmam-ı Kâsani (Rh.a.) şöyle buyuruyor: «Dar'ul İslâm ahkamların şayi olduğu bir Dar'ul İlim'dir. Burada cehalet bir mazeret değildir. Dar'ul Hart» ise; Dar'ul cehalettir. Bilmemek bir mazerettir. Ancak ALLAH'a İMAN ETMEK KONUSUNDA HER İKİ DARDA DA YANİ HEM DAR'UL İSLAM VE HEM-DE DAR'UL HARB'DE BİLMEK MAZERET DEĞİLDİR.»

69 — Bedaiu's-Sanai fi Tertibi Şerai (İmam-ı Kâsani) C: 7, Sh: 132, Beyrut/1406

70 — El Veciz fi Usuli'l Fıkh (Dr.Abdulkerim Zeydan) Sh: 90, Bağdad/1970

71 — El Veciz fi Usuli'l Fıkh (Dr.Abdulkerim Zeydan) Sh: 88, Bağdad/1970

60

(72) Evet Dar'u! Harb bir Dar'ul cehalettir. Bu darda müs-

lümcnların en önemli meselesi tevhiddir. Esasen her zaman ve her mekanda müslümanların en önemli meselesi İman'dır. (73) İmam-ı Kurtubi (Rh.a.) şöyle der: «Şüphesiz her mükellefin üzerine tavrı ve tevrı yok eden durumları öğrenmek farzdır.» (74) O halde bir müslüman ister Dar'ul Harb'de yaşasın ve isterse Dar'ul İslâm'da yaşasın tevrı öğrenmek ve öğretmekle mükelleftir. Bu konuda bilmemek bir mazeret değildir.)

1

2

Dar'ul Harb'de yaşayan bir müslüman tevrı tevrı ettiği zaman mükellefe gücünün dışında herhangi birşey tevrı etmemektedir. Aksine gücünün nisbetinde ve dahilinde olan bir meseleyi tevrı etmiş oluyor. Yapılacak herhangi bir mazeret tevrıyı bağlamaz. Bunun içinde Dar'ul Harb'de tevrı serbest bir şekilde ve bütün varlığı ile tevrı tevrı gayret etmelidir. Amma diğer konularda serbest değildir. Sürekli dikkatli olmak mevrıyetindedir. O'abırkı tevrı Dar'ul Harb'de mükellefi gücü ile ters orantılı olan bir hususta zorlar da mükellef cehaleti sebebiyle mazeretli kabul edilir, tevrı ise günaha girer. Bu nedenle Dar'ul Harb'de yaşayan bir müslüman şu prensiplere dtk,kat etmek mevrıyetindedir. Şöyleki:

Dnr'ul Harb'de bilmemek bir mazerettir.

Dar'ul Harb'de 'bazı istisnai durumlarda bilmemek mazeret değildir. Tevrı meselesi gibi.

Dar'ul İslâm'da bilmemek mazeret değildir.

Dar'ul İslâm'da bazı istisnai durumlarda bilmemek mazerettir. Yeni müslüman olmak, yeni hicret etmek, cinnet ve delilik hali gibi.

- El Bedaiu's Senai fi Tertibi's Şerai (İmam-ı Kâsani) G. 7. Sh: 132, Beyrut/1406

72 -

73

74

- Minhacüssünne (tbn-i Teymiyyel C: I, Sh: 17, Beyrut. Ty.

— El Camiu Li Ahkam'il Kur'an (İmam-ı Kurtubi) C: 2, Sh: 212, Kahire/1967

61

63

5 — Gerek Dar'ul Harb'de ve gerekse Dar'ul İslâm'da Allah'a iman konusunda bilmemek mazeret değildir.

DAR'UL HARB'DE HADDLARIN İKAMESİ

Dar'ul İslâm olan bir mekanda İslâm ahkamlarından Hadd-ı sirkat, Hadd-ı zina, Hadd-ı Kazıf, Hadd-ı Recim gibi ahkamlar uygulanır. Ancak Dar'ul İslâm'da İslâm'ın her veçhesi uygulanır. Çünkü İslâm bir bütündür. İslâm bir bütün olarak tatbik edildiği zaman gerçek adalet tahakkuk eder.. İslâmın herhangi bir yönünün ihmal edildiği bir zamanda Haddları tatbike kalkışmak zulümü beraberinde getirir. Zaten Dar'ul Harb'de Haddların ikame edilmemesi neticesinde meydana gelmiştir. Yani Dar'ul Harb; İslâm'ı haddların uygulanmadığı darın adıdır.

Hız.Muhammed (s.a.v.) ;şöyle buyuruyor:

«Dar'ul harb'de Haddlar uygulanmaz.» (75) Diğer 'hadislerde olduğu gibi bu hadisin metninde de rivayet değişikliği vardır. Molla Husrev (Rh.a.) bu hadisi değişik bir metinle

rivayet ediyor :

«Dar'ul Harb'de Haddlar ikame edilmez.» (76) Çünkü Dar'ul Harb'de resmi velayet kafirlere mahsusdur. Haddların

75

El Meosut (Imam-ı Serahsi) C: 9, Sh: 99-100, Mısır/1324, Ayrıca Fethu'l Kadir lil Acizil Fakir (Kemaleddin İbn-i Humam) C: 5, Sh: 46. Mısır/1319

76 — Düreru'l Hükkam fi Şerhi Güleri'l Ahkam (Molla Husrev) C: I, Sh: 434, ist/1258

62

ikame edilebilmesi için; İslâm'ın bir bütün olarak hayata hükümetmesi ve resmi velayetin müslümanlara ait olması lazımdır. Bu nedenle Hanefi mezhebine göre Dar'ul Harb'de işlenen bir suç için ceza gerekmez. İmam-ı Serahsi (Rh.a.) şöyle der: «Bir müslüman Dar'ul Harb'e eman He girip orada bir müslüman 'kadınla veya zimmi bir kadınla zina edip sonra Dar'ul İslam'a gelse Hadd vurulmaz. Safi bunun hilafıdır.» (77) Çünkü Safiyi göre İhtilafud - Dareyn (Dar'ul İslâm ve1 Dar'ul Harb ayrılığı) ahkam değişikliği gerektirmez. Ebu Hanifeye göre ise ihtilafud-Daroyun ahkam değişikliğini gerektirir. (78) Ebu Hanifeye göre Dar'ul İslâm'da imamın velayet hakkı vardır. Haddlan iotediği gibi tatbik edebilir. Ancak Dar'ul Harb'de tatbik edemez. Çünkü Dar'ul Harb'de imamın velayeti yoktur. Velayeti olmadığı için de haddlan tatbik edemez. (79) Bir mekanda Haddlan tatbik edebilmek için velayet sahibi bir irnama ihtiyaç vardır. İmam olmadan haddlar tatbik edilmez. Dar'ul Harb'de ise müslümanların değil kafirlerin reisi 'ardır. Bu nedenle Dar'ul Harb'de Haddlar yerine küfrün ahkamları tatbik edilir.

Hanefi mezhebine göre Haddları ikame konusunda imamın velayeti lazımdır. Bu konuda İmam-ı Serahsi (Rh.a.) şöyle diyor: «Müslümanların Halifesi kendi askerleri ile birlikte Dar'ul Harb'e girseler. Orada müslümanlardan herhangi birisi zina etse Halife o müslümana zina haddini uygular. Her ne kadar Halife Dar'ul Harb toprağında ise de askerleri onun velayeti altındadır. Bu nedenle müslümanlardan herhangi birisi orada bir münker işlerse ceza teretüp eder. Dar'ul İslâm'da cezası tatbik edildiği gibi Dar'ul

77

78 El Mebsut (İmam-ı Serahsi) C: 9, Sh: 99, Mısır/1324 Tahriru'l Furu' ala'l Usul (Şihabuddin ez Zencani) Sh: 143. Dim aşk/1962

79 — Fethu'l Kadir lil Acizil Fakir (Kemaleddin İbn-i Humam) C: 5, Sh: 46, Mısır/1319

ul Harb'de de uygulanır. Yalnız şu var 'ki; suçu işleyen müslüman ordudan ayrılır Dar'ul Harb'in içinde işler gelirse yine kendisine ceza uygulanmaz.» (80) Feteva-i Hindiyye'de de şöyle denilmektedir •. «Halife ordusu ile birlikte savaşa gittiği zaman askerlerinden herhangi birisi haddi gerektiren bir suçu ordu içerisinde işlese kendisine hadd uygulanır. Ancak halife suçlunun irtidadından ve düşman ordusuna iltihakından emin olursa haddi uygular. Şayet suçludan emin değilse hadd uygulanmaz. Ta ki Dar'ul Harb'den ayrılıp Dar'ul İslâm'a gelinceye kadar. Zahirîye de böy-

ledir.» (81) Bu da bize gösteriyor ki İslâmi Haddlar Dar'-ul Harb'de ikame edilemez.

Dar'ul Harb'de yaşayan bir müslüman İslâmi Haddları ikame etmeye kalkışsa bile Dar'ul Harb'deki küfür ahkamları buna mücadele etmezler. Esasen İslâm zulümünün her çeşidine karşı savaş açmış bir sistemdir. Hz. Muhammed (s.a.v.) Dar'ul Harb'de haddların ikame edilemeyeceğini ortaya koyan hadisinde bunu fark etmek mümkündür. Şöyleki işlem iktisat nizamının tatbik edilmediği bir Dar'-ul Harb bsladesinde Hadd-ı Sirkati uygulamaya kalkışmak zulüm olur. Çünkü İslâm hırsızlığı yasaklarken ve "hırsızlık için bir hadd ortaya koyarken bununla birlikte hırsızlığa giden bütün yolları da kapatmıştır. Amma Dar'ul Harb'de hırsızlığa giden bütün /yollar açıktır. İslâm iktisat nizamını tatbik etmemek demek; hırsızlığın kapısını açmak demektir. Hem hırsız hırsızlığa alıştırıcaksın ve kendisine yardım edeceksin ve hem de hırsızlığı cezalandırıcaksın. İşte bu bir zulümdür. İslâm bu zulümü

Hadlar uygulanmaz» (82) nebevi hadisi ile

Haddların *** edilmediği yer yen

-dişinde şöyle *,

yürüyor-.

«Klm Dar'ul Harb'de zina eder 'veya h.rs.zlık ederse ve tatbik edildiği dardır.

DAR'UL HARB'DE CİHAD

y j* J>hüj\ fû

80 — El Mabsut 'Şemsul Eimme İmam-ı Serahsi) C: 9, Sh: 100, Mısır/1324

:81 — Feteva-i Hindiyeye (Şeyh Nizameddin ve bir heyet) C: 2, Sh: 149, Bulak/Mısır. 1310

M1SU-/13İ9

U. *—

stv

65

67

buyuruyor: «Gerek hafif (süvari), gerek ağırlıklı (piyade) olarak seferber olun ve mallarınızla, canlarınızla Allah yolunda CİHAD edin. Eğer bilerseniz bu sizin için hayırlıdır.»

(84) Bu ayette geçen Cihad; gayret göstermek, bir şeye azim etmektir. Mal ve can ile ifa edilen daimi bir ibadettir.

Melikul Ulema İmam-ı Kâsani (Rh.a.) Cihad hakkında şöyle diyor: «Cihad; Allah yolunda Can, mal, dil ve diğer vasıtalarla savaşta elden gelen takati sarfetmeye denir.»

(85) Allah (c.c.) yolunda yapılacak cihadın bir çok çeşidi vardır. Bu konuda da İbn-1 Kayyim El Cevzi (Rh.a.) şöyle diyor: «Cihadın çeşitleri dörttür. Nefis ile cihad, şeytan ile cihad, kafir ile cihad, münafık ile cihad.»

(86) Müslüman hangi mekanda olursa olsun cihadın bu çeşitlerini ifa etmekle mükelleftir. Dar'ul İslam'da cihad farz-ı kifa-

yedir. Ancak küfür ahkamlarının icra edildiği Dar'ul Harb'-
, de cihad bütün ümmetin üzerine farz-ı Ayn hükmündedir.
, Bu konuda Hanefi ulemasından Bedreddini El Ayni (Rh.a.)
şöyle diyor: «Kafirler müslümanların memleketini istila et-
tikleri zaman en efdal amel Cihad'dır.» (87) Dar'ul Harb;
kafirlerin istila ettikleri bir dardır. Burada yaşayan müs-
lûmanlar için en efdal amel Cihaddır.

Dar'ul Harb'de başta Din olmak üzere akıl, nesil, can
ve mal emniyeti yoktur. Bu emniyetlerin bulunmadığı bir
yerde müslümanın teselli kaynağı Cihad farzasıdır. Bu ko-
nuda El Cessas (Rh.a.) şöyle diyor: «Ebu Hanife, Ebu Yu-
suf, Muhammed, 'Malik vesair Mısır fakihlerine göre; Ci-
84 — Tevb3 Suresi/41

85 — El Bedai'us Senai fi Tertibi Şerai (Imam-ı Kâsani) C: 7,
Sh: 07, Beyrut/1406

86 — Zadul Mend fi Hayril tbad (tbn-i Kayyim El Cevzi) C: 2,
" Sh: 44, Beyrut. Ty.

07 — Umdet'ul Kari Şerhi Sahihi Buhari 'El Ayni) C: I, Sh: 189.

66

Beyrut. Ty.

ayattaki om, pay* .ç,n atılan ük ad rn ^

Aa 0^

Yani islâm ahkam.a Beyrut/t335

Kurtabi) C-. 8. Sh:

151. Mısır/l^67

Harb'de müslümanlar din ve dünya işlerini yürütme imka-
nına sahip değildirler. İşte bu imkanı elde etmek için ci-
had farz-ı ayn'dır. Bu konuda Şemsul Eimme imam-ı Se>
rahsl (Rh.a.) şöyle diyor: «Cihaddan maksad; müslüman-
ların emniyet içerisinde yaşamaları, din ve dünya işlerini
yürütme imkanına kavuşmalarıdır.» (92) Cihad; din, akıl,
can, .mal ve nesil emniyetini elde etmek için Allah rızası
için yapılan bir ibadettir. Cihad aynı zaman da islâmi in-
santara tanıtmaya, sevdirmeye, kendi nefsinde fiilen yaşama
gayret ve eylemidir. Kısacası; gerek Dar'ul islâm'da ol-
sun ve gerekse Dar'ul Harb'de olsun cihad hayattır. Ci-
had'ın olmadığı yerde islâmi haya* olmaz. Bu nedenle ci-
had; Dar'ul Harbi Dar'ul islâm'a tebdil etme harekatıdır.
Ömer Nasuhl Bilmen (Rh.a.) şöyle diyor: «Cihad; haksız
tecavüzleri önlemek, içtimai hayatın selameti ve saadeti-
ne, beşeriyetin hilkatındaki gayenin tahakkukuna hizmet
için meşru kılınmıştır.» (93) Cihad; İslâm sisteminin galibi-
yeti için daimi bir hizmetve ebedi bir ibadettir.

Hz.Muhammed (s.a.v.) şöyle buyuruyor: «Cihad kıya-
mete kadar bakidir.» (94) Dar'ul Harb'de yaşayan bir müs-
lûman için cihad her an farz-ı ayn'dır. Esasen CİHAD HİÇ-
BİR MEKRUH VAKTİ OLMAYAN İBADETTİR. (95) Yani ci-
had Farzası için mekruh herhangi t>ir sakıncalı vakit yok-
tur. İbn-i Humam (Rh.a.) şöyle diyor: «Şüphesiz İcma-i
ümmete göre cihad kıyamete kadar baki olup, cihadın
hükmünün kalkması ebediyen tasavvur edilmez. Cihad'dan
maksad; dinin aziz olması, müminlerden kafirlerin şerrini

92 — El Mebsut (Imam-ı Serahsi) C: 10, Sh: 3, Mısır/1324

93 — Hukuki İslâmiyye ve İ.Fıkhiyye Kamusu (Ö.N.Bilmen) C: 3,
Sh: 356, İSt. 197d

94 — Fethu'l Kadir Lil Acizil Fakir (İbn-i Humam) C: 5, Sh: 190,

defetmektir: Allah'ın dinini fitnenin yerine hakim kılmaktır. Eğer bu görev bazı müslümanların yapmasıyla tamamlanırsa cihad farz-ı kıfaye'dir. Yok tamamlanmasa veya kafirler müslümanların beldesine hücum ederlerse o zaman cihad farz-ı ayn olmuş olur. Bütün müslümanlar cihada katılır.» (96) Esasen Hanefi, Maliki. Şafii ve Hanbeli mezhebine göre müslümanların beldesine kafirler saldırdığı zaman cihad farz-ı ayn olmuş olur. Mezhebler bunda ittifak etmişlerdir. (97) Yine cihadın bir parçası olan davet; Dar'ul İslâm'da farz-ı kıfaye, Dar'ul Harb'de ise farz-ı ayn'dır. (98) Çünkü Dar'ul Harb'de küfür ahkamları galib olmuştur. İslâmın ahkamları unutulmuştur. Zaten mevcut bazı müslümanların davet etmesiyle davet ifa edilseydi orası Dar'ul Harb olmazdı. Bu nedenle Dar'ul Harb'de bütün müslümanlar davet hareketine katılmak mecburiyetindedirler.

Dar'ul Harb'de cihadı terk etmek haram'dır. Namazı terk edenin hükmü ne ise cihad-ı terk edenin hükmü odur. Ancak Dar'ul İslâm'da cihad farz-ı kıfaye'dir. Bazı müslümanlar yaparlarsa diğerleri terk edebilirler. Yalnız terk edenler sevabının mahrum kalırlar. Amma bütün müslümanlar terk etseler toptan günahkâr olmuş olurlar. (99)

Bütün, bu açıklamalar neticesinde Dar'ul Harb'de cihadla ilgili şu hükümler ortaya çıkmış oluyor:

- 1 — 'Dar'ul İslâm'da cihad farz-ı kıfaye'dir.
- 2 — Kafirler Dar'ul İslâm'a saldırırlarsa cihad farz-ı ayn olur.

96 — Feth'ul Kadir lil Acizil Fakir (İbn-i Humam) C: 5, Sh-. 190 - 191, Mısır/1319

97 — Mecmuet-u Resaili Şehid Hasan El Benna (Hasan El Benna) Sh: 431-432 Beyrut/1978

98 — İslâmi Da'vet'in Alfabeti (Mustafa Çelik) Sh: 6, 1st. 1988

99 — Feth'ul Kadir Lil Acizil Fakir (İbn-i Humam) C: 5, Sh: 190, Mısır/1319

69

olarak devam eder.

3 —

4 —

5 —

yamete kadar bak'^r'

* _

DAR'tL HARB'DE KUMAR

•ul Hart)'m asıı vu^—T

„-^nnlar ile Ahkam H7.Muhammed (s.a. ı

71

Dar'ul Harb'de mal emniyeti yoktur. Dar'ul Harb'in asıl vatandaşı olan Harbî'de İslâm'a ve müslümana savaş açmıştır. Dar'ul Harb'de müslüman ile harbî arasında emniyet kalmamıştır. Emniyetin ortadan kalktığı ve harbin baş-

ladığı Dar'ul Harb'de müslüman ile harbi arasında kumar ceryan ederse hükmü ne olur? sualine cevap arayalım. Başta şunu söylemekte fayda vardır. Gerek Dar'ul İslâm'da olsun ve gerekse Oar'ul Harb'de olsun müslüman ile müslüman arasında humarın cereyan etmesi haramdır. Esasen her iki darda da müslümanın müslümanı aldatması haramdır. Çünkü kumar; aldatmaktır. Müslümanın malına göz dikmektir. Allah (c.c.) şöyle buyuruyor: «Ey iman edenler!.. İçki, kumar, dikili taşlar (tapmaya mahsus) fal okları, ancak şeytanın birer murdar amelidirler. Onun için bunlardan kaçının ki, muradınıza eresiniz.» (100) Dikkat edilirse kumar nass ile haram kılınmıştır. Ancak Dar'ul Harb'de harbinin malı mubahtır. Müslüman kumar vasıtasıyla Harbinin malını elinden alması caizdir. Müslümanın kazanması halinde Dar'ul Harb'de oynanan kumar caizdir, aksi halde değildir. (101) Yani müslüman Harbi ile kumar oynadığı zaman kayb edeceğini biliyorsa veya kaza-100 — Maide Suresi/90
i Ot — İslâm Hukukunda Ülke Kavramı (Dr.Ahmed Özel) Sh: 188, İst. 1982
70

u,

et edelim. Mekke-de, şu ayet, keF"
d,nwna *""«**** zaman musnWe^
ayeti kerime «*» BeWr IR-OL> 'le? Daha son-
c-, e, Sh-
105 _

av).

Rükane-

arasma ^" ^V Yort ^ ^ adden W"
^"irrLdeU v'r<:,±:r »t* .«**
öyle yaptı. Yıllar sonra Rumlar forsları mağlub etti. Hz.Ebu Bekir (R.a.) kendisine verilen malı alarak Hz.Muhammed (s.a.v.) geldi. Hz.Muhammed (s.a.v.), Hz.Ebu Bekir (R.a.)'e kendisine verilen malı yemesini emir etti. Böyle bir kumar muamelesi müslümanlar arasında caiz değildir. Hz.Muhammed (s.a.v.) böylece Hz.Ebu Bekir (R.a.) ile Kureys müşrikleri arasındaki kumara cevaz verdi. Çünkü Hz.Ebu Bekir (R.a.) Mekke'de idi. Şüphesiz Mekke'de içerisinde İslâm ahkamları icra edilmeyen bir Dar'uş-Şirk idi. (106) Bu hadiseyi bize nakil eden Şemsul Elmme İmam-ı Serahsi (Rh.a.) içerisinde İslâm ahkamları icra edilmeyen bir yeri Dar'uş-Şirk olarak kabul ediyor ve böyle bir yerde müslüman ile Harbi arasında kumarın caiz olduğunu açıkça ortaya koyuyor. Ebu Hanife ile Muhammed Dar'ul Harb'de harbi ile müslüman arasında kumarın caiz olduğunu bu vakadan istidlal ettiler. Ancak, Hz.Ebu Bekir R.a.)'ın
• kazanacağı ayet hükmüyle kesin olduğundan. Ebu Hanife ve Muhammed'in bu vakadan istidlalleri doğru olabilir. Müslümanın kazanacağı kesin değilse, bahis ve kumara pay koyması caiz olamaz. Payı koyan yalnız harbi ise, böy-

le bir oyuna katılmak caizdir. (107) Çünkü o zaman müslümanın kaybedeceği herhangi bir şey yoktur. Kayb eden islâm'a savaş açan harbidir. Zaten müslümanın hedeflde harbiyi zayıflatmak ve Allah'ın inzal buyurduğu ahkamları tatbik etmektir.

Dar'ul Harb'de müslüman ile harbi arasında kumarın caiz olduğuna dair başka delillerde vardır. Bir Hz.Muhammed (s.a.v.) Mekke'de Rükane'ye rastladı. Rükane Hz.Muhammed (s.a.v.)'e güreş teklif etti. Hz.Muhammed (s.a.v.) Rükane'nin bu teklifini kabul etti. Bahse'de Rükane ko-
106 —i ElMebut (tmam-ı Serahsi) C: 14. Sh: 57, Mısır/1324
107 — islam Hukukunda Ülke Kavramı (Dr.Ahmet özel) Sh: 168.
1st. 1982

Har de m
"ır Şayet Dar'ul Ha b a Q zaman musw lüman
o"

DAR'UL HARB'DE FAİZ MUAMELESİ

Dar'ul Harb'de yaşayan müslümanın tabi olduğu ahkamlar Dar'ul islâm'dakine nazaran farklıdır. Dar'ul Harb'de ikamet eden müslümanın başka bir müslüman ile olan , münasebeti Dar'ul Islâm'daki münasebeti gibidir. Yani Dar'ul islâm'da müslümana karşı nasıl davranıyorsa Dar'ul Harb'de de öyle davranır. Ancak Dar'ul Harb'de ikamet eden bir müslümanın harbi ile münasebeti değişiktir. Bu •değişikliklerden birisi de Faiz muamelesidir. Dar'ul Harb'de müslüman ile Harbi arasındaki faiz muamelesi Hz:Muhammed (s.a.v.) hadislerinde gündeme getirilmiştir, Şimdi Hz.Muhammed (s.a.v.) Dar'ul Harb'deki faiz muamelesi ile ilgili açıklamalarını araştıralım.
Dar'ul Harb fikhının temelini Hz.Muhammed (s.a.v.) atmıştır. Hz.Muhammed (s.a.v.) bir-hadisi şerifinde şöyle bu-
, yürüyor:

«ûar'ul Harb'de müslüman ile Harbi arasında faiz
•yoktur.» (111) Diğer hadislerde olduğu gibi bu hadisi şerifte de metin değişikliği vardır. Nitekim Şemsul Eimme İmam-ı Serahi (Rh.a.) de bu hadisi şöyle rivayet ediyor :
«Dar'ul Harb'de müslümanlar ile Dar'ul Harb ahalisi 'arasında faiz yoktur.» (112) Bu hadisi Mekhül (R.a.) rivayet etti, Ve bu hadis garibdir. (113) Ancak Hz.Mekhül
111 — Durer'ul Hukkam fi şerhi Gurer'il Ahkam (M.Husrev) C: 2, Sh: 501, İSt. 1258
112 — El Mebut (Imam-ı Serahsi) C: 14, 9h: 56, Mısır/1324
113 — Fethul Kadir lil Acizil Fakdr (tbn-i Humam) C: 6, Sh: 178, Mısır/1324
74

I (R.a.) sikka ve fakih bir ravidir. Rivayetleride makbuldür. (114) Islâm uleması bu hadisin ışığında çeşitli açıklamalarda bulunmuşlardır. Şimdi ulema tarafından yapılan ' araştırmaları öğrenelim.

Hanefi mezhebinin âlimlerinden Molla Husrev (Rh.a.) söyle diyor -. «Bu kavli şerif için yani Dar'ul Harb'de müslüman ile Harbi arasında faiz olmaz. Dar'ul Harb'de müslüman ile harbi Bey'i Fasid ile alış verişte bulunsalar caiz-

dir. Bunu Zeyla-i de zikir eyledi. Tahkiken onların malları Dar'ul Harb'de müslüman için mubah'dır.» (115) Kemaleddin İbn-i Humam (Rh.a.) de şöyle der: «Gerek kumar meselesinde olsun ve gerekse faiz meselesinde olsun eğer fazlalık müslümana geçiyorsa bu muameleler mubah'dır. Ancak gerek kumar ve gerekse faiz konusunda 1 olsun fazlalık müslümana geçmeyip karşı tarafa geçiyorsa caiz değildir.» (116) Bu açıklamalardan anlaşılan şudur : Dar'ul Harb'de harbilerin malı mubah'dır, Müslüman ile Harbi arasında Dar'ul Harbde faiz caizdir. Ancak bir şartla; o da fazlalığın müslümanın tarafına geçmesidir. Şemsul Eimme İmam-ı Serahsi (Rh.a.) şöyle diyor: «Ebu Hnnife (Rh.a.) ile İmam-ı Muhammed (Rh.a.) Dar'ul Harb'de bir müslüman için Harbiye bir dirhemi iki dirhemle vermenin caiz olduğuna fetva verdiler,» (117) Esasen bir meselede faizin tahakkuk edebilmesi için bir takım şartlar vardır. Melikul Ulema İmam-ı Kasa'nı (Rh.a.) şöyle diyor: «Faizin cereyan etmesi gerekli şartlarından birisi de, iki bedelin masum olmasıdır. Bunlardan birisi masum

114

115

El Mebsut (tmam-ı Serahsi) C, 14, Sh: 56, Mısır/1324
Durer'ul Hukkam fi Şerhi Gurer'il Ahkam (M.Husrev) C:

2, Sh: 501, Ist./1258

116 — Fethu'l Kadir LU Acizil Fakir (tbn-i Humam) C: 6, Sh: 178, Mısır/1319
117 — El Mebsut (tmam-ı Serahsi) 0.14, Sh: 56, Mısır/1324
75

I

olmazsa faiz tahakkuk etmez. (Mesela biri Dar'ul islâm ahalisinden müslüman diğeride Oar'ul Harb ahalisinden Harbi olması gibi.) Bu imam-ı Azam ile İmam-ı Muhammed'in görüşüdür. Ebu Yusuf (Rh.a.) göre faizin tahakkuk etmesi için bu şart aranmaz. Hatta bir müslüman tüccar Dar'ul Harb'e girse ve Harbi'ye bir dirhemi iki dirhem ile satsa veya ahkam-ı İslâm'a göre fasid bir alış verişte bulunsa Ebu Hanife (Rh.a.) ile Muhammed (Rh.a.) yanında caizdir. Amma Ebu Yusuf (Rh.a.) yanında caiz değildir. Ebu Hanife (Rh.a.) ile Muhammed (Rh.a.) gerekçesi şudur : Harbinin mçlı masum olmayıp bizzat mubahdır. Ebu Yucuf (Rh.a.) gerekçesi şudur: Müslümanlar için faiz haram olduğu gibi kafirler için de faiz haramdır. Çünkü onlarda haramlara muhatabdrlar.» (118) Görüldüğü gibi Haneфи mezhebinde Dar'ul Harb'de müslüman ile Harbi arasında da faiz tahakkuk etmez.

Hicretten önce Mekke'nin, fethine kadar Mekke bir Dar'uş-Şirk idi. (119) Hz.Abbas (R.a.) müslüman olduktan sonra Mekkede ikamet ediyordu. Hz.Muhammed (s.a.v.) Mekke'de ikamet eden Hz.Abbas (R.a.) müşriklerden faiz aldığını biliyordu. Buna rağmen Mekke'nin fethine kadar müdahale etmedi. Ancak Mekke'nin fethinden sonra -. «Ca-hiliyye devrine ait faizler kaldırılmıştır. Kaldırdığım ilk faiz de Abbas b.Abdülmütalib'in faizidir.» buyurdu. (120) Çünkü 'Mekke fetihden sonra bir Dar'ul İslâm olmuştu. (121) Dar'ul islâm'da da itikadlı yapısı ne olursa olsun, hiçbir

118

119

El Bedai'us-Senai fi Tertibi'sh-Şerai (Imam-ı Kâsani) C: 5,
Sh: 192, Beyrut/1406
119 — Feth'ul Kadir LU Acizil Fakir (İbn-i Humam) C: 6, Sh: 178,
Mısır/1319
120 — El Mebsut (Imam-ı Serahsi) C: 14, Sh: 57, Mısır/1324
121 — Menhelul Varidin Serhu Riyadu Şalının (Suphi Salihl C
I, Sh: 41, Beyrut/1970
76

„nrtñ cereyan eden —————
=●=»

Uman i
fetvayı
rb. .rmekte ve
kuvvei

Kur'otv*

dişinin mürsel olduğunu söyledi. (127) Ve Hanefi ulema-
sı Hz.Mekhül (R.a.) rivayet ettiği hadisle amel ettiler.
Dcr'ul Harb'da ikamet eden müslüman her fırsatta
.harbileri hezimete uğratmak ister. Bu münasebetle Allah'-
ın inzal buyurduğu hükümlere karşı savaş açan harbileri
faiz ile de hezimete uğratabilir. Ancak MÜSLÜMANLAR;
GEREK DAR'UL İSLÂM'DA YAŞASINLAR, GEREKSE DAR'-
UL HARB'DE YAŞASINLAR, EBEDİYEN BİRBİRLERİNDEN
FAİZ ALIP VEREMEZLER. ÇÜNKÜ BU NASSLA HARAM-
DIR.

Dar'ul Harb'in ahalisinden olan harbi'nin canı ve malı
mubah'dır. Harbi; islâm ahkamlarını inkar ederek İslâm'a
karşı fiilen savaşan ve harb eden kimsedir, islâm'a karşı
savaşan bir kimsenin ne canın ve ne de malının herhangi
ı bir kıymeti yoktur.

DAR'UL HARB'DE HİZİB

İnsanoğlunun ilgi duyduğu alanlardan biriside hizib
meselesidir. Hizib meselesi hem Dar'ul İslâm'da ve hem
de Oar'ul Harb'de müslümaiin gündemi arasındadır. Çün-
kü İslâm'a göre; gerek Dar'ul islâm'da olsun, gerekse Dar'-
ul Harb'de olsun hizib hem İtikadi ve hem de siyasi bir
meseledir. Bu münasebetle müslüman hizib konusunu vah-
yi sistemine göre kavramak mecburiyetindedir. Aksi tak-
dirde kendi itikadı yapısından taviz vermekle karşı kar-
şıya gelir. Belki de kendi hizibini batıl hizibler arasında ta-
nımaz hale gelir. Bu nedenle ebedi rehberimiz Kur'an-ı Ke-
rime dönüyor ve hizib konusunda Hz.Kur'an'ı dinliyoruz.
Allah (c.c.) buyuruyor: Onları şeytan kaplamış da Allah'ı
• hatırlamayı kendilerine unutturmuşdur. ONLAR HİZBUŞEY-
127 — El Mebsut Ümam-ı SerahsO C-. 14, Sh: 56, Mısır/1324,

011' unlk iki VUSinıvı» • - İkincisi rn^-T
P» To£ ^° 9elenoaTonuöo Sdudl »W..>
?^ ^^£sffv2

«
de «Vahye» »w f ^Meşen UK sj/as kur * ^
» ^^ r»*» ;^bun-

Dar'ul Harb'de galib olan Hizbuşeytan'dır. Çünkü Dar'ul Harb'de Şirk ahkamları uygulanır. Hizbuşeytan'da şirk ahkamlarından yana olan hizibdir. Esasen Hizbuşeytan; İglân nizamını hayat nizamı olarak kabul etmeyen. Allah'ın hakimiyetini hatırlamayan ve Allah'a iman ile birlikte beceri ve şeytani rejimleri restore eden, çalıştıran her hizibdir. Cinsleri, şekilleri ve adları ayrı ayrı da olsa KÜFÜR TEK HİZİBDİR. O DA; HİZBUŞEYT ANDIR. (132) Dar'ul Harb'm iktidarı hizbuşeytanın elindedir. Şirk ahkamlarını tatbik etmeye talibii olan her hizib Hizbuşeytandır. Müslümanlar'da hem Dar'ul İslâm'da ve hem de Dar'ul Harb'de tek bir hizibdirler. O da; Hizbullah'dır. Dar'ul İslâm'da iktidara Hizbullah hakimdir. Dar'ul Harb'de ise Hizbullah cihad içerisindedir. Çünkü Hizbullah şirk ahkamlarını reddederek vahye dayanmaktadır. Esasen müslüman itikadi ve siyasi failiyetlerini cemaat halinde sürdürür. Hz Muhammed (s.a.v.) ve onun etrafındaki sahabeler Dar'ul Erkam'da hiztullah cemaatını teşekkül ettirmişlerdi. Onlar Dar'ul Erkam'da tek hizib haline gelirken yani Hizbullah'ı oluştururken, Mekke; içerisinde ahkam-ı İslâm icra edilmeyen bir Dar'uş-Şirk idi. (133) Biz bundan da anlıyoruz ki müslümanlar Dar'ul Harb'de tek hizibdirler. O da; Hizbullah'dır. Allah (c.c.) hayat rehberimiz Kur'an'da şöyle buyuruyor : «Kim Allah'ı, Peygamberini, ve müminleri yâr edinirse, şüphesiz üstün gelecek olanlar, HİZBULLAH'dır.» (134) Hizbullah hem itikadi ve hem de siyasi bir hizibdir. Hizbullah'ı inkâr eden kafir olur. Çünkü Kur'an-ı Kerimin âyetini inkâr ediyor. Hizbullah'dan başka hizib ismi aramakta batıldır. Bunun için gerek Dar'ul İslâm'da olsun, gerekse Dar'ul Harb'de. (132 — Küfür Tek Millettir (Mustafa Çelik) Sh: 13-14, isi. 1988 • 133 — El Mabsut (İmam-ı Serahsi) C: 14, Sh: 57. Mısır/1324 134 — El Maide Suresi/58

•e
"^^S IS, oM-^w-sJSSW ««*n
SiSSS-S^S

ketiyle yeryüzüne rahmet iner.» (138) Hizbullah harb meydanlarında Vahyiye göre şekillenmiş bir hizibdir. Nitekim sahabeden Ebu Ubeyde b.Cerrah (R.a.) Bedir savaşında babasını öldürdü. Babası kafir idi. Bazı müslümanları Ebu Ubeyde b.Cerrah (R.a.)'ı babasını öldürdüğü için kınadılar. Bunun üzerine Allah (c.c.) aşağıdaki âyeti kerimeyi inzal etti. (139) Allah (c.c.) buyuruyor: «Allah'a ve Ahiret gününe iman eden hiçbir kavmi, Allah'a ve Peygamberine muhalefete kalkışan kimselerle sevişir bulamazsın; velev •ki, o muhalifler, babaları, veya oğulları, veya kardeşleri, veya aşireti olsun. İşte Allah, böyle kimseleri sevmiyen bir kavmin kalblerine imanı yerleştirmiş ve kendilerini kâfirden ' bir kuvvetle kuvvetlendirmiştir. Onları altında ırmaqlar akar Cennet'lere koyacak, içlerinde ebedi olarak kalacaklardır. Öyle ki, Allah onlardan razı, onlar da Allah'a

dan razı.. İşte bunlar HİZBULLAH'dır. Dikkat edin ki, şüphesiz HİZBULLAH felaha erenlerdir.» (14Q)

Dar'ul Harb'de Şirk Ahkamlarını tatbik etme sevdasıyla ortalığı bir anda sayısız hizib işgal eder. Her hizib elindeki bulunanla iftihar etmeye başlar. Esasen Dar'ul Harb'de; insanlar Allah'ın inzal ettiği hükümleri reddederek kendileri gibi bir beşerin ahkamları ile iftihar ederler. Çünkü başka iftihar edecekleri bir şeyleri yoktur. Allah (c.c.) şöyle buyuruyor: «Dinlerini parçalara ayırdılar; taraf taraf oldular. Her HİZİB elindeki bulunanla iftihar etmektedir.»

(141) Oar'ul Harb'de şirk ahkamlarını tatbik etme aşkıyla ortaya atılan bu hiziblerden acaba hangisi Hizbullah? Hlz-

138 —

139 —

140 —

141!-

El Murikizu Mia-ed Dalal (Imam-ı Gazali) Sh: 27, Kahire/1303 .

El İsa-be fi Temizi Sahabe (tbn-i Hacerul Askalani) C: 4 Sh: 11, Beyrut/ty.

El Mücadâle Suresi/2

Rum Suresi/32

=Ş33:=e=S

&SS5SS-

1ı-ı-,mmp.n İS.d-v-l " .. ıı, r,ırtr.aK.

bu,,Qh-,n de-

ğişmezvasf.dır.Buv^u. da d rkam>=

S^-^Ö^Mj

* I^SSSSİ ÖNCE M«£,S müs,ü^-

ulemaya uy

(ADeme

82

hem Dar'ul islâm'da ve hem de Dar'ul Harb'de müslümanın tek bir hizbi vardır. O da; Hlzbullah'dır.

DAR'UL HARB'DE İBADET

Allah (c.c.) Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruyor: «Cinleri ve İnsanları, bana İBADET etmeleri için yarattım.»

(144) ibadet; insanın yaratılış gayesidir. İbadet; Allah'ın değişmez hâkimiyet gücüne ve kanunlarına ebedi bir hizmettir. Başka bir deyişle ibadet; Allahü Teala (c.c.)'nin rızasını kazanmak ve O'na ta'zim etmek niyetiyle, her emrini emrettiği şekilde yerine getirmektir. (145) İbadet; Allah'a boyun eğmekle beraber itaat ve inkiyaddır. (146) Esasen tbadet bir bütündür. Hayatın her sahasını kaplar. Allah için atılan her adım bir ibadettir. Allah (c.c.) ebedi rehberimiz Kur'an'da şöyle buyuruyor: «Şüphesiz, biz her

, ümmete şöyle diyen : «ALLAH'a İBADET EDİN VE TAĞUT'a İBADETTEN KAÇININ» bir Peygamber göndermişizdir,»

(147) Bu âyeti Kerime'ye göre iki tür ibadet vardır. Bu iki tür ibadet şunlardır:

1 — Allah'a İbadet.

2 — Tağut'a ibadet.

Allah'a ibadet; Allah için yapılan herşeydir. Allah için yaşamak ve ölmektir. Allah'ın emrettiği şekilde Allah'a

kulluk etmektir. Yani Şeriat'a uygun amel etmektir. Şeriat'-
in emrettiği şekilde ibadet olmazsa, yapılan ibadet bid'at
olur. (148) Bid'at ise ibadete yapılan itirazdır. Şimdi ikin-
144 — Ez Zariyat Suresi/56
145 — Emanet ve Ehliyet (Yusuf Kerimoğlu) C: 1. Sh: 19,1st. 1985
146 — El Mustelihat'ul fil Kur'an. (Mevdudi) Sh: 97, Kuveyt/1405
147 — Nahl Suresi/36
140 — Hülâsaful Beyan fî Tefsir'il Kur'an (K.M.Vehbi) C: 14.
84
Sh: 5593,1st ty.

ci tür ibadete geçelim. Tağut'a ibadet; Allah'ın inzal ettiği
hükümlere ve Allah'a karşı haddi aşan her devlet, her oto-
rite, her liderlik, her inkiyad Tağut'u ifade eder. ister Al-
lah'a karşı haddini aşan bu zümreler insanları kendilerine
zorla itaat ettirsinler veya bir Ta'limi Fasid yoluyla kendi-
lerine bağlatsınlar, her halü kârda Tağut'u ifade ederler.
İşte bu zümrelere yapışmak ve itaat etmek Tağut'a iba-
dettir. (149) Bu ön bilgiden sonra asıl meselemize geçe-
lim.

Bazıları «Dar'ul Harb'de yapılan ibadetler batıldır» iti-
kadını savunuyorlar. Bu savunma ve iddia tamamen saç-
ma ve uydurmadır. Müslüman ister Dar'ul İslâm'da olsun,
ister Dar'ul Harb'de olsun Allah'ın emrettiği şekilde ibadet
etmekle mükelleftir, ihtilaf-ı Dareyn ibadetin iptalini gerek-
tirmez. Çünkü ibadet insanın hürriyeti ve insanca yaşa-
masının en emin yoludur. Hz.Muhammed (s.a.v.)'ın hayatı
Dar'ul Harb olan "Mekke'de Allah'a ibadet etmekle geç-
miştir. Ancak şu varki müslümanlar ister 'Dar'ul islâm'da
olsunlar, ister Dar'ul Harb'de olsunlar ibadet ödevlerini
ifa ederken ibadetin şartlarına riayet etmezlerse ibadet-
leri batıldır.

Dar'ul Harb'de din emniyeti yoktur. Dolayısıyla bazan
birtakım bid'at ve hurafeler ibadet adı altında icraata so-
kulabilir. Tdbl ki ibadet adıyla ortaya sürülen bu hurafe
ve bid'at lerden meydana gelen ameller ibadet olmayıp
batıl amellerdir. 'Bunun içinde Dar'ul 'Harb'deki müslüman
ibadet konusunda dikkatli olmak zorundadır, ibadetleri
Şeriatın beyan ettiği şekilde yapmalıdır. Esasen bir ibade-
tin kabul olunabilmesi için şu aşağıdaki üç şartın bulun-
ması lazımdır.

- 1 — İman
- 2 — İhlas
- 3 — Yapılan ibadetin doğru olması.

149 — El Muhtelihat'ul fil Kur'an (Mevdudi) Sh: 101, Kuveyt/1405
85

Allah (c.c.) haya\ rehberimiz Kur'an-ı Kerim'de şöy-
le buyuruyor-. «Dinde zorlama yoktur. Hakikat; iman ile
•küfür apaçık meydana çıkmıştır. Artık kim Tağut'u inkar
eder de, Allah'a iman ederse, muhakkak ki, kopması müm-
kün olmayan en sağlam kulpa yapışmıştır. Allah hem sem'i
ve hem de âlim'dir.» (150) Evet sağlam bir iman Tağut
ve hükümlerini inkardan sonra ortaya çıkar Tağuti güçle-
ri inkar etmeyen bir kişinin imam yoktur. Çünkü TAĞUT'U
İNKAR TEVHİD'İN RÜKNÜDÜR. osi) ibadetin kabulü için
gerekli diğer şartlar konusunda Fahrudini Razi (Rh.a.)
şöyle diyor: »Qir amelin kabul olması için iki şey lâzımdır.

Birincisi ihlâs, ikincisi ise o amelin doğru olmasıdır. Amel halis olur doğru olmazsa kabul olmaz. Amel doğru olur halis olmazsa yine kabul olmaz. İhlâs; amelin Allah için yapılmasıdır. Doğruluktan murad da; amelin sünnete uygun olmasıdır.» (152) Ibn-i Kesir '(Rh.a.) de şöyle diyor: «Bir amel için iki şart lazımdır. Birincisi ihlâs, ikincisi ise doğru olmasıdır. İhlâs olur doğruluk olmazsa amel kabul değildir. Amel doğru olur ihlâs olmazsa yine kabul değildir. İhlâs; amelin Allah için olmasıdır. Doğru olması; Şeriat'a uygun olması demektir.» (153) Evet iman, ihlâs ve doğruluk ilkelerine uyularak yapılan bir ibadet ister Dar'ul İslâm'da olsun, ister Dar'ul Harb'de olsun makbuldür. Amma bu üç şartdan herhangi birisi olmazsa ibadet ister Dar'ul İslâm'da edilsin ve isterse Dar'ul Harb'de edilsin batıldır, ister Dar'ul İslâm'da olsun, ister Dar'ul Harb'de olsun müslümanın sorumluluk projesi Allah'a ibadet etmektir.

150 — El Bakara Suresi/256

151 — Feth'ul Mecid Şerhu Kitalbı Tevhid (Ş.Abdurrahman Ibn. Hasan) Sh: 392, Kahire/1377

152 — Tefsir-i Kebir (Fahrüddini Razi) C: 8, Sh: 180,1st. 1308

153, — Tefsir'ul Kur'an'il Azim (Ibn-i Kesir) G. I, Sh: 154, Beyrut/1969

86

DAR'UL HARB'İN SAKİNLERİ

Tağut'un heva ve 'hevesinin uygulandığı Dar'ul Harb birtakım sakinleri vardır. Sakinlerden kimi Taheva ve hevesinden kaynaklanmış şirk ahkamlarını tasdik eder, kimi de inkar eder. Bunun için Dar'ul Harb sakinleri kendi aralarında guruplara ayrılırlar. Her sınıfın tabi olduğu birtakım muameleler vardır. İslâm âlimleri Dar'ul Harb sakinlerini şu iki sınıfa ayırmışlardır:

1 — Harbiler

2 — Müslümanlar

Harbiler: İslâm dinini kabul etmemiş bulunan Dar'ul Harb sakinlerine harbi denir. Harbiler masum değillerdir. (154) Esasen Harbiler Ahkam-ı İslâm'a karşı Tağut ve hükümleri adına1 savaş açanlardır. Allah'ın inzal ettiği hükümlerin hayata hüküm etmesine engel olanlardır. Melikul Ulema İmam-ı Kâsani (Rh.a.) şöyle der-. «Harbilerin canı ve malı mubahdır. İslâm'a göre masumiyet iki şartla ortaya çıkar. Birincisi İMAN, ikincisi ise EMAN'dır. Harbi için bunlar söz konusu değildir (155) Ancak bir harbi müslüman olduğu zaman kendisiyle savaş son bulur. Bu konuda Ömer N.Bilmen (Rh.a.) şöyle diyor: «Bir düşmanın İslâmiyet'i kabul etmesiyle harbin devamına mani- dir. Şöyle ki: müslümanlarca harbden=cihaddan asıl gaye. Kelimetullahı İ'lâ'dır. Yani dini Tevhidi tamimden ibarettir. 'Bu gaye temin edildikten sonra artık savaşın devamına lüzum kalmaz. Binaenaleyh müharib bir düşman, dini ilâhiyi kabul edince İslâm camiasına girmiş, nefsi de, malı da masumiyet kazanmış olur. Harbinin İslâml kabul ettiğine üç tarık (yol) ile hükümedillr.

154 — İslâm Ceza Hukuku ve Beşeri Hukuk (A.0deh-Ter-. Akif Nuri) C: I, Sh: 403, İSt/1976

155 — El Bedaiu's-Senai fi Tertibi's-Şeral (İmam-ı Kâsani) C-.. 7,

Sh: 132, Beirut/1406
87

88

«293 mi}isj

— /.si

eAAup^I
-na (SQL) 'JipJop-iOlPIPa H UUDI
-UDiunisnuu apuisusûi UIUUDIUIID>\MD VIIDISJ 'uigısı in.JDQ ny
-UQO -aip.uaDisı IH.JDQ İÇıpuoinBAn uuaiıun^nM iBjua IDZUI ui
-.JDQ iBıpuUD\NBAn uuaiıun^nq iBi.ua IDZUJ UI.IJDHV IUDIDA
uiıuDiunisnv^ 'Jipngap IUDİDA uiıuıunısnu qaon in.JDQ
j n>lun.O
•jn\o onuiio imop DUI^IUIS uupıuouinisnui UD\O
uınsDiu UDOI QH IUDM (/QL) 'Jıuqapa apomsı uauauusj nq
UDUUÛZ o aA aajıB D.IUQISJ in.JDQ asjaisj UDUJDZ au >IDPUV
•zoımo sp naAjiınsouu uiûi iCoooADiuDuning, ua/vAn>t Q\ no
-nB uiıuDixın.isnm uoAoooA ap.qjQH in.JDQ -Jıaptauns \nqo>i
luiBaoaiııounio uınsouj D\Aısouıunjo>ı UI.IUDISJ in.JDQ 9A \\
-aAAn^ oiD|Si UDID ûnB uopunÇnıııdoi 3A uapun,aAAn>i UUD\
-uDvunısnuı 'iıgap DI^DUJJO uouun.isnui aospos aaoB D.VJUDZV
'ıpaiMQ^o inqoM nunânjoB İÇDODADUUDIO
UDiun\snuı aoapos uiıuıunısnuı Jjq UD\O
sp.qJDH tn,JDQ 9A öııuaona i9JO|q D.UUQI
ı-uıouıj -zauuu9H9Bua asjaisı >ıaiıJi6 D.UUDI
- . ap.qjDH in,JDQ -zauıSıÇap aoi;au DS'
-6 op zo \s9Jns lauıDM! nq aA asia latuD^i ap.qjon in.juQ
vn|O uınsDiu UDOI 9A IUDH DWDIUIO UDainısniAj uajjıpiq
-B UDUJnisnuu Jiq sBuoqaaii i^Dp.iUDisi |n,jDQ 'ajoB a.paw
-qv viıDui| 9A UID£ 'MUDJAI aioaij JDiıuooınisnui uouıııq 6101
-9uj;a lajom D.UUDIS\ in,JDQ op dnjnjo ap.q^DH in.JDQ
(9SÜ 'i.qi.6 iSDiıııAos
UDiunısnuı uoaqa; D.JDQ nCnpun\ııq oAaA outsoq
-Dqoq 'DUISDUD unBnoou jig uipiMiJOV leAAjoqeı — g
•ıqiB ISDUU\I>1 ZDUIOU 9UDDUJ
-ao jgqojgq 9| (JD\UDiunısniAi utppHUDi i9\D9Q — z
•jqı.B IDJUJ aA JDJ>I| uipi^uDi SON — I

' S° °rt'k °

Evet görüldüğü gibi Dar'ul Harb'in Dar'ul İslâm'a tebdili için sadece İslâm'ı ahkamların icra edilmesi şarttır. Ancak bir Dar'ul Harb beldesi içerisinde müslümanlar islâm ah-kamlarını icra etseler durum ne olur? veyahut Dar'ul Harb'-de iki mahkeme olsa, bu mahkemelerden birisi şirk ah-

• kamları ile hüküm ediyor, diğer mahkemede Allah'ın in-zal ettiği ahkamlarla hüküm ediyorsa ve müslümanlar bu-na kadir olmuşlarsa durum ne olur? sualı insanın aklına gelmektedir. Bu konuda Ibn-1 Abidin (Rh.a.) şöyle diyor: «Bir Darda müslümanların ahkâmı ile Ehl-i Şirkin ahkâm-ları birlikte icra edilse o dar Dar'ul Harb olmaz.» (161) De-mek ki Dar'ul Harb'deki müslümanlar Allah'ın ahkamlarını tatbik edebilecek bir mahkeme tesis etseler ve bunö ka-<dirde olsalar artık içinde yaşadıkları Dar bir Dar'ul İslâm'a tebdil olunmuş demektir. Velew ki İslâm ahkamlarıyla hû-, ! küm eden mahkemenin yanında bir şirk mahkemesi olsa

- bile. 'Burada başka bir durum ile de karşı karşıyayız. O da sudur; ŞÜPHE İLE BİR ÖAR'A NE DAR'UL HARB VE NE DE DAR'UL İSLÂM DENİLEMEZ. Bir Dar'a şüphe ile Dar'ul Harb demek ne kadar tehlikeli ise; Dar'ul İslâm demek- te o kadar tehlikelidir. Bunun için Dar'ul Harb'ın Dar'ul is- .lâm'd tebdil olunmasında müslüman İslâmi kıstasları el- den bırakmayacaktır. Bıraktığı takdirde tehlikenin içine girmiş olur.

Hanefi uleması Dar'ul Harb'ın Dar'ul islâm'a dönüş- .rnesini ihtilafsız olarak hükme bağladılar. Hanefi mezhebi- ne mensub bir ulema heyeti tarafından hazırlanan Fete- va-ı Hindiyye'de bu konu şöyle geçmektedir: «Bil ki. Dar'- ul Harb, bir şartla Dar'ul islâm olur. Bu şart da, o yerde İslâm hükmünün izhar edilmesidir.» (162) O halde bu ko- nuyu şöylece özetlemek mümkündür:

161 — Redd'ül Muhtar Ala'd Durr'ul Muhtar (İbn-1 Abidin) C: 4, Sh: 175, ist/1984

. 162 — Feteva-ı Hindiyye (Ş.Nizameddin ve bir heyet) C: 2, Sh: 232, Bulak/Mısır, 1310

90

1
^

. I^ASO on.»* " "

,ı v-\arb uul "•

şunlar Dar'ul Hart»

W

91

(163) Resulüllah (s.a.v.)'ın bu direktifine rağmen müruru zamanla müslümanlar Kur'an mektebini terkederek başka mekteplerden okumaya başlamışlar ve bir çok islâmi ıstı- lahı unutmuşlardır. Unutulan kavramlardan birisi de Ev- liyaullah kavramıdır. Evliya veya Evliyaullah kavramı vah- yinin dışındaki kıstaslara göre değerlendirilip zaman zaman ümmetin gündemine girmiştir. Bunun içinde Evliya veya Evliyaullah kavramı etrafında şahsi kanaatlardan müte- şekkil ihtilaflar meydana gelmiştir. Esasen ma'rufu ve mün- kerî vahyi'den başka miyar ile ölçmeğe kalkışmak nefis ve hevaya uymaktır. Bu da Tefrika'yı ihdas eder. (164) Tef- rika'dan kurtulmak için hayatımızda vahyi'den başka mi- yar ve kıstasları kabul etmemeliyiz. Vahyi'nin dışındaki mi- yar ve kıstasları hayatımızdan kovmadıkça Tefrika'dan kurtulamayız.

Bu kısa girişten sonra Evliya meselesine geçelim : Ev- liya kavramı Kur'an mektebinin kavramlarından birisidir. Kur'an ve sünnette geçtiği kadarıyla evliya; dost, yardım- cı ve halil anlamlarına gelir Veli lûgatta yakın demektir, (165) Vela ve Tevali; meydana gelmekten öte bir şeyi mey- dana getirmek, iki şey arasında kendilerinden olmayanın bulunmaması, yani mekan, niyet, din, arkadaş, nusret, iti- kad bakımlarından tam bir yakınlıktır. (166) Esasen vela; hem itikadi ve hem de ameli yakınlıktır. Veli; hem fail ve hem de meful olarak Kur'an-ı Kerim'de kullanılmıştır. (167)

163 — El Muvatta' (imamı Malik-Ter: A.Muhtar Büyükçmar V.b.h.) C: 2, Sh: 546, ist/1982

- 164 — Hak Dini Kur'an Dili (M.Hanidi Yazır) C: 2, Sh: 1155, 1st. 1971
165 — Feth'ul Kadir el Cami-u beyne fenni rivayeti ve dirayeti nün ilmi Tefsir CŞevkani) C: 2, Sh: 457, Kahire/1964
166 — Müfredat-u fi Garibil Kur'an (El Isfehani) Sh: 837, Kahire/ty.
167 — Tarifat (S.Şerif El Cürcani) Sh: 254, îst/1311
92

Yerine göre fail ve yerine göre mefuldur. Evliya kavramı veli kelimesinin çemi'dir. (168) Velayet, muhabet, nusrat. tenfizi emir mefhumlarını da ifade eder. (169) Velayet; şeriatta, sözü başkasının üzerinde tenfiz etmektir. (170) Başkasına bağlanmak, ilgi ve irtibat kurmaktır. Gerek Dar'ul islâm'da olsun ve gerekse Dar'ul Harb'de evliya aynı anlama gelmektedir.

KUR'AN-I KERİM'DE EVLİYA ÇEŞİTLERİ

Gerek Dar'ul İslâm'da ve gerekse Dar'ul Harb'de; itiradi ve ameli yakınlığın ve dostluğun neticesinde şahsiyet cazanan Evliya, hayat mektebimiz Kur'an'da üç çeşit olarak geçmektedir. Kur'an-ı Kerim'de geçen evliya çeşitleri hakkında Allah (ç.ç.) şöyle buyuruyor: «Allah iman.edenlerin velisidir, onları karanlıklardan Nur'a çıkarır. Küfür edenlerin veliyyleri ise Tağuttur, onları Nur'dan karanlık-ara çıkarırlar. İşte bunlar cehennemliktir; orada ebedi kalıcıdırlar.» (171) Başka âyette Allah (ç.ç.) şöyle buyuruyor: «iman edenler Allah yolunda savaşırlar. Küfredenler Tağut'un yolunda savaşırlar. O halde siz EVLİYAU'Ş-ŞEYTAN ile savaşın. Şüphesiz şeytanın hilesi zayıftır.» (172) Görüldüğü gibi bu iki âyette geçen üç çeşit Evliya şunlardır:

- 1 — EVLİYAULLAH
 - 2 — EVLİY AU'T-TAĞUT
 - 3 — EVLİYAU'Ş-ŞEYTAN
- 168 — Ruhul Meani fi Tefsir'il Kur'an'il Azim ve's-Seb-i Mesani (Alüsi) Ç: 11, Sh: 146. Beyrut/1985
169 — Hak Dini Kur'an Dili (M.Hamdi Yazır) C: 4, Sh: 2731, ist/1971
170 — Tarifat (S.Şerif Cürcani) Sh: 254, îst/1311
171 — Bakara Suresi/257
172 — Nisa Suresi/76
93

Şimdide bu üç çeşit evliya'yı tarif ve izah edelim/Cünkü bunların tariflerini ve mahiyetlerini bilmek bir zaruret haline gelmiştir. Bu kavramların tariff, edilmemesinin neticesinde «Dar'ul Harb'de Evliyaullah bulunmaz ve yetişmez» asılsız ve astarsız bir iddia ortaya çıkmıştır. Böyle bir iddianın İslâm'da yeri yoktur.

EVLİYAULLAH

Evliyaullah; Allah'ın arzında Allah'ın verdiği nimetlerle hayatına devam edip, Allah'tan gelmeyen ve Allah'a dayanmayan herşeyi reddederek sadece Allah'tan gelen ve Allah'a dayanan prensiplere sarılarak Allah'ı yâr edinen kimsedir. Allah'ın velisi; Allah ve sıfatların» bilen, Allah'a itaata devam eden, ma'siyetlerden kaçman, şehvet ve lezzetlerden yüz çevirendir. (173) Esasen Evliyaullah'ın en güzel tarifini Kur'an-ı Kerim vermiştir. Allah (c.c.) buyuruyor : «Dikkat edin, Evliyaullah için korku yoktur ve onlar

üzülecek değillerdir.» (174) Bu âyette geçen Evliyaullah unvanından murad; itaatla Allah'a yaklaşanlar ve ma'siyetlerden ictihab eden halis müminlerdir. (175) ALLAH'a İMAN EDEN ve ALLAH'TAN KORKAN HERKES EVLİYAULLAH SAYILIR. İSTER DAR'UL İSLAM'DA VE İSTERSEN DAR'UL HARB'DE OLSUN HERKİM ALLAH'A İMAN EDER VE ALLAH'TAN KORKARSA EVLİYAULLAH'DIR. Yukarıdaki âyeti şu âyet açıklıyor: «Onlar iman,ettiler ve Htika ettiler.» (176)

- 173 — Tarif at (S.Şertf Cûrcani) Sh: 254,1st. 1311
174 — Yunus Suresi/62
175 — Feth'ul Kadir el Cami-u beyne fenni rivayeti ve dirayeti min üni Tefsir (Şevkani) C: 2, Sh-. 457, Kahire/1964
176 — Yunus Suresi/63

Evet bu âyet bir önceki âyetin tefsiridir. (177) Evliyaullah unvanı, Allah'a dost olanlar, Allah için dost olanlar, Allah için icrayı velayet edenler manalarına gelir. (178) Tağut'u inkâr ederek Allah'ın hakimiyetini tasdik eden ve Evliyaullah unvanını kazanan Veli; itikad-ı şalinle itikad ve amel-i şalinle amel edip evamire imtisal ve nevahiden ic-İtinab eden kimsedir. (179) İtikadı sağlam olmayanlar ne jcadar amel ederlerse etsinler Evliyaullah olamazlar. Evliyaullah olmak için sağlam bir itikad şarttır. Yani batılı ve batıla dayanan her şeyi inkâr edip, sadece hakkı ve hakka dayanan herşeyi tas'dik ve ikrar lazımdır. Yine bid'atlarr lamele konu edinenler evliyaullah olamazlar. Çünkü evliyaullahlar toid'atlarla amel etmezler. Onlar sünnetlerle amel ederler. Sünnetle amel etmeyen bir kişi ne kadar amel ederse etsin evliyaullah unvanına kavuşamaz. Sünnetten maksadımız; bir bütün olarak Resutullah (s.a.v.)'ın sözleri, fiilleri, takrirleri ve vasıflarıdır.

Evliyaullah; hareket ettiğinde Allah'a hizmet için hareket eden, cehd ettiğinde Allah'a itaat için cehd edenidir. (180) Hareketinin hedefi Allah'a hizmet değilde Tağut'a hizmet olan bir kimse Evliyaullah değildir. Hedefi Allah'ın ahkamlarını yeryüzüne hakim kıldırmak olan herkes Evliyaullah'dır. Şunu da unutmayalım ki; Tağut'un hakimiyetinin bekası için dua edenler, çalışanlar hiçbir zaman Evliyaullah olamazlar. Böylelerle Evliyaullah demek büyük bir cehalet ve cinayettir. Evliyaullah olan Allah'ın kendileri

- 177 — Feth'ul Kadir el Cami-u beyne fenni rivayeti ve dirayeti rain ilmi Tefsir (Şevkani) C: 2, Şh: 457, Kahire/1964
j 178 — Hak Dini Kur'an. Dili (MHamdi Yazır) C: 4, Sh: 2732, ist/1971
1197 — Hülasat'ül Beyan fi Tefsir'il Kur'an (K.Mehmet Vehbi) Cr C: 6, Sh: 2229, Ist/ty.
180 — Hasiyetti Muhiddini Şeyhzade Ala Tefsiri Kadı Beyzavi (Şeyhzade) C: 3, Sh: 22, ist/1283

üzerine vacip kıldıklarını ikame, nehyi ettiği ma'siyetlerin-
<Jen kaçınan kimsedir. (181) Bu duruma göre Evliyaullah

hayatıyla Allah kanunlarını başkasına öğretene ve tanıtan kimsedir. Yeryüzünde en büyük Evliyaullah Hz. Muhammed (s.a.v.)'dir. Onun bütün Ashabı da Evliyaullah idi. Resulullah (s.a.v.) ve Ashabı Mekke fethedilmeden önce Mekke'de ikamet ettiler. Bu ikametleri hicrete kadar devam etti. Resulullah (s.a.v.) içerisinde yaşadığı Mekke hakkında İmam-ı Serahsi (Rh.a.) şöyle diyor: «Mekke bir Dar'üş-Şirk idi. Çünkü Mekke'nin içerisinde İslâm ahkamları icra edilmiyordu.» (182) İbn-i Humam (Rh.a.) «Hicretten önce Mekke Dar'ul Harb idi» (183) derken Aileme Alüsi (Rh.a.) «Fetihden önce Mekke Dar'ul Harb idi.» (184) der. Bu duruma göre «Dar'ul Harb'de Evliyaullah bulunmaz ve yetişmez» diyenler Hz. Muhammed (s.a.v.) ve pak ashabını sanık sandalîyesine oturtup tekfir etmiyorlarmı?

Son dönemlerde Vahyi sisteminin dışında kimlik kazanan ve küfrün kültür ambargosunun etkisinde kalan bazı tipler hakkıyla Evliyaullah unvanını kazanan müslümanlara «Radikal», «Fanatik», «Aşırı Dinci» gibi isimleri takmaktadırlar. Bu isimlerin İslâm ile alakası yoktur. Allah nizamı adına müstekbirlerle hesaplaşan ve Takvalı olmaya çalışan müslümanlar Radikal değil Evliyaullah'dırlar. Müslüman her çağ ve mekanda vahyi sistemine göre kimlik kazanmakla mükelleftir. Müslümanı Vahyi'nin dışındaki kavram ve terimler tanımlayamaz.

Evliyaullah; Allah'a taatle tevellâ eder, Allah'da ken-

dilerine kerametle tevellâ eder olan kimselerdir. (185) Evliyaullah o kimselerdir ki, aralarında ne akrabalık ve ne de alıp verecekleri bir emval olmadığı halde Allah için sevişenlerdir (186) Yani hayatını vahyi nizamına göre tanzim ve tasdik edenlerdir. Evliyaullah unvanını kazanan bir kişi müminleri bırakıp kafirleri dost edinmekle veya kendisiyle kafirler arasında bir velayet peyda ederse o kimse Evliyaullah'lıktan çıkmış olur. (187) Çünkü kafirleri dost edinmenin hınramlığı nassla sabittir. (188) Bu nedenle Evliyaullah olanlar kafirlerin velayetine razı olmazlar. Çünkü KAFİRİN MÜSLÜMAN ÜZERİNE VELAYET HAKKI YOKTUR. (189) Evliyaullah sürekli Tevhid'e dayalı bir hayat şekline kavuşmak için uğraşırlar. Evliyaullah'lıktan çıkan bir kimse ya Evliyaullah'tağut veya Evliyaullah'şeytan olur. Dar'ul İslâm'da Evliyaullah'ın galibidir. Dar'ul Harb'de ise esaret hayatını yaşar. Şimdi Evliyaullah'tağut'un mahiyetini izah etmeye gecelim.

EVLIYAU'T-TAĞUT

Tağut'a ve Tağut'un heva ve hevesitiden kaynaklanan kanunlarına iman edip bağlanan herkes bir Evliyaullah'tağut'tur. Allah (c.c.) şöyle buyuruyor: «Küfredenlerin veliyyeleri Tağut'tur. Onları Nur'dan (İslâm Nizamından) karanlıklara (gayri İslami kalıcıdır)» (190) Şimdi Tağut nedir? sualine cevap arayalım.

181 — Feth'ul Kadir el Oami-u beyne fenni rivayeti ve dirayeti min ilmi Tefsir (Şevkani) C: 22. Sh: 457, Kahire/1964

182 — El Mebsut (İmam-ı Serahsi) C: 14, Sh: 57, Mısır/1324

183 — Feth'ul Kadir Lil AcizU Fakir (İbn-i Humam) C: 6, Sh: 178, Mısır/1319

184 — Ruhul Meani fi Tefsir'il Kur'an'il Azim ve's-Seb-i Mesani (Alüsi) C: 21, Sh: 18, Beyrut/1985

1R5 --.- Tt-fsir'ul Koşşaf (Zemahşeri) C: 2, Sh: 355. Beyrut/1947

IRB -- Tefsirim Nesofi (Nesefi) C: 2, Sh: 169, ist/1984

187 — Fi Oami-u I.i Ahkam'il Kur'an (Imam-ı Kurtubi) C: 4. Sh: 57, Mısır/1967

188 — Ahkam'ul Kır'nın (M Ali Sabuni) C: I, Sh: 401, Beyrut/ty.

189 — Ahkam'ul Kur'an (Cessas) C: 2, Sh: 10, Beymt/1333

190 — Bakara Suresi/257

98

9/

Tağut; Allah'a dayanmayan her sistemdir. (191) Tabe-ri (Rh.a.)'ın ifadesiyle: «Tağut; Allah'ın indirdiği hükümlere karşı yeni hükümler lead eden ve lead ettiği hükümlerini de insanların hayatında tatbik etmeye kalkışan kişidir. Bunun insan, şeytan veya başka bir şey olması durumu değiştirmez. (192) Esasen Tağut; Allah'a karşı haddi aşan her devlet, her otorite, her lider ve her inkiyaddır. İster bu sınıflar insanları kendilerine cebren itaat ettirsinler ve isterse bir Ta'limi Fasid ile ettirsinler durum değişmez. Her halü kârda Tağutturlar. (193) Evliyau't-Tağut'ta; Allah'a karşı haddi aşan devlete, otoriteye, lidere ve inkiyada dost olan ve bağlanan kişidir. Yani mahiyeti izah edilen Tağut'u seven ve uğrunda çalışan her ferd Evliyau't - Tağuttur.

Evliyau't-Tağut; müşriki sistemlerin sahipleriyle beraber mesai başı eden herkestir. Yani şirk ve ahkamlarını çalıştırmak için. Çünkü Resulullah (s.a.v.) müşriklerin sancağı altında ikâmet etmeye karar veren her müslümandan uzaktır. (194) Müşriklerin sancağı altına girenler Tevhid-den kesilip Evliyau't-Tağut olmuşlardır. Evliyau't-Tağut; kendisine bağlandığı Tağut'un neva ve hevesinin mahsûlü hükümleri ve ahkamları müdafaa eder ve korumaya çalışır.

Bu nedenle EY MÜSLÜMAN SEN EVLİYAU'T-TAĞUT'TAN IRAK, EVÜYAU'T-TAĞUT SENDEN UZAK. KAPINA GELİRSE BİR EVLİYAU'T-TAĞUT ALLAH İÇİN YÜZÜNE SERPİ NİZ BİR AVUŞ TOPRAK.

191 — Fizilal'il Kur'an (Şehid Seyyid Kutub) C: I, Sh: 292, Beyrut/1982

192 — Camiu'l Beyan fi Tefsir'il Kur'an (Taiberi) C-. 3, Sh: 13, Mvsir/1323 '

193 — El Mustelihatul Erlati fil Kur'an (Mevdudi) Sh: 97, Kuveyt/1405

194 — El MeJbsut (Imam-ı Serahsi) C: 10, Sh: 24, Mısır/1324

EVLİYAU'Ş-ŞEYTAN

Yeryüzünde İstikbar (kibir, gurur) itikadının ilk kurucusu şeytan'dır. Şeytan Allah'ın hükümleri karşısında tekebbüre kalkışan her varlıktır. İşte Evli-yau'ş-Şeytan; Allah'ın ahkamlarına karşı kibirleneh ve Allah'ın hükümlerini küçük göreni hem itikadi ve hem de ameli olarak dost edinen kimsedir. Al-

lah (c.c.) buyuruyor -. «Muhakkak biz şeytanları iman etmeyenlerin veliyyleri kıldık.» (195) Başka bir âyette: «Şeytanlar veliyylerine sizinle mücadele etsinler diye telkinde bulunurlar; onlara itaat ederseniz müşriklerden olursunuz.» (196) İslâm dışı ideolojilerin teorisyenleri birer şeytan hükümündedir. Dikkat edilirse burada «şeytanlar» ibaresi geçmektedir. Allame Tabatabai (Rh.a.) şöyle diyor: «Batılın kapıları muhtelifdir. Her kapıda İblisin zürriyet ve kabilesinden bir şeytan vardır. Bu şeytanlar insan cinsinden şeytanlardır.» (197) Demek ki İslâm'ın dışındaki şeylere insanları çağırarak şeytan, böylelerini seven ve destekleyenler ise Evliya'ş-Şeytan'dır. İslâm'ın dışında herkim bir hayat nizamı edinirse o bir şeytan dostu ve yardımcıdır. Çünkü Evliya'ş-Şeytan olanlar İslâm dışı sistemler için savaşır. Allah (c.c.) ebedi hayat programımız Kur'an'da şöyle buyuruyor-. «İman edenler (İslâmı hayat nizamı edinenler) Allah yolunda savaşır. Küfredenler (İslâm'dan başka sistem edinenler) ise Tağut'un yolunda savaşır. O halde siz EVLİYAU'Ş-ŞEYTAN ile savaşın. Şüphesiz şeytanın hilesi zayıftır.» (198)

Yeryüzünde Allah'ın nizamını inkar eden bütün kafir-

195 — A'raf Suresi/27

196 — Sn'am Suresi/121

197 — El Mizan fi Tefsir'U Kur'an (Tabatabai) C: 14, Sh: 343, Tahran/Kum. 1392

198 — Nisa Suresi/76

99

ler Evliya'ş-Şeytan kavramının kapsamına girer. (199) Evliya'ş-Şeytan aynı zaman da bir Evliya't-Tağut da sayılır. Çünkü bir çok ulema Tağut kavramını şeytan olarak açıklamışlardır. (200) Yani her Evliya'ş-Şeytan bir Evliya't-Tağut ve her Evliya't-Tağutta bir Evliya'ş-Şeytan'dır, Evliya'ş-Şeytan ile Evliya't-Tağut'un çalışma programı müşterektir. Sürekli ahkam-ı şirkin tatbikatı için çalışır. Bunun için de Dar'ul Harb'deki sakinlerin iktidarına Evliya'ş-Şeytan ile Evliya't-Tağut hakimdirler. Dar'ul Harb'de Evliya'ş-Şeytan ile Evliya't-Tağut için herhangi bir korku ve endişe yoktur.

Evliyaullah ile Evliya't-Tağut ve Evliya'ş-Şeytan arasındaki mücadele kıyamete kadar devam edecektir. Hayatın her döneminde Evliyaullah'ın görünür vasfı İMAN ve TAKVA'dır. (201) «Dar'ul Harb'de Evliyaullah bulunmaz ve Dar'ul Harb'de her taraf haramlarla çevrili olduğu için kerametten de bahsedilemez» iddiası toptan safsatadır.

•Evliya'ş-Şeytan ve Evliya't-Tağut'un görünür vasfıda NEFSİN HAKİMİYETİ, KİTAB VE SÜNNET HARİCİ FİKİR VE DÜŞÜNCELER İÇİN UĞRAŞTIR. Fakat netice ve İstikbal Evliyaullah olanlarıdır. Allah (c.c.) şöyle buyuruyor: «Dikkat edin. Evliyaullah olanlar için korku yoktur ve onlar üzülecek de değildir» (202) Dünyadaki bütün Evliyaullahların toplu kerameti cihan hakimiyetini ele geçirmeleridir. Yani Allah'ın, dünya hakimiyetini Allah'ın ahkamlarına göre idare etmelerini kendilerine bahşetmesidir. EVLİYAU'Ş-ŞEYTAN VE EVLİYAU'T-TAĞUT DAR'UL HARB

199 — Ruhul Moani fi Tefsiril Kur'an'il Azim ve's-Seb-i Mesani (Alüsi) C: 5, Sh: 84, Beyrut/1985

- 200 — Cami'ul Beyan fi Tefsir'ü Kur'an (Taberi) C: 3. Sh: 13, Mısır/1323
201 — El Cami-u Li Ahkam'il Kur'an (imam ı Kurtubi) C: 8. Sh: 358, Mısır/1967
100
202 — Yunus Suresi/62

i

DEĞİŞMEZ KALE. EVLİYAULLAH İÇİN DAHA NİCE YAZILACAK MAKALE. İSTİKBAL EVÜYAULLAH'IN YERYÜZÜNE VARİS OLMA KERAMETİNE HAMİLE. TAĞUT, ŞEYTAN. CİBE VE BEL'AM ÇETESİNİN UĞRAŞMASI TOPTAN NAFİLE..

DAR'UL HARB'DE

TECDİD VE MÜCEDDİD

İslâm; Allah'ın insanlığa göndermiş olduğu değişmez, eskimez ve yıpranmaz bir hayat sigortası ve hayat nizamıdır. Ancak bu ilahî nizamın ilke ve direktifleri zamanla mustekbirler ve Bel'amlar çetesi tarafından cahili örtülerle örtülebilir veyahut tarihin hatıralar müzesine gönderilebilirler. Küfür dünyası islâm için ne yaparsa yapsın; islâm, her mekanda ve her zamanda değişmez ve eskimez rab- | bani sistemdir. Şehid Seyyid Kutub (Rh.a.) ifadesiyle şu var ki •. «Hayata hükümetmeyen islâm değildir. O'nu hayata geçirmeyen müslümanda müslümon değildir.» (203) O halde İslâm hayata mutlaka hüküm edecektir. Dünya kıyamete kadar hayata hüküm eden islâm'dan hali kalmayacaktır. İslâm hayattan uzaklaştırıldığı, islâm'a hurafa ve Bid'atlar karıştırıldığı veyahut da cahili elbiseler islâm'a giydirildiği an Allah (c.c.) islâm ümmetine Müceddidler gönderir. Bu müceddidler tekraren islâm'ın hayata hüküm etmesini sağlarlar. Şu varki günümüz müslümanı Tecdid ve Müceddid kavramlarına oldukça garib. Sürgüne gönderilmiş iki garib kavram. Hele Ahkam-ı Şirk'in hayata hüküm ettiği Dar'ul Harb'de bu kavramlar daha da garib ve kimsesiz. Garib amma, kaynakları sağlam ve değişmez. Nedir Tecdid ve Müceddid? Dar'ul Harb'de yaşayan müs- 203 — Ma'reket'ul islâm ve Re'su Maliye (Şehid Seyyid Kutub) Sh: 62, MİSir/1966

101

lûmanlar için bu kavramların faydası nedir? Bu kavramları gündeme getiren kim? şimdi bunlar ve bunlara benzer suallere cevap arayalım.

İlk başta şunu belirtelim ki; Tecdid ve Müceddid kavramları gerek Dar'ul islâm'da ve gerekse Dar'ul Harb'de aynı manaya gelirler. Ancak önem ve ihtiyaç duyma konusunda değişiklik arzederler. Dar'ul İslâm'da din emniyeti vardır. Müslümanların bey'at ettikleri halifenin görevlerinden birisi de; Bid'atları öldürmek ve sünnetleri ihya etmektir. (204) Ancak Dar'ul Harb'de sünnetlerin yerine Bid'atlar uygulanır. Müslümanların başında Bid'atları öldüren bir halifeleri yoktur. Bu nedenle görevlerinden birisi de; bid'atları öldürmek olan ve Tecdid'irt sahibi olan Müceddidlerin bilinmesine ve tanınmasına ihtiyaç vardır. Tecdid ve Müceddid kavramlarını ebedi hayat müalimiz Hz.'Muhammed (s.a.v.) bize öğretti. Hz.Muhammed (s.a.v.) , şöyle buyuruyor: «Şüphesiz Allah her yüz senenin başın-

, da bu ümrnet için dinini TECDİD edecek bir kimse gönderecektir.» (205)

Başka bir rivayette de şöyle diyor: «Şüphesiz Allahu Teala her yüz senenin başında bu ümmet için dinini TEC-
' DID edecek bîr kimse gönderecektir.» (206) Hz.Ebu Hüreyre'nin rivayet ettiği bu hadisi Hasan b.Süfyan (Müsned) inde, Taberani Evsatında, İbni Adiy (Mukaddimetül kamil)inde, Hakim (Müsnedrek)inde, Beyhaki (Medhal)inde tahriç ettikleri gibi Bezar ile Ebu Nuaym dahi rivayet etmişlerdir. Hadis hafızları onun sahih olduğunda ittifak et'

204 — Kitabul Musamerat (İbn-i Humam) Sh: 265, Mısır/1317

205 — Sûnen-1 Ebi Davud (Bbi Davud) C; 4, Sh: 109, B«yrut/ty.

206 — El Cami-u Sağır fi Ehadis-il Beşir'n-nezlr (İmam-ı Suyuti) C: I, Sh: 74, Beyrut/ty. Feth'ul Kebir fi Demir ziyadeti ilel Cami Sağır (İmam-ı Suyuti) C: 1. Sh: 353. Mısır/ty.

Feyz'ul Kadir Şerh'ul Cami-u Sağır (Menavi) C-. 2, Sh: 281, Beyrut/1972

102

f

* mislerdir. (207) Bu hadis de geçen «Ummet»ten murad ümmet-i davet değil ümmet-i icabettir. (208) «Dinini Tecdid etmeksten murad; dinde reform değil dinin unutulmuş ilkelerini öğretmektir. Hiç 'bir hadis âlimi bu hadisi dinde reform manasına almamıştır. (209) Ancak bu hadis de dinde reform manasını çıkartanlar Bel'amlardır. Çünkü her çağ ve mekanda Bel'amlar hadisleri kendi heva ve heveslerine göre te'vil ederler. Esasen «Dini Tecdid»den murad; Ahkam-ı şeriattan her ne unutulmuş ve terk edilmişse, dini ilimlerden zahiri ve batını olarak her ne gizli kalmışsa ve terk edilen sünnetleri ihya etmektir. (210)

İslâm âlimlerinden imam-ı Süyüti (Rh.a.) Tecdid ve Müceddid ile ilgili olarak «Tuhfet'ul Mühtedin bi esma-i müceddin» adında bir kitap yazmıştır. (211) Bu kitap günümüz müslümanlarına intikal etmediğinden Tecdid ve Müceddid konusunda müslümanların crasında büyük bir cehalet vardır. Tecdid ve Müceddidin islâm'daki yerini bilmeyen müslümanlardan kimi şeyhine, kimi üstadına, kimi öğretmenine ve kimi de meşreb liderine müceddid demeye başlamıştır. Öyle ki bu son zamanlarda bazı gazete ve dergi yazarları istedikleri kişiyi müceddid diye isimlendirmeye başladılar. Daha doğrusu ahkami şirk ile hayatın idare edildiği mekanlarda herkes sevdiğini müceddid ismi ile isimlendirmektedir. Oysa ki , islâm'da her şeyin bir sınırı ve hukuku vardır. İslâm'da Tecdid ve müceddid kavramlarıda insanların heva ye hevesine bırakılmış kavramlar değildir. Yukarıda Tecdid ve

I

207 — Din Tahripçileri (Ahmed Davudoğlu) Sh: V9-40, îst/1980

208 — Feyz'ul Kadir Şerh'ul Cami-u Sağır (Münavi) C: I, Sh: 11, Beyrut/1972

209 — Sin Tahripçileri (Ahmed Davudoğlu) Sh: 40, tst/1980

210 — Feyz'ul Kadir şerhul Cami-u Sağır (Menavi) C: I, Sh: il/ Beyrut/1972

211 — Keşf'ul Hafa (Acluni) C-. I, Sh: 243, Beyrut/1351

103

Müceddici ile ilgili olarak gecen hadisi şerifin açıklamasın-

da M.Hamdi Yazır (Rh.a) şöyle diyor: «Bir vaadi ifade eden bu hadisi şerif aşağıdaki noktalara ihtiva etmektedir :

- 1 — İbaredeki «Gönderme» sözü dini yenileştirecek olanı vaad ediyor
- 2 — Dinin yenilenmesi lüzumuna işaret ediliyor ve bu, her asır olarak zamanla tahdit ediliyor.
- 3 — Ümmetin her asır başında bir yeniliğe teşvik edilmesi ve bunun yapıp kabul edilmesi imâ olunuyor
- 4 — (Hazihi'l-ümme) ibaresi, yenilikler yapılırken, müslüman ümmetinin esas hüviyetinin mahfuz kalacağına, yeniliklerin bir değişme değil, bu hüviyeti teyid ve devam ettirmesi lüzumuna dair kati bir emirdir.
- 5 — Yeniliği yapacak olanın bir şahıs olacağına işaret vardır.

Şimdi, oku ve ilmi esasları sabit ve mahfuz olan dinimize, bu yenilik nasıl gelebilir? Bid'at fikrine karşı olan büyük dinimiz bu yenileşmeyi nasıl sağlayacak? Şunu iyi hatırlamak lazım gelir ki, her zaman söylediğim gibi, yenilik, değişmek ve bozulmak demek değildir. İslâm'da en büyük düstur Allah'ın birliği olduğu için, bütün diğer esaslar bu düsturunun gelişmesi bakımından tesirli olacak ve bütün yeniliklerde bu görüş mahfuz tutularak (Ümmetin Hüviyeti) gözetilecektir. Bu suretle, her asırda vukua gelen fikri ve maddi hadiseler tecrübe ile tetkik edilip esasların tntbik şekillerine bakılacak ve b11 suretle, bir taraftan. Tecrubi ve istikrai, diğer taraftan, Akli ve istintaci iki yönlü bir siyer ile, buluşma şekline varılacak ve neticede, ümmetin hayatına şuurlu veya şuursuz olarak giren yeni hadiselerin dini ve şer'i sahih nesebi belirtilip tesbit olunacak, tehlikeli araz olan bid'atlarla hayat sebeplerinden ileri qolen yeni gelişmeler birbirinden ayrılıp, bir kısmı silinecek, bir kısmında karar kılınacak ve nihayet, akıllar

ile hisler birleştirilecek vicdanlara, yeni ihtiyaçları tatmin eden yeni bir şataret ve emniyet neşvesi verilmesine itina edilecektir. Nas halindeki esaslar muhafaza edilecek ve fakat teferruat ve tatbikat bakımından yenilikler husule gelecek, daha doğrusu, benimseyeceğimiz yeniliklerle benimsemeyeceğimiz Yeniliklerin hududu ayrılmak gibi vicdani bir gelişme elde edilecek ve bu yoldan içtimai nefis fetret ve nifaktan kurtulacaktır. Yenilik yapacak olan, birliği kırmayacak, şıkağı arttırmayacak, işin esasını, inkar etmeyecek, teferruatı asıldan ayırmayacak, istikametden sapmayacak, mücerret heveslere kapılarak ümmatin şahsiyetini ortadan kaldıracak bid'atlere yol açmayacaktır. Yenilik bize nefret değil sevgi aşılacak, korku ve endişe değil güvenlik getirecektir. Her asrın tarihini güzelce zaptetmek ve o tarihte, şer'i sebep ve illetlerin ameli kıymetlerini ve içtimai neticelerini tetkik ve bu suretle geçen asrın bir fezlekesini yapıp gelecek asrın ihtiyaçlarını tayin eylemek.» (212) Demek ki Tecdid, Ümmeti Muhammedin hüviyetini muhafaza etmek ve temadi ettirmek için , yapılan rahmani bir harekettir. Bu hareketin mimarını Allah her yüzyılda bir gönderecektir. Yani Müceddid, Allah'ın ümmet-i icabete hediyesidir, Tecdid; İslâmı cağa ve zamana uydurmak değildir.

Tom aksine zamanı ve çağı İslama uydurmaktır. Müceddid ise; zamanı ve çağı islâm'a uyduran kimsedir. Alkame (Rh.a.) şöyle diyor: «Tecdid; kitap ve sünnetten kendisiyle amel edilmesi lazım gelen, fakat zamanla unutilan, terk , edilen hükümlerin ihya edilmesidir. (213) Yeniden yaşanması ve uygulanmasıdır. Hasan Nedevi ŞÖyle diyor: «Ai-212 — Mctalib ve Mezahib (Muhammed Hamdi Ya/ır) Stv. 49 50. ist/1970
213 — Feyz'ul Kadir şerh'ul Cami i Sağır iMenavB C: 2, Sh-. 281, Beyrut/1972
I
105

lah, bu dini (islâmı) art niyetlilerin tahrifinden, batıla müb-tela olanların saptırmasından, cahillerinde te'vilinden ko-ruyan bir kimseyi müslümanlara her esir ve her nesil için nasib eder.» (214) Allah (c.c.) hiçbir zaman ümmet-i ica-beti cahillerin te'viline ve Bel'amların fetvalarına esir ve muhtaç etmez. Bunun âlemeti de Hz.Muhammed (s.a.v.) tarafından açıklanan müceddidlerin gönderilme vaadidir. Her yüzyılın başında gönderilecek olan Sadece bir müced-•did değil birden fazla müceddid gönderilecektir. Çünkü ha-dis de geçen «Men» bir kişi için kullanıldığı gibi bir taife için de kullanılır. (215) Bu konuda Yusuf el Kardavi şöyle <Jiyor: «Allahu Teala her yüz senenin başında, ümmetin dinini yeniden ihya eden, fıkıh ilmini yücelten, dini tahrif-1en, mutaassipların taassubundan, tavîzkârlarm tavizinden, cahillerin te'vilinden kurtaracak MÜCEDDİDLER (ye-nileyiciler) gönderir. (216) Dikkat edilirse bir tek müceddid değil müceddidler gönderilecektir. Yani bir asırda muhtelif müceddidler olabilir.

Mevdudl (Rh.a.) Tecdid ve Müceddid ile ilgili olarak şöyle diyor: «Bazı kimseler «Tecdid» ve «Müceddid» ile ilgilj olarak pek yanlış bir görüş ortaya koymaktadırlar. «Her asır başında»yı, bir asrın muhakkak surette başlangı-cı ve nihayeti manasına anlamakta ve «dinine yeni baş-tan tazelik» getirecek bazı kimseleri de muayyen tek şa-hıs olarak telâkki etmektedirler. Bu faraziye ile onlar, is-lâmın ihyasında bazı hizmetler yapmış kimselerin bir as-rın başında veya nihayetinde doğmuş olup olmadıklarını, islâm sayfaları arasında aramaya koyuldular. Hakikat hal-214 — Rebanıyyetün IA Rehbanıyyetün (Hasan Nedevi) Sh: 12-13, Beyrut/1404
215 — Feyz'ul Kadir şerh'ul Cami-u Sağır (Menavi) C: İ, Sh: 11, Beyrut/1972
218 — islâm Hukuku (Yusuf El Kardavi) Ter: M.Nuri Doğan) Sh: 20-21, îst/1983
106

ide ise;; hadisteki «baş» kelimesi başlangıç veya son ma-I nasına gelmez. Ne de buradaki zamiri, tek bir şahsı gös-jtermez. «Bir kimseyi veya müteaddit kimseleri bir asrın başında göndermek» den açıkça anlaşıldığına göre; O ve-ya Onlar, kendi çağlarında muhtelif ilim dallarında ve fi-kir temayüllerinde sözlerini geçirecek kimselerdir. Arap-çada «Men» zamiri müfret için de olabilir, cemi için de olabilir. Çünkü 'bu vazife aynı asırdaki müteaddit kimse-ler veya guruplar tarafından yürütülebilir. Muayyen tek

bir müceddidin islâm dünyasına yeteceği hususu da tas-rih edilmemiştir. Aynı çağ içinde, muhtelif memleketlerde müteaddit kimseler çıkıp islâm'ın ihya işini deruhte edebilirler. (217) İbn:t Hacer'ul Askalani (Rh.a.) de bu konuda şöyle diyor: «Her yüz senenin başında tek bir kişinin gelmesi gerekmez. Belki emirden murad her yüz sene-
•Un başında bir taifenin gelmesidir. Çünkü Tecdid için ge-İkli ve ihtiyaç duyulan sıfatlar hayrın çeşitlerinden tek lir çeşite münhasır değildir. Bütün hayırlı sıfatların tek lir şahısda toplanması gerekmez. İlk asırda mücedid olarak Ömer b.Abdulaziz (Rh.a.) gelmiştir. Ömer b.Abdulaziz J (Rh.a.) bütün hayırlı sıfatları şahısda topladı. Sonra ise şafii (Rh.a.) geldi ve güzel sıfatları üstünde topladı. Fa-' kat cihad emriyle veya adaletle hükü.Tieden bir hakimlik yapmadı. Bununla beraber müceddid idi. Bunun için her yüz senenin başında herkim sıfatlarına sahibse o kimse müceddiddir. Bu bir kişi de olabilir müteadid kimselerde olabilirler.» (218) Yani bir çağda müteadid müceddidler olabilir. Kimi Tevhid ilminde, kimi fıkh ilminde ve kimi de hadis ilminde olabilir. Bu konuda Bedreddini El Ayni (Rh.a.) şöyle diyor: «Ahmed b.Hanbel (Rh.a.) birinci asrın müced-217 — islâm'da ihya Hareketleri (Mevdudi-Ter: Halil Zafir) Sh: 39-40, İSt/1987
218 — Feth'ul Bari Sorh'u sahih-1 Buhari (Askalani) C: 13, Sh: 252, Beyrut/140e
107

didi olarak Ömer b.Abdulaziz (Rh.a.) görüyoruz dedi. Neve-vi (Rh.a.) Tehzib'ül Esmâ'da der ki: Âlimler, birinci asır müceddidi olarak Ömer b.Abdütaziz'i. ikinci asırda şafii'-yi, üçüncü asırda Ali b.Şureyhi, Hafız İbn-i Asakir de üçün-cü asır için Eb'ul Hasan'il Eş'ari'yi teklif etmiştir. Dördün-cü asır için Ali b.Ebi Sehl eş-Şu'luki'yi bu asır için Bakilla-ni'yi. Ebu Hamid el İsfarayini'yi de zikredenler olmuştur. Beşinci asır için Gazali'yi zikretmişlerdir. Kirmani de şöy-le diyor: Müceddid konusunda yakın mevzu bahis değil-dir. Bunun için müceddid olarak Hanefiler için ikinci asır-da Hasan b.Ziyad, üçüncü asırda Tahavı ve emsalleri. Ma-likiler için ikinci asırda Eşhab vs. Hanbeliler için üçüncü asırda Hallal, beşinci asırda Er-Raguni vs. Muhaddisler için ikinci asırda Yahya b.Main, üçüncü asır da Nesai vs. ULU'LEMR için el Me'mun, el Muktedir, el Kaddir. Zahid-ler için ikinci asırda Ma'ruful Kerhi, üçüncü asırda eş-Şib-li vs. Tashi-h-u din meselesinde bulunacak kimseye dela-let eden «Men» lafzı müteadide olması muhtemel oldu-ğundan yukarıdaki grupların hepsinde tashi-h-ud-din me-selesi mevcuddur. Müceddid yüz sene nakiz olunduğun-da DİRİ. ÂÜM ve İŞARETLE GÖSTERİLEN kimseler.» (219) Ancak bu durumdan habersiz olanlar müceddid olarak tanıdıkları kimsenin dışındaki diğer müceddid olabilecek âlimleri hiçe saydılar. Hatta yer yer tekfir etmeye başladılar. Oysa ki bir çağ da muhtelif sahalarda muhtelif müced-didler olabilir.

İslâm'da Tecdid işini gerçekleştiren müceddidin bir ta-kım vasıfları vardır. Yukarıda az da olsa müceddidin görev-lerine temas ettik. Ulemanın beyanlarına göre Tecdidin yüz sene başında olması ekseriyetle âlimlerin ölmesin-den, sünnetlerin yıkılmasıyla ve bid'atların zuhur etme-

sindendir. Zira insanlara yeniden dinlerini öğretmeye ihtiyaç o zaman baş gösterir. (220) Dar'ul Harb'de ise; âlimlerin yerine Bel'amlar söz sahibidir. Sünnetlerin yerine bid'atlar uygulanır. İslâm cahili sanatkârın yaptığı hayat duvarına sadece bir boya görevini görür. Yar; Dar'ul Harb'de İslâm'ın tatbikatı bu kadardır. Bunun için Dar'ul Harb'de yaşayan bir müslüman müceddid ile ilgili vasıfları bilmek zorundadır, islâm ulemasından Azimabadi (Rh.a.) şöyle diyor: «Zahir olan şudur •. Şüphesiz müceddid âlim olmakla birlikte gece ve gündüzünü birbirine katarak azim ve himmetiyle sünnetleri ihya, neşr ve sünnetlerin sahibine yardım edip, bid'atları öldüren, sonradan ihdas edilen şeyleri mahv eden, bid'at ehlini iisaniyle kıran, kitaplar tasnif ederek kıran veyahutta tedris yoluyla kıran kimsedir. Başka bir tembihim de şudur •. Bil ki, her yüz senenin başında tek bir kişinin gelmesi gerekmez. Belki de birden çok olması mümkündür.» (221) Bütün bu açıklamalardan ^u/ıu anlıyoruz:

Müceddid'in temel vasıfları şunlardır:

- 1 — Müceddid değişmez vasfı âlim olması
- 2 — Diri olması
- 3 — İşaretle gösterilen olması
- 4 — Diliyle, kitaplarıyla, tedrisatıyla bid'atları öldüren olması
- 5 — Sünnetleri ihya edip, her holü kârda neşrine çalışması
- 6 — Müceddid'in müctehid olması
- 7 — Kitap ve sünnetten ahkam istinbat edebilmesi
- 8 — Müceddid'in kendi çağına müceddidlerin var olması
- 10 — Müceddid'in Allah tarafından bu, ümmete gönderilmesi
- 220 — Din Tahripçileri (Ahmed Davudoğlu) Sh. -10. İst/1980
- 221 — Avn'ul Ma'bıd şerhu Sünen-i Ebu Davud (A7.imabadi) C-H, Sh. 301 -92, Bey rut/1979

109

mesi. Allah (c.c.) yeryüzünü müceddidsiz bırakmaz. Dar'ul Harb'de ikamet eden bütün müslümanlara düşen görev hakiki vasıflarıyla müceddidi tanımaları ve kendisine İttiba etmeleridir, islâm ümmeti arasında başka yanlış bir anlayış vardır. O da şudur: İslâm'a hizmet eden her âlime mutlaka müceddid unvanını verilmesi temayülüdür. Böyle bir temayülün dayanağı yoktur. Mevdudi (Rh.a.) şöyle diyor. «Her yüzyılın başında» değil de yüzyıla damgasını vuran kişi desek daha doğru olur. Yani bu kişi o asrın ilim. fikir ve akımlarına kendi damgasını vurmuş olmalıdır. Dini İhya ve tesis etmeye çalışanlara mutlaka «Müceddid» unvanı verilmesi de şart değildir. Bu unvan ve şeref dine ancak büyük hizmetlerde bulunmuş ve bu uğurda eşi görülmemiş fedakârlıklarda bulunmuş olan kimseye verilebilir. (222) Müceddid; müctehid olmalı, naslardan hüküm istinbat edebilmeli, zaman avhalından anlarmlıdır. (223) Tecdidin ve müceddidin safhaları ve vasıfları hakkında Mevdudi (Rh.a.) şöyle diyor: «islâm'da tecdid faaliyetlerinin muh-

telif safhaları şunlardır.

1 — .Zamanın dertlerini teşhis: Zamanın şart ve hususiyetlerini etraflıca tetkik; «Cahiliyye»nin nerede, nasıl, ne dereceye kadar nüfuz peyda ettiği? kaynağının nerde, ne mahiyette bulunduğu? ve hali hazırda islâmiyet'in ne gibi bir mevkii işgal etmekte olduğunu esaslı bir şekilde tetkik.

2 — İslahat tasarısı: 'Dinsizliğin nüfuzunu yıkmak ye islâmiyet'i hayatın her safhasında berdevam kılmak üzere hangi hedeften hücumla geçileceğinin ve hangi noktaya tesir icra edileceğinin kararlaştırılması.

222 — Tarih Boyunca Tevhid Mücadelesi ve Hz.Peygamtöer (Mevdudi-Tef: Ahmet Asrar) C: I, Sh: 377-378, ist/1083

223 — Feyz'ul Kadir şerh'ul Cami-u Sağır (Münavi) C: I, Sh: 110

10-11, Beyrut/1972

3 — Fertlerin imkan ve kabiliyetlerinin hesaplanması: İslahatın tahakuku için faaliyet sahasının tayin ve ferdi takati ölçüp hesaplamak.

4 — Mefkûrevi inkılâb: İnsanların fikir, inanç ve moral tarzlarına, islâm'ı kalıplara göre, şekil vermek; maarif sisteminde İslahat; islâmi ilim ile her türlü islâm'ı davranışları ihya etmek.

5 — Ameli İslahat-. Kötü adetleri berteraf; ahlakı düzeltme; şeriat tatbikatının ruhunu İslah ve insanları islâmi liderliği yapmayı mümkün kılacak seviyeye yükseltmek.

6 — İctihad: Dinin esas prensiplerini kavrama; muasır kültür ve onun temayüllerini islömi görüş zaviyesinden muhakeme; içtimai hayatta halen mevcut olan şer'i ölçülere tesir icra edecek bir değişikliğin olup olmayacağını düşünerek ve "İslah edilmiş bir nizamda dünya liderliğinin islâmiyette bulunacağı göz önünde tutularak ele alınması.

7 — İslâmiyet'in müdafaası: İslâmiyet'i baskı altında tutup yok etmek çabasında olan siyasi baskılara karşı koyma ve İslâmi dinamik bir hale getirmek üzere o yoldaki siyasi teşekküllerin nüfuzunu kırmak.

8 — İslâmi sistemin ihyası: İktidarı dinsizlerin ellerinden almak ve Peygamber efendimizin (s.a.v.) peygamberlik ölçüsüne uygun «Hilafet» diye tarif buyurdıkları bir sistem üzerine yeni baştan bir idare tesisi.

9 — Beynelmilel İnkılâb : Yalnızca sakinleri müslüman olan bir veya birkaç memlekette İslâm: sistemin tesisiyle iktifa etmeyip; islâmi kültürü dünyaya hakim hale getirmek ve beşeriyetin moral, fikir ve siyaset bakımından liderliğini ele geçirmesi için islâmın inkılabcı ve İslahatçı olan tebliğini insanlar arasında büyük çapta yaymak üzere bu şekilde beynelmilel kudrette bir faaliyete başlamak. (224) görüldüğü gibi Tecdidin sahası oldukça geniştir.

224 — islam'da ihya Hareketleri (Mevdudi-Ter-. Halil Zafir) Sh: 43-45, ist/1967

111

Wlevdudi (Rh.a.) saydıklarına onuncu bir madde eklemek isteriz şöyleki;

10 — İçerisinde Ahkamı şirkin uygulandığı Dar'ul Harb'ı Dar'ul İslâm haline getirmek için gerekli bütün tedbirleri almak ve bu uğurda çalışmak.

Mucaddid her holü kârda müslümanlara sünnetleri anlatır ve ihya eder. Bid'atlardan uzak durur ve bid'atları öldürür. Müslümanlara bid'atları veya uydurma hadisleri anlatan bir kimse ne kadar âlim olursa olsun ve ne kadar atik olursa olsun muceddilik unvanına ulaşamaz. Bugün ortaklıkta ümmete bol bol uydurma hadisleri tebliğ eden ve kitaplarında sahih hadis olarak kayda geçiren kimselere muceddilik unvanını verenler mevcut. Şunu unutmayalım ki; ümmetin içerisindeki hurafe ve bid'atları temizleyen, undurma hadisleri ortaya çıkarıp uzaklaştıran kimse muceddidi. Allame Menavi (Rh.a.) şöyle diyor: «Muceddidi, zanni galible ahvalinden bilinir. Bir de ilminden yapılan istifadeye göre bilinir.» (225) bu nedenle hiç kimsenin kendi heva ve hevesine göre şuna veya buna muceddidi deme yetkisi yoktur. Müslümanlar gerek Dar'ul İslâm'da olsunlar ve gerekse Dar'ul Harb'de olsunlar muceddidler tanıyıp istifade etmeye çalışacaklardır.» Muceddidler Dar'ul İslâm'da bulunur Dar'ul Harb'de bulunmaz» iddiasının islâmi bir temeli veya kaynağı yoktur. Muceddidi hem Dar'ul İslâm'da ve hem de Dar'ul Harb'de bulunur. Her iki Darda da Tecdid işini gerçekleştirebilir. Bu konuda dini herhangi bir engel yoktur. Muceddidi ümmet-i icabete nasib eden Allah (c.c.) dır. Allah (c.c.) isterse Dar'ul İslâm'da gönderir ve isterse Dar'ul Harb'de gönderir. Hiç kimsenin Allah'ın işine karışmaya selahiyeti yoktur.

225 — Feyz'ul Kadir Şerh'ul Cami-u Sağır (Menavi) C: 2, Sh: 281, Beyrut/1972

112

DAR'UL HARB'DE

HACC

Hacc kavramı Kur'an mektebinin yüce ve evrensel bir kavramıdır. Allah (c.c.) Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruyor : «Şüphesiz ki, alemler için çok feyizli ve aydın hidayet olmak üzere konulan ilk ev elbette Mekke'de olandır. Orada apaçık alametler, ibrahim'in makamı vardır. Kim oraya girerse emin olur. O'na bir yol bulabilenlerin, beyti hacc etmeleri, Allah'ın insanlar üzerindeki bir hakkıdır. Kim küfredirse, şüphesiz ki Allah âlemlerden müstağnidir.» (226) Şemsul Eimme İmam-ı Serahsi (Rh.a.) bu âyetin ışığında şöyle diyor: «Şeriatta Hacc; dinin erkanlarından birini eda etmek için to'zim üzere beyti (beytullahı) ziyaretten ibarettir.» (227) MeVıkul Ulema İmam-ı Kâsani (Rh.a.) de •. «Hacc; farz-ı kifaye değil farz-ı ayndır, Haccın farziyeti kitab, sünnet ve icma-i ümmet ile sabittir. Hacc cihad, namaz, zekât farizalarına da benzemez.» (228) Yani yHacc farizasının islâm'da özel bir yeri vardır. Hacc farizasını eda ederken dar mefhumunu dikkate almak mecburiyetindeyiz, islâm âlimle'i içerisinde ahkam-ı şirk tatbik edilen Dar'ul Harb'de yaşayan bir müslüman için «HACCIN FARZİYETİNİ BİLMEYİZ» şart koşmuşlardır. Bakınız Hanefi mezhebine göre hazırlanmış Feteva-i Hindiyeye'de şöyle geçiyor: «Dar'u! Harb'de müslüman olan bir kimseye Haccın farz olması için, o kimsenin haccın farz olduğunu öğrenmesi lazımdır. Ancak Dar'ul islâm'da yaşayanlar için mazeret yoktur Yani Dnr'ul İslâm'da yaşıyorsa; onun hüküm olarak haccın farziyetini ve farzlarını

226 — Ali İmran Suresi"96 97

227 -- El Mabsut (imam ı Sorahsi) C. 4, Sh: E, Mısır/1324
228 -- Bedrti's Senai fi tertib-i Şeraî (Kâsani) O. 2, Sh: 118, Bey-
rut/1406
113

Z86X

"

't '-O (uwv " ~~—r
... .« ,nn »SM« 30DU 8UIWZQ „nllnr—
. a
,,, ,81S, nunçnpio zaol l « raaiuv

ie •• aul uu

mekanda haccın edası farz değildir. Ulema bu meseleyi böyle kayd ettiler. Ulemaya ittiba etmek boynumuzun bor-
, cudur.

DAR'UL HARB'DE

HÜRRİYET

Baki hayat muallimimiz Hz.Muhammed (s.a.v.) şöyle buyuruyor •. «Hiçbir çocuk yoktur ki, İslâm fitratı üzerine doğmuş olmasın.» (239) Bu hadisi şerife göre yeryüzünde fitrat-ı beşeri idare edecek tek sistem nizamı islâmdır. Çünkü beşerin fitratını en güzel şekilde muhafaza ve müdafaâ eden sistem islâm'dır. Yani islâm beşerin fitratını hiçbir zaman öldürmez. O halde beşer için yeryüzünde en büyük hürriyet İslâm'a teslim olmaktır. Esasen annesin-
ı den doğan herkisi bu fitri hürriyete sahibdir. Bunun için-
. de diyoruz ki hürriyet,fitridir.

İslâm bir fitrat inkılabıdır. Bu fitrat inkılabının yegane amacı fitratı muhafaza ve müdafaâ etmektir. Bunun için de islâm âlimleri sürekli hürriyet üzerinde durmuşlardır.

, Bakınız >bu konuda Kemaledd'm İbn-i Humam ne diyor:

«Beni Adem için asıl olan hürriyettir.» (240) Ancak ah-
kam-ı küfrün icra edildiği Harb diyarmdaki insanlar bu ger-
çeği çoğu zaman hatırlamazlar. Hatırlamadıkları için ço-
ğu zaman meydanları hürriyet havarileri işgal eder. Yani
Dar'ul Harb'de hürriyet düşmanlarının hürriyet istemeleri-
dir. Ancak her müslüman şunu iyice bilmelidir ki; İSTER

DAR'UL İSLAM'DA OLSUN VE İSTERSE DAR'UL DAR'DE
OLSUN EN BÜYÜK HÜRRİYET ALLAH'A KUL OLMAK VE

239 — Sahih-i Buhari Muhtarası T.Sarih Tercemesi/C: 4, Sh: 529,
Ank/1976

240 — Feth'ul Kadir Lil Acizü Fakir (tbn-i Humam) C: 5, Sh:
116

342, Mısır/1319

ALLAH'A İBADET ETMEKTİR. Yalnız şu varki bir Dar'ul
İslâm küfürün istilasına uğradığı zaman müslümanlar he-
men hürriyetlerini kayb edip köle olurlarmı? İşte mesele-
nin dönemeç noktası burasıdır. Şu zihniyet savunulmakta-
Harb'de müslümanlar küfrün keleşidirler» bu zihniyet Ab-
diyet ile esaret kavramlarını birbirinden ayırt edemeyen
zihniyettir. Müslümanlar, müstevlilerin zulmüne uğrar ve
küfür ahkamına muhatab olurlarsa «ESİR» hükmüne ge-

çerler, ancak «KÖLE» olarak anılmazlar. (241) Şayet böyle bir durumda müslümanlar küfrün kölesi olmuş olurlarsa hasa Hz.Muhammed (s'a.v.) Mekke'de yaşadı. Mekke İçerisinde ahkam-ı islâm icra edilmeyen bir Daru's-Şirk idi. (242) Hz.Muhammed (s.a.v.) küfrün kölesi diyemedi-İğimiz gibi Dar'ul Harb'de ikamet edip İslâm'dan başka hayat sigortası kabul etmeyen müslümanlara da küfrün kallesi diyemeyiz. Esasen müslüman ister 'Dar'ul İslâm'da olsun ve isterse Dar'ul Harb'de olsun Allah'a kulluk etmekle j mükelleftir.

Müslümanların değişmez vatanı Dar'ul İslâm kâfirlerin istilasına uğradığı zaman müslümanlar yine kendi fitri hürriyetleri olan «Allah'a Kulluk» görevlerine devam ederler. Ancak bir kimse kendi fitratını inkar eder ve Allah'ın inzal ettiği hükümlere karşı direnirse veya islâmı bırakıp başka bir sistemin hegemonyası altına girerse işte o zaman hürriyetini kaybeder ve küfrün kölesi olur. Bu noktadan alarak diyoruz ki; Dar'ul Harb'de hürriyetsizler galibdir. Müslümanlar Dar'ul Harb de kendi fitri hürriyetlerinin savaşını nasıl sürdürürler? Bu konuda Kemaleddin İbn-i Mumam (Rh.a.) şöyle diyor-. «Bir Bilad-ı islâm (Dar'ul islâm) da kâfirler galib olsalar ve müslümanlarda orada İka— Kelimeler ve Kavramlar (Yusuf Kerimoğlu) Sh: 108, ist/ 1083

242 — ElMebcut (İmam-ı Serahsi) C: 14, Sh: 57, Mısır/132* 117

İSTİL» FIKHI

(tbn4

C-. 8,

1.18

DAR'UL HARB FIKHİ

VE

İSTİLÂ FIKHİ

Bu iki Fıkıh türü birbirlerine çok yakındırlar. Adeta iciscsiirler. Müşterek bir çok konuları ve hükümleri vard'ır. İkisinde hedefi; İslâm beldesine hakim cicin Tağuti güçlerin zilletinden, esaretinden müslümanı halas eyleyip İslam'ın cihan şümül izzetine kavuşturmadır. Bu Fıkıh türü ihya edildiği müddetçe; kâfirlerin ve müsteavlî gücbrin ayakları, İslâm coğrafyasında yer etmez.

Biz Dar'ul Harb Fıkıhmi gündeme getirirken veya izah ederken bazı niyetleri meçhul kişiler, içinde yaşadıkları beldeyi, istilâ'ya uğrayan islâm'ı beldelere benzeterek galib müsteavlîlere tabi olmayı normal bir hadise olarak kabul edip kendilerini Dar'ul Harb Fıkıhın hükümlerini tat-ta k etmekten beri kırlarlar. Ülkelerini, istilâ'ya uğrayan islâm'ı beldelere benzetmekle sorumluluktan kurtulduklarını hep zan ederler. Oysa ki islâm, kendisine teslim olar> nerede olursa olsun sorumsuz kabul etmez. Haliyle müs-

tevlilerin istilâ'sına uğrayan müslümanı da başıboş bırakmaz. Ona da birtakım vazifeler ve görevler yükler. Yüklenen bu görevlerin cümlesini teinde cemedan fikh türüne «istilâ Fikhi» diyoruz.

Müslüman inancından samimi ise bulunduğu yorin fikhına göre hareket edecektir. Yani içinde bulunduğu belde islâm'ı fikhın hangi türüne giriyorsa cna göre hareket edecektir. İçinde ikamet ettiği beldeyi, istilâ'ya uğramış

121

" "

*»-»"«●-f*v»<*>

-

s==*rır-«Ss;»

52S^S£«!S

uounio «●●-« • uiuisaJfyv "" :nUc»L QA ia
..●MU VII^s-

^

ğu ülkedir. (4) İşte bu ülke, Allah'ın indirdiği hükümleri çirkin görerek, beşer mahsulü ahkamlara tabi olmayı ve bu ahkamları tatbik etmeyi arzulayanların saldırısına hedef olur veya böyleler! tarafından ele geçirilirse; Dar'ul İslâm istilâ'ya uğramış demektir. Buradaki müslümanlarda fiilen istilâ altına girmiş olurlar. Esasen islâmi kaynaklarda istilâ; islâm .devletine ve islâm ümmetine yapılan saldırının, taarruzun ve işgalin her türlüşünü içinde barındıran zillet'in genel adı olarak kullanılmıştır. Tabiatıyla Dar'ul İslâm'ı istilâ edenlere yaptıkları fiilin faili olmaları mu-, nasebetiyle müstevli denilmiştir.

Müstevlilerin istilâsına uğrayan -Dar'ul İslâm'daki müslümanlar, bir işgal ile karşı karşıyadırlar. Batıl bir hamlenin baskı, işkence, sömürü ve taarruzun altındadırlar. İstilâdan önceki emniyetlerine halel gelmiştir. Artık eski gibi islâmi ahkamları serbest olarak yaşayamazlar ve dinlerini tam neşr-u tebliğ edemezler. Peki bu durumda müslümanlar; «darımız (vatanımız) işgal edilmiş, elimizden bütün imkanlarda alınmış, artık bu durumda günah boynumuzdan kalkmış, memleketimizi işgal eden bu müstevlilere karşılık versek kan dökülecek, kavga çıkacak ve fitne alevlenecektir», deyip müstevlilere mi katılacaklar? Yoksa istilâ ile birlikte yeni bir islâmi mektebin içine mi girecekler? Evet islâm, hiçbir zaman müslümanın islâm'dan feragat etmesini, başıboş dolaşmasını, ölümden önce sorumluluktan kurtulduğunu ne emretmiş ve r\3 de haber vermiştir. Ancak yukarıdaki bahanelerle müstevlilerin safinâ geçip, Allah adına ve iman iddiasıyla birlikte insanları müstevlilerin rıza gösterdikleri dinsiz ve düzme kanunlara methiyeler düzerek davet edenler İslâm'a emretmeye yeltenen dörtbaşı mamur imansızlardır.

zim etmiş ve istilâ'nın beraberinde getirdiği zilletten kurtulup ve izzete kavuşmanın yolunu da göstermiştir. İSTİLÂ, FIKHÎ DEĞİŞİKLİĞİ ZARURÎ KILAR. Yani istilâ'dan önceki Dar'ul İslâm'da uygulanan fıkhi hükümler ile, istilâ'dan sonraki fıkhi hükümler tamamen birbirinden farklıdır. Bu nedenle istilâ'ya uğramış müslüman. içinde bulunduğu durumla ilgili bilgileri tahsil edecektir. Fıkıh; kişinin leh ve aleyhindeki durumları (hükümleri) bilmesidir. (5) Bu arılama gelen fıkıh mefhumunu, istilâ kavramının önüne yerleştirdiğimizde karşımıza «İSTİLÂ FIKHÎ» çıkar. Yukarıdaki istilâ kavramı ile fıkıh mefhumunun tariflerini dik-kate alarak, İSTİLÂ FIKHÎ'nı şöyle tarif etmek mümkündür :

İSTİLÂ FIKHÎ; Allah'ın indirdiği hükümlerin yerine insanların yaptığı kanunlara rıza göstererek iman eden müstevlilerin istilâ ettikleri Dar'ul İslâm'daki müslümanların leh ve aleyhlerindeki islâmî hükümleri açıklayan, kapsamına alan bir fıkıh türüdür. Şüphesiz istilâ fıkıhı, islâmî fıkıhın. bir parçası ve bölümüdür. Gerek mutlak müctehidler ve oerakse diğer müctehidler, istilâ fıkıhını izah etmişlerdi., Bundan ötürüdür ki; fıkıh kitaplarında «İSTİLÂ-İ KÜF-FAR» tablan yer almıştır. (6)

Müstevlilerin Dar'ul İslâm'ı istilâ etmeleriyle birlikte müelümanlar yeni bir fıkıh'm atmosferine girmiş olurlar, istilâ fıkıhının bir gereği olarak günlük hayatlarında anında değişiklik olur. Dar'ul müslümanların Allah'ın şeriatına göre idare eden Halife-i müslimin, istilâ haberini alır almaz Ümmet-i Muhammedi (s.a.v.) cihad'a çağırır. Biraz önce farz-ı kifaye olan cihad, islâm memleketinin (Dar'ul
5 — Hukuk-u tslâmiyye (Ö.Nasuhi Bilmen) C-, I, Sh: 13, ist./1979
6 _ Feteva-i Ali Efendi (Ş.İslâm Ali Efendi) C: 1. Sh: Hfi, tst./1324. Feteva-i Hindiyye (Ş.Nizameddin) C: 2. Sh: 224. Bu-
Ink/Mısır, 1310. Ayrıca diğer Fıkıh kitablarda da bakıla-

124

125

islâm'ın) istilâ edilme haberiyle birlikte islâm ümmetinin bütün ferdleVme farz-ı ayn oldu. (7) Çünkü Dar'ul İslâm'ı müdafaa etmek her müslümana farzdır. (8) Esasen istilâ ile birlikte cihad'ın farz-ı ayn olduğu konusunda mezhebler arasında ittifak bile hasıl olmuştur. (9) Dikkat edilirse istilâ ile birlikte istilâ fıkıhı da kendiliğinde gündeme giriyor. Ümmet-i Muhammed (s.a.v.) pasifleşmek yerine hareketleniyor.

İstilâ fıkıhı'nın ihyası; müstevlilerin Dar'ul İslâm'ı Dar'ul Harb'e tebdil etmelerini engeller. DAR'UL İSLÂM'IN DAR'UL HARB'E DÖNÜŞMESİNDE EN BÜYÜK ENGEL İSTİLÂ FIKHÎ'NİN İHYASIDIR. Nice müstevliler, islâm memleketlerini istilâ etmişler fakat oradaki müslümanların istilâ fıkıhını ihya etmeleri neticesinde hiçbir şey elde etmeden geri çekip gitmişlerdir. İşte günümüzdeki örnek : Müs-

teveli Rusların istilâsına uğrayan AFGANİSTAN VE MÜSLÜMANLARI. Afgan müslümanları istilâ fıkhnın bir gereği olarak cihad'a sarıldılar, evlerini barklarını tşrk ettiler ve Ruslara karşı koydular. Demek istiyoruz ki; istilâyâ uğrayan müslümanlar. istilâ fıkhnı ihya ederlerse müstevli-lerin ayakları yer tutmaz. Ancak bugün istilâ fıkhi unutulmuştur, istilâ fıkhnı ihya etme şuurunun tahribatı neticesinde; islâm coğrafiyası, Ahkam-ı Şirk'in ve necis beşeri ideolojilerin bir deneme tahtası ve deney laboratuvarı haline gelmiştir, islâm Coğrafiyasından şirk çadırının direklerini söküp bunun yerine tevhid çadırını kurarak akidesini iktidar yapma azmi içerisinde olan müslümanlar, İstilâ fıkhnı tahsile ve ihya etmeye muhtaçtırlar.

istilâ fıkhnın ihyası cihad'la başlar. Bedreddini El Ayni (Rh.a.) şöyle diyor: «Kafirler müslümanların memleketlerini istilâ ettikleri zaman en efdal amel cihad'dır.» (10) Çünkü cihad sahası geniş bir ibadettir. Kafirlerle islam'ı tebliğ etmek için yapılan savaşlar nasıl cihad'sa; namazı gerektiği gibi kılmak, oruç tutmak, hırsızın elini kesmek, zina yapan erkek ve kadınları recmederek öldürmek, putlara saygı göstermemek, tapmamak (11), kalbi ve kafayı beşeri ideolojilerin telkinlerine karşı kapatmak vs. birer cihaddır. Şimdi, Hz.Muhammed (s.a.v.) gününde kurulan Dar'ul islâm ne zaman istilâ'ya uğradı? İstilâ nasıl ortaya çıktı? İstilâ altındaki müslümanların hayatıyla ilgili ulema-i Kiramın verdikleri fetvalar nelerdir? gibi soruların cevabını araştıralım. Bilelim ki; sorular bulunmadıkça cevaplar bulunmaz. İlâhi mesaj Kur'an okunmadıkça başore yapılan Rabbani vaatlar anlaşılmaz. Rabbani vaatlar anlaşılmadıkça da sorular bulunmaz. Öyleyse Rabbani vaatları ilâhi mesaj Kur'an'dan okuyalım. Allah (c.c.) buyuruyor •. «Allah (c.c.) sizden iman eden ve şalin amellerde bulunanlara yemin ile vaatetmiştir ki; kendilerinden evvel gelen (mümin)leri, (kafirlerin) yerine getir(ip hakim kıl)dığı gibi, hükümler edeeck ve onlara kendileri için razı olduğu din (İslâm'ı) yaşama imkanını elbette verecek ve onların (her türlü) korkularını (üzerlerinden kaldırdık)dan sonra (hallerini) kafi bir eminliğe, güvene elbette çevirecektir. Onlar (bu güvenlik içinde) bana ibadet ederler, bına hiçbir şeyi şirk (ortak) koşmazlar. (Artık) bundan sonra kim kafir olursa işte onlar fasıkların ta ken-

7 — Hukuk-u Islâmiyye fö.Nasuhi Bilmen) C: 3i Sh: 359, İst./1979

8 — El Ferdu ve Devletufi Şeriafil îslâmiyye (A.K.Zeydan) Sh: 15, Kuveyt/ty.

9 — Mecmuat-u Resaiü Hasan El Benna (Hasan El Benna) Sh: 431-132, Beyrut/1979
126

10 — Umdet'ul Kari Şerhu Sahibi Buhari (El Ayni) C: I, Sh-. 189, İBeyrut/ty.

11 — Islâmi Tebliğin Medine Dönemi ve Cihad (t.Sureyya Sırma)' Sh: 11, İst./1986
127

dileridir.» (12) Bu âyeti kerime'de vaadedilen durumları şöylece sıralayabiliriz :

1 — Allah'ın voadına; iman edenler ve imanlarını .salih amelleriyle takviye edenler müstahaktır.

2 — Müslüman bulundukları yerde hakim olacaklar, mahkum olmayacaklardır.

3 — Dini inançlarını, hayatlarına kolayca uygulayabilme imkanına sahip olacaklardır.

4 — Her türlü korku gidecek, yerine tam bir emniyet, sükunet ve güven gelecek.

Şimdi, vaad edilen bu dört durumu kendimizde arayalım, scrular ve cevaplar bulalım.

1 — Bugün müslümanlar imanlarını hayatlarına geçirebilmişler mi? her yönde salih hale gelmiş ve imanını yaçatmak uğruna canını verecek duruma gelebilmişlerini? .Hayatlarında salih ameller mi galib yoksa batıl ameller mi galib? el Cevap: İman yaşanmıyor ve batıl ameller galib.

2 — Bugün müslümanlar bulundukları yerde hakim •mi, mahkum mu? el cevap: Müstevliler galib, müslüman-
• lar mahkum.

3 -r- Bugün müslümanlar dini inançlarının gereğini rahatlıkla ifa edebiliyorlar mı? el cevap : Edemiyorlar ve binlerce şeytani ilke ile karşılaşılıyorlar.

4 — Bugün müslümanlar din, akıl, can, nesil ve malları konusunda tam bir emniyet, sükunet ve güven içinde midirler? el cevap: Değillerdir.

Dikkat edilirse bugünkü müslümanlar, vaadedilen bu durumlara göre bulundukları yerlerde hakim değil mahkumdurlar. Bu mahkumları tekraren hakim hale getirecek bir fıkıh türüne ihtiyaç vardır. İşte bu fıkıh türü 63 istilâ fıkıhidir. İstilâ fıkhi; mahkumlara hakimiyetin ve kurtuluşun yolunu gösteren bir fıkıh türüdür. Şimdi istilâ'nın ta-
12 — Nur Suresi/55

rihi şerid içerisindeki zuhur şekline ve el'an yaşanan istilâ hareketlerini incelemeye geçebiliriz.

İSLAMİ BELDELERİN İSTİLA'YA UĞRAMASI

İslâm, beşeriyetin hayatına hüküm eden Tağutları öldürmek ve insanları Allah'a kul etmek için gelmiştir. Hz. Muhammed (s.a.v.) ise, batıl sistemleri yıkıp yerine Hakk'ın sistemini kurmak ve Hakk'ın sistemini bütün batıl sistemlerin üstüne geçirmek için gelmiştir. Yani Allah'ın hükümlerine dayanan islâmi devleti kurmak için. Allah (c.ç.) buyuruyor : «Müşrikler istemese de, dinini (sistemini) bütün din (sistem)lerin üstünde kılmak için, peygamberini, hidayetle ve Hak dinle gönderen O (Allah)'dır.» (13) Evet Hz. Muhammed (s.a.v.), Medine'de İslâm devletini kurdu. İslâm devletin ilk başkanı da kendisi oldu. Böylece Hz. Muhammed (s.a.v.) hem bir peygamber ve hem de bir devlet, başkanı oldu.

Hz. Muhammed (s.a.v.) başkanlığında Allah'ın ahkamlarına göre kurulan ve İdare edilen bu islâmi devleti kısa ,bir zamanda sınırlarını genişletti, islâm devletinin kapsamına giren beldelerin tümüne islâmi 'beldeler veya islâm devleti anlamına gelen «Dar'ul islâm» denilir. (14) Gerçek islâm devleti (Dar'u! islâm), Hz. Muhammed (s.a.v.) ile dört Halife'nin döneminde teşekkül eden devlettir. Dördüncü

Halife Hz.Ali (Rh.a.) döneminden sonra sapmalar baş göstermiş ise de Merkezi idare Emevilerden sonra gelen Abbasilerin dönemine kadar devam etmiştir. Ancak Emevi dönemi ile Abbasi döneminde nefsanîyetten ve şehvetten gelen iç putların istilâsının belirtileri baş göstermiştir, iç

13 — Saf Suresi/10

14 — İslâm ve Siyasi Durumumuz (A.Kadir Üdeh-Ter: M.Beşir Eryarsoy) Sh: 263, Ist/ty

129

128

putların istilâ belirtileri. Avrupalılara İslâmî beldelerin üzerine haçlı seferlerini hazırlama cesaretini vermiştir. Müstevililerin cesaret gücü, müslümanların içerisinde baş gösteren iç putların istilâ belirtisidir. Tarihin her devresinde bu böyle olmuştur. Müslümanlar tarihi incelendiğinde bu gerçek kendiliğinden görülür. Yani müslümanlar ne kadar iç putların istilâsına uğramışlarsa en azında o kadar da müstevli güçlerin istilâsına uğramışlardır. İşte ilk fiili istilâ bu minval üzere başlamıştır. Ve ümmeti Muhammed Haçlıların saldırısına uğramışlardır. Şimdi Ümmeti Muhammed (s.a.v.)'i istilâ etmek amacıyla saldırıya geçen Haçlı Seferleri adlı belaya bir göz atalım.

İSLÂMÎ BELDELERİ İSTİLÂ'YA TEŞEBBÜS

HAÇLI SEFERLERİ

Avrupa âlemi, dünya insanlarının İslâm'a teslim olmalarına pek tahammül edemiyor. Müslümanlar kendi içlerinde küçük küçük devletlere 'bölününce Avrupalılar bu durumu fırsat bilerek İslâmî beldeler üzerine Haçlı seferlerini tanzim ettiler. Avrupalılar için Haçlı seferleri kutsal bir savaş sayılıyordu.

Haçlı ordularında insani duygular yoktu. Haçlı orduları, kadın, çocuk, genç, ihtiyar demeden katliamlara giriştiler. Haçlı ordularına yardımcı olan ve onların İslâmî beldelere gelmelerine medhiyeler dizen İslâmî beldelerdeki Hristiyanlar bile kendilerini bu katliamlardan kurtaramamışlardı. Sadece Mescid-i Aksa'da yetmişbin kişiyi öldürdüler.

Haçlı seferleri, Hicri dördüncü asrının sonlarına doğru başlayarak iki asra yakın bir zaman dilimi içerisinde ümmeti Muhammedi tahrib ederek devam etmiştir. Bu tahribat pek kolay olmamıştır. Fakat Haçlı seferleri neti-

130

cesinde Avrupa İslâmî beldeleri tam manasıyla ele geçirmeye muvaffak olmamıştır. Amma iki asır ümmeti Muhammed (s.â.v.) meşgul etmiş, rahatsız ve tedirgin etmiştir. Bazı müsteşrikler: «Haçlı seferleri ümmeti Muhammed (s.a.v.) için bir izmihlaldir» derler. Durum hiçte böyle değildir. Haçlı seferleri üzerinde asırlar geçmesine rağmen ümmeti Muhammed (s.a.v.) hala yaşıyor ve dünya gündeminde ilk sırayı işgal ediyor. Haçlı seferleriyle ümmeti Muhammed (s.a.v.) izmihlale değil, imtihana tabi tutuldu. Bu nedenle herkim ne derse desin Haçlı seferleri bir imtihandır, bir bela ve musibettir. İslâmî memleketler henüz bu hüznün ve hicrandan kurtulmadan ikinci bir bela-i azim ile karşı karşıya geldiler. Bu bela-i azim Tatarların (Mo-

ğolların) istilasıdır. Çünkü Haçlı seferleri, Tatarların istilâsı için bir zemindir, bir provadır. Aynı zamanda bir tefişdir. Sebebine gelince; müstevlilerin çalışma programları ve nihai hedefleri müsterektir. Bir önceki istilâ veya saldırı bir sonraki istilâ'ya davetiye çağrısıdır. Ümmeti Muhammed (s.a.v.) henüz toparlanmadan fırsat değerlendirmesidir. Şimdi ümmeti Muhammed (s.a.v.) zayıf yakalayan Moğol (Tatar) istilâsının mahiyetini araştıralım.

MOĞOL (TATAR) İSTİLÂSI

Çin taraflarından gelen Moğollar (Tatarlar), Türkistan'a doğru saldırıya geçtiler. Kısa bir zaman içinde Türkistanla Semerkand, Buhara ve Maverâünnehir ve diğer şehirleri istila ettiler. Sel gibi akan ve hiçbir kuvvet tarafından durdurulamayan Moğol istilâsı, etrafı kasıp kavurdu. Bir çok İslâm şehirlerini harebeye gönderdi.

Tatar istilâsının başında Cengiz Han vardı. Cengiz Han, Tatar Birliğini kurarak ve merkezi Karakurum olan Tatarlar Devletini kurmuştur. (M.1203-1227) Moğolistan ve 131

. Türkistan'a hakim olan Moğollar. H.7. asrın başlarında istilâ'ya başladıklarında hiçbir kuvvet onları durdurmadı. Cengiz ölmeden önce fethettiği ülkeleri dört oğlu arasında taksim etti. Cengiz Han. çok geniş ve uzun emeller peşinde koştuğu için bütün dünyaya evlâd ve torunlarının, hakim olacağı ümit ve hayalini beslerdi. Cengiz Han, imparatorluğunu dört oğlu arasında şu şekilde :

- 1 — Oğlu Çağatay'a ülkesinin Kızıldeniz'e kadar uzanan doğu kısmını,
- 2 — Oğlu Tuli'ye ülkesinin Cin Denizine kadar uzanan doğu kısmını,
- 3 — Oğlu Cüci'ye ülkesinin kuzey kısmını,
- 4 — Oğlu Oktay'a asıl memleketini...

taksim ederek, Cin denizi sahilinden Karadeniz sahiline kadar uzanan memleketi evlâdları arasında taksim etmekle dünya hakimiyetinin evlâd ve torunlarına geçeceğine inanıyordu.

Yukarıda belirttiğimiz durum üzerine uzun zaman geçmeden Cengiz Han'ın torunu HULAGU HAN İslâm âleminin merkezi durumunda olan Bağdat'ı (M.1258 de) istilâ ederek, son Abbasi Halifesi El Mu'tasım Billah'ı öldürdü. O güne kadar İslâm âleminde bulunan camilerin çoğunda Cuma hutbelerinde Abbasi Halifelerine ismen dua edilirdi. Hülagu Han ve askerleri tarafından yıkılan Bagdad, o günden sonra semavi hiçbir dini tanımayan bir devletin merkezi oldu. Bu devlet Hülagu Han'ın dedesi Cengiz Han tarafından konulan ve «E1 Kase» ismi verilen kanunlarla idare ediliyordu. (15) İslâm âleminin siyasi birliği, İmam-ı Suyuti (Rh.a.)'ın da belirttiği gibi Abbasi döneminde tarihe karışmıştır. (16) Artık meydanda

Moğolların (Tatarların) kuvveti ve hakimiyeti geçerlidir. Esasen Tatar istilâsının vahşetini tam anlayabilmek için bu dönemde yaşayan âlimleri, tarihçileri dinlemek lazımdır. Şimdi tarihçilerden bazılarının görüşüne baş vuralım. Tatarların istilâsı zamanında yaşayan ve bizatihi olayların şahidi İslâm Tarihçisi İbn-ul Esir (Rh.a.) Tatarların istilâsını şöyle dile getiriyor: «Olayın dehşeti altında ve

daha anılarım tazelenmesin diye birkaç yıl bu hadiseyi yazmadım. Şu anda da bir adım ileri, bir geri atarak yaşıyorum. İslâm ve müslümanların başına gelen bu öldürücü musibeti yazmak kolay mı? Kim onu rahatlıkla stralayıp anlatabilir. Keşke annem beni doğurmasaydı! Keşke daha önce ölüp unutulmuşlardan olaydım! Bazı dostlarım bu olayı kaleme almamı ısrarla istediler. Uzun müddet tereddüt içinde kaldım. Ama yazamamanın ne faydası olabilirdi ki? Bu, öyle bir musibet ki, insanlık; tarihi boyunca -bir benzerini görmemiştir. Moğollar (Tatarlar) çocuk, kadın demiyor, her önlerine geleni kılıçtan geçiriyor, taş taş üstünde bırakmıyorlardı. Geçtikleri yer sanki şiddetli bir zelzeleye maruz kalmış gibiydi. İslâm âleminin tamamını bir korku kaplamıştı. Hatta bu korku. İslâm âlemini aşarak Avrupa'ya kadar ulaştı. Dinlerine gelince, güneşin doğuşu esnasında ona secde ederler. Onlara göre haram diye birşey yoktur. Bütün hayvanların etlerini bile yerler. Hatta köpek, domuz ve benzeri hayvanların etlerini bile yerler. Nikah diye birşey tanımazlar. Bir kadınla birden fazla erkek ilişkide bulunur ve doğan çocuğun babasının kim olduğu bilinmezdi.» (17) İntişar-i islâm Tarihinin sahibi de şöyle diyor -. «Tarih-i İslâm'da —tedhiş ve tahrib maddeleri nokta-i nazarlarında— Moğol (Tatar) istilâsıyla mukayese edilecek hadise bulunmaz. Bağları.

15 — islâm Hukuku Tarihi (Muhammed El Hudari) Ter: H.Hatipoğlu, Sh: 318-310. İst/1974

16 — Ibn-i Teymiyye (Dr.Said Şimşek) Sh: 9, İst./1986

132

17 — El Kamu fi Tarih Tercemesi (Ibn'ul Esir) G. 12, Sh: 316 - 319, İst/1979

133

bahçeleri harebe haline getirdiHerat şehrinin nüfusu yüzbin idi. Tatarlar buradan pkıp giderken geride ancak saklanabilen kırk kişi kalabilmişti^ Bir hayli ashab-ı ilim ve Takva'nın ikâme ettikleri ma'ruf olan BUHARA şehrinde Moğollar (Tatarlar), mescidlerin makamâtı mübarekesini ahır haline koymuşlar ve parçaladıkları Kur'an sahifelerini hayvanlarına yataklık yapmışlardı;, ahalisinin kılıçtan geçirilmemiş olan kısmıda esir almak suretiyle sürülüp götürülmüş ve şehiri kül yığıntısı halinde bırakılmış^ lardı. Semerkand, Belhi gibi Orta Asya'nın bir çok şehirleri de aynı akibete duçar olmuşlardı. Abbasi devletinin başşehri Bagdad aynı durumu yaşadı.» (18) İslâmiyete ve müslümanlara öldürücü darbeyi Moğollar vurdu. El Hamisi, tarihinde bu istilâyı şöyle anlatıyor: «Moğollar; Diyarbakır, Erzin ve Miyafarkin topraklarını yağma ettiler. Daha sonra Siirt şehrine saldırdılar. Halk onlarla savaştı. Moğollar halka aman verdiler. Halk da buna inanıp teslim oldular. Tatarlar ayaklarına yer edince kılıcı çektiler Siirt halkını öldürmeye başladılar. Nerede ise bir tane insan kalmayacaktı. Gizlenenlerden başka kurtulan .olmadı, buntar da çok azdı. Moğollar bölgenin her tarafına yayıldılar. Kılıçları için mani yoktu. Kimse önleri-

ne kuramıyordu. Derken Mardin'e vardılar. Memlekette ne buldularsa yağma ettiler... Daha sonra Nusaybin'e Cezi-re'ye geçtiler. Bir kaç gün orada kaldılar. Ülkeyi talan ettiler, ele geçirdikleri insanları öldürdüler. Moğolların bir bölümü 'Musul yolundan gittiler. Munise adında bir köye geldiler, yağma ettiler, işleri bitince atları üterinde oynayıp gülmeğe, kendi dilleriyle şarkı söylemeye başladılar. Anlattıklarına göre bir Moğol (Tatar) bir köye, yahut bir kasabaya veyahut bir sınır kapısına gelirmiş. Orada bir-18 — İntişar-i İslâm Tarihi (T.W.Arnold-Osmanhcaya Çevr: Çerkez Sehizadel Sh: 225, tst/1343

134

çok insan bulurmuş. Bu Moğol onları teker teker öldürürmüş. Kimse de ona el uzatmağa cesaret edemezmiş. Son- • ra Erbin istilâ ettiler. Karşlarına bir atlı bile çıkmadı. Bu öyle bir musibetti ki, ne eskiden, ne de şimdi kimse bir benzerini görmemişti.» (19)

H.656 senesinde Cengiz Han'ın Tuli adlı oğlundan torunu azgın Hülagu; kendi ordusu, Kerç ve Musul askerleri ile birlikte Bağdat'a geldi. Müslümanlar az oldukları için karşısında kırıldılar. Kumandan Yacunos Bağdat'ın doğusuna, Hülagu da batısına indi. Mu'tasım devletin ileri gelenleri, zamanın büyükleri ile birlikte Hülagu'yu karşılamaya çıktı. Hepsinin boynu vuruldu. Halifeyi atlara çığneterek öldürdüler. Moğollar Bağdat'a girdiler. Şehri taksim ettiler. Her biri şehrin bir tarafını aldılar. Kılıç tam otuz dört gün çalıştı. Kurtulan pek azdı. Ölü sayısı 1.800.000 (Bir milyon, seklzyüz bin)'i aştı. İşte sırada Bağdat halkı aman dilediler. Dediklerine göre Hülagu Rafizi Vezir İbn El Alkamî'nin çağrısı üzerine gelmişti. Çünkü İbn el Alkamî, Hülagu'nun, Mu'tasım'ı öldürdükten sonra çekip gideceğini sanıyordu. O zaman da kendi Halifeliği Alevilere devretme imkânı bulacaktı. Moğollar, Hilafet merkezini öyle bir yağma ettiler ki, şehirde hiç bir şey kalmadı. Halkının çoğu öldürüldükten sonra Bağdat yakıldı. (20) Sanırım bütün bu açıklamalar Tatarların tahribatlarını ve gerekse inanç durumlarını ortaya koymuştur.

Bütün bunlardan sonra İslâm dini, bu harebelerin toprakları arasında yükselmeye başlamış ve bu kadar vahşi olan Tatarlara kendisini kabule celb eyledi. (21) Evet Mo-19 — Tarih El Hamisi (İslâm'ın Bugünü-4.hmed Emin-Ter: A. öztürk) Sh: 117, den naklen) Sh: 376, İst./1977

20 — İslâm'ın Bugünü (Ahmed Emin-Ter-. -Abdülvehhab öztürk) Sh: 117, ist/1977

21 — İntişar-i İslâm Tarihi (T.W.Arnold-Cevr. Şehizade Çerkez) Sh: 226-227, ist/1343

135

ğollar İslâm diyarında İslâmı kabul etmekle birlikte hayatlarında hak ve batıl birbirine karışmıştı. Namaz, oruç. ze-kât ve hacc gibi dini işleri, vakıf ve hayır işlerini, karı-koca arasındaki meselelerle, borç alıp-verme işlerini Şer'i Kadi'lara bırakmakla birlikte, kendi şahsi meselelerinde ise tümüyle Cengiz yasalarını uyguluyorlardı. (22) Yani Hâni kanunlarla, beşeri kanunlar beraberce tatbik ediliyordu.

Moğollar'ın İslâm sahalarını istilâ ederek, Memluk-

ların Surlıe-Mısır İmparatorluğu ve Delhi sultanlığı hariç olmak üzere, diğer sahalarda devletler kurmaları, o memleketlerin hukuki hayatı üzerinde derin izler bıraktı. Sayıca çok olmayan Moğol fatihlerinin, yüksek İslâm kültürü çevrelerinde süratle Türkleşip İslâmlaşmalarına rağmen, yasa denilen 'Moğol kanunu ve Moğol idari ve mafl an'anelerl, Maveraünnehir, İran, Irak, Şarki Anadolu, Altın Ordu sahalarında te'sirini gösterdi. Yarğu adlı Moğol Mahkemeleri ve Yarğuci denilen hakimler, yasa hükümlerine göre, idari ve siyasi kaza vazifesi görmekte idiler. Mese-lâ Timur, bir taraftan yasa hükümlerini tatbik ederken, diğer taraftan "da ulema sınıfını gözetmekten geri durmuyordu. (23) Hasılı kelâm; Tatarların zamanında Cengiz yasaları ve Allah'ın yasaları uygulanmıştır. İşte İslâm âlimleri de bu durumu dikkate alarak istilâ Fıkhını izah etmişlerdir.

I

ENDÜLÜS İSLÂM DEVLETİNİN İSTİLÂSI

İspanya, B.yüzyılın başından 15.yüzyılın sonuna kadar müslümanların yaşadığı bir ülkeydi. Ve adına Endülüs

22 — tbn-i Teymiyye (Dr.Sald Şimşek) Sh: 15, ist/1986

23 — İslâm Medeniyeti Tarihi (Prof.W.Barthold-M.Fuad Köprülü) Sh: 307-308, ist/1984

deniliyordu. Tarık b.Ziyad'm komutasındaki İslâm asker'.e-rinin gelişile, üzerinde İslâm Devletinin kurulması şerefi-ne kavuşan bu topraklar, altı asır boyunca, insanlık tarihinin en parlak, en güzel dönemlerinden birine şahit oldu. İspanya müslümanların istilâ durumlarına kısaca temas edilecek olursa; Kastilya Kralı VI.Alfons Toleyula'yı XI.asrın sonlarına doğru ele geçirdiğinde müslümanlara önemli imtiyazlar tanıdı. Müslüman din, dil ve geleneklerinde serbestiler. Aralarında İslâm hukukunu tatbik ediyorlardı. Aragon hristiyan kralları da aynı şekilde müslümonlara davranıyorlardı. BelenSiyyeyi ele geçirildiğinde kral Le Cid de Toleyula imtiyazlarını tebaasına verdi. Kendi tebaasını bizzat kral İslâm hukukuna göre muhakeme ediyordu. Fetih döneminde verilen bu imtiyazlardan müslümonlar. XIII.asır boyunca ve XIV.asır başlarında bir müddet istifade ettiler. Daha sonra tahditlere ve sıkıcı tedbirlere maruz kaldılar. Hristiyanlarla münasebetleri kısıtlandı, özel kıyafetlere zorlandılar. Girnata'nın düşüşüne kadar devam eden bu durum, muhtelif krallıklara göre farklılık arz ediyordu. 1492'de Girnata düşünce, katclik krallar eski Toleyula imtiyazlarını tekrar verdiler. Müslümanların davaları İslâm hukukuna göre muhakeme ediliyor, hristiyanlarla olan davalara da karma mahkemeler bakıyordu. Bu durum uzun sürmedi. 1499'da İspanya kilisesi başpiskoposu, Girnata'da 3000 müslümanı vaftiz etti. İslâm'a dair eserler toplatıldı. Bu irtidada zorlama karşısında isyanlar oldu. Müslümanların çoğu mallarını bırakıp Afrika'ya göçmek zorunda kaldılar. İspanya'nın diğer eyâletlerinde de müslümanlar benzeri muameleye maruz kaldılar. Belensiyye ve Aragon'da çoğusu vaftizi kabul etti. Arapça kitaplar toplatıldı, Arap dili ve müslüman isimler yasaklandı, İspanya'da artık resmen yalnız hristiyanlar vardı, müslümanlıklarını gizleyenler ise görünüşte hristi-

137

yan olarak ancak yaşayabiliyorlardı. (24) Sanırım bu açıklamalar. Endülüs istilâsına uğrayan müslümanların durumunu ve müstevlilerin tatbikatlarını gözümüzün önüne sermiştir. Bu istilâları gündeme getirmemizin sebebi; bu istilâların bugünde devam edip etmediğini ve devam eden günümüz İstilâlarıyla bu istilâlar arasında müşterek noktaları bulmaktır. Daha sonra Ulema-i Kiram'm verdiği fetvaları hakkıyla öğrenmektir.

TATAR İSTİLÂSINDAN GÜNÜMÜZE

Haçlı Seferleri, Moğol (Tatar) istilâları üzerinden asırlar geçti. Nesiller değişti. Ama Haçlı Seferleri ile Tatar istilâları varlığını kaybetmedi. Bir Osmanlı devleti araya girdi. Hepsi o kadar. Osmanlı devletinin tarihe karışması ile birlikte Tatar istilâsı, Haçlı seferleri yeniden baş gösterdiler. Ümmet-i Muhammed (s.a.v.)'ı gafil yakaladılar. Ayaklarının yer etmesi için; İstilâ Fikhini ihya etme ruhunu Bel'amlar Çetesi vasıtasıyla tahrib ettiler.

İstilâ Fikhini ihya etme ruhu ve şuurunun dumura uğratılması neticesinde hafıza kaybı meydana gelmiştir. Bir çok müslümanın aklı küfrün kültür ambargosu altında tahrib olmuştur. Bu tahribatın telafisi İslâm'ın gölgesinde parlak bir hafıza yoklaması ile mümkündür. Esasen İstilâ Fikhini öğrenmek isteyen her müslüman Hafıza yoklaması yapmalıdır, İslâm'ın gölgesinde hafıza yoklaması yapmayanlar İstilâ Fikhini anlayamazlar. Çünkü İstilâ Fikhi; hergün İslâm'ın gölgesinde hafıza yoklamasını zorunlu kılar.

24 — İslâm Hukukun'da Ülke Kavramı (Ahmet Özel) Sh: 114 - •115. İst./1982. İnüşar4 İslâm Tarihi (T.W,Arnold-Çev: Çerkez Şehizade) Sh: 1,35-139. İst/1343

138

Şimdi hafıza yoklaması yapıyoruz. Ve diyoruz ki; Haçlı Seferleri devam ediyor. Haçlı orduları tarihte Kudüsü işgal etmişlerdi. Bugünde Kudüs işgal altındadır. Haçlı orduları Mescid-i Aksada yetmişbin müslümanı katletmişlerdi. Bugünde Mescid-i Aksa ve çevresinde bir milyon şehid edildi. Müslümanın kanının akmadığı gün yoktur. Hergün Mescid-i Aksa ve çevresinde müslümanlar şehid ediliyor. Haçlı orduları İslâm Coğrafyasını kendi boyunduruğu altına almak istiyorlardı. Bugün ise İslâm Coğrafyasında Haçlı ordularının aşısıyla yetişenler, Avrupa küfür topluluğunun kapısını çalıyorlar. Ve diyorlar ki •. «Siz bu toprakların egemenliğini tam ele geçirmediğiniz, fakat biz yetiştik. Sizin ruhunuzla büyüdük. Biz sizin ayağınıza geliyoruz. Alın bizi içeri!» Demek ki, haçlı orduları tarihte yapamadıklarını bugün yapıyorlar.

Tatarlar, İslâm'ı beldeleri istilâ ederken talana başlamışlardı. Ve Ümmet-i Muhammed (s.a.v.) talan etmişlerdi. Tatar istilâsının ruhuyla, bugünde Ümmet-i Muhammed (s.a.v.) talan ediyor. Hasseten bu ülkenin insanını talan ediyorlar. Nitekim Muvahhid bir kardeşimiz «YAĞMALANAN ÜLKE TÜRKİYE» diye bir kitab kaleme aldı. (25) Bu kitabı okuyanlar lütfen hafıza yoklaması yapsınlar. Tatarların yağmasının devam edip etmediğini bir görsünler. Ta-

tarlar tetilâ ettikleri yerlerde müslüman bırakmamışlar ve bir çok İslâm âlimini katletmişlerdi. Evet Osmanlı devletin tarihe karışmasıyla birlikte ortaya çıkan beşer mahsûlü yeni otorite, tarihte yaşanan tatar istilâsını fazlasıyla yakalamıştır. Anadoludaki yaşlı müslümonlarla konuşurken «Bilmezsiniz kimleri astılar. Çünkü sizler o günleri görmediniz» ibaresini hep işitirsiniz. Bir devrime nice âlimler kurban edildi. İktal yayınlarının açıklamasına göre; 25 — Yağmalanan Ülke Türkiye (Abdurrahman Dilipak) İst./ 1988 139

Türkiye'de öldürülen insanların sayısı 500.000 (Beşyüz binin) üzerindedir. (26) Tatarlar, Camileri ahır haline getirmişlerdi. Kur'an yapraklarını 'hayvanlarına yataklık yapmışlardı. Kur'an okumayı yasaklamışlardı. Arapça kitapları yakmışlardı. Aynısı bu ülkede de bu asırda olmadı mı? Kur'an eğitimi yasaklanmadı mı? Kur'an okumak ar kabul edilmedi mi? Arapça lafızlarla Ezan okumak yasaklanmadı mı? Evet biz desekte demesekte bunlar bu ülkede oldu. (27) Tatar istilâsı ve Endülüs istilâsı yeniden hem fazlasıyla yaşandı. Neticede Cengiz yasalarını kapsayan «El Kase» adlı beşeri anayasanın aynısı uygulandı. İspanya müslümanların kıyafetine ve geleneklerine son verdiler. Onları yeni kıyafet şekillerine zorladılar. Aynısı bu ülkede de tecelli etti. «Lâtin alfabesi», «Fransız metrik sistemi», «Frenk şapkası», «isviçre medeni(!) kanunu», «İtalyan ceza kanunu», «Gregoryen takvimi». «Kilise müziği», «Amerikan cazbantı», «Batı klâsikleri» vs.vs... Velhasıl kültürün her sahasından günlük hayata ait her türlü davranışın taklide, Batı taklidine dayandığı bir vasat özlenir ve istenir, aksine her davranış mahkum edilir, tahkir edilir (28), «Vurun söyletmeyin» mantığıyla konuşanlar susturulur, «Astır birini, diğerleri yapmaz» felsefesiyle icraatlara devam edildi. Nice İslâm cengaverleri mezara gömüldü. Tatarlar zamanında bir kadınla bir çok kişiler birleşirdi. Dünyaya gelen çocukların babası belli değildi. Bugünde durum bundan farklı değildir. «Bekar Anneler», «Kiralık Anneler», «Tüp bebekler», «Vesikalı Fahişeler» vs.,vs... Bu durum yalnız Türkiye'ye mahsus değildir. Bir bütün olarak İslâm Coğrafyasında zuhur eden durumlardır. Bu- 26 — Tek Çare İslâmi Çözüm (Y.Kardavi) Sh: 169.ncü sahifesi- nin dip notunda iktal Yayınlarının Resmi açıklaması. Ank/ty.

27 — Batılılaşma ihaneti (D.Mehmet Doğan) Sh: 95, ist/1079

28 — Batılılaşma ihaneti (D.Mehmet Doğan) Sh: 122, ist/1979

140

gün bütün ümmet-i Muhammed (s.a.v.) beşeri kanunların işgali altındadır. «İşgalci ve sömürgeci güçler, müslüman ülkelere hükmettikleri zaman bu memleketlerden yavaş yavaş şer'i hükümlerin kaldırılıp yerine beşeri rejim ve kanunların aşamalı bir şekilde yerleştirilmesini sağlamışlardır.

Meselâ, Mısır'da Süveyş Kanalında imtiyaz sahibi olan devletler bu kanalın 1870 yılında açılış töreninde şu şartı kabul ettirmişlerdir. «Karma mahkemeler, Fransız kanunlarından iktibas edilecek kanunları tatbik edecek, bunla-

rın hâkimleri ise Mısırlı, İngiliz, Fransız ve Alman hâkimlerinden teşekkül edecektir». Bu maksatla bir Fransız avukat, bu mahkemelerde uygulanacak kanunları koymakla vazifelendirilmiştir.

İngiltere'nin kendisine tanınan imtiyazları iptal etmek için ileri sürdüğü şartlardan biri de: «Mısır hükümetinin çıkaracağı kanunları modern kanunlara uygun olmasıdır.» Nitekim Mısır bu şartı da kabullenerek 1936 Muahedesini yapmıştır. Daha sonraki tarihlerde Mısır'da 1949'da yukarıda zikredilen «Karma Mahkemeler» sistemi kaldırılmış, fakat Senhûri ve bazı hukukçular yirmiyi aşkın kanundan Mısır Medeni Kanunu'nu derlemişlerdir.

Lübnan'a, vesayet eden hükümet olarak Fransa, Mülkiyet Hukuku, Yargılama Usûlü, Ticaret Kanunu, Ceza Kanunu gibi beşeri kanunları peyderpey yürürlüğe koymaya girişmiş ve bunları Fransa, Almanya ve İsviçre'de uygulanmakta olan kanunlardan kopye etmiştir.

Suriye'de Fransızların İslâm Şeriatını değiştirmeye güçleri yetmemiştir. Bu devlet 1946'da bağımsızlığa kavuştuktan sonra Şeriatı bırakıp yerine Mısır, Lübnan ve Irak'ta yürürlükte olan beşeri kanunları kopye etmiştir. Türkiye birinci dünya savaşında mağlup olduktan sonra İngiltere ile aralarında uzun görüşmeler devam etmiş nihayet Lozan antlaşması yapılmıştır. Bu barış antlaşma-

141

smdq İngiliz Heyeti Başkanı Kurzon Türkiye'nin tanınması için şu şartları ileri sürmüştür.

- a — İslâm halifeliğinin tamamen kaldırılması,
- b — Halife'nin sınırdışı edilmesi,
- c — Halife'nin mallarına el konulması,
- d — Devlette Lâikliğin ilânı.

Kurzon Kongre'nin başarılı olmasını yukarıda sayılan şartlara bağlamıştır. Türk yöneticileri fiilen bu şartları kabul etmişler, İngilizler de bu şartlar harfiyyen uygulanmadan önce, Türkiye'den geri çekilmemişlerdir.

. İngiliz Avam Kamarası'ndaki muhalefet, Kurzon'un Türkiye'yi tanımasına karşı çıkınca Kurzon şu cevabı vermiştir : «Türkiye mes'elesi bitti. Artık bir daha ayağa kalkamaz. Çünkü biz O'nun manevi gücü olan İslâm 'halifeliğini yıktık.» (29) Görüldüğü gibi Tatar istilâsı planlı ve, programlı bir şekilde bugünde devam ediyor, islâm ümmetini istilâ etmiş bulunan beşeri kânunlar, tarihteki tatarlardan daha tehlikeli ve tahribkârdırlar. Bakınız Moğolların istilâsı zamanında olsun ve gerekse Endülüs'ü istilâ edenlerin döneminde olsun müslümanlara tanınan bir takım haklar bugün yoktur. Çünkü o günde Cengiz yasalarını kapsayan «El Kase» adlı anayasasının yanında Allah'ın hükümleriyle hüküm eden kadî'lar vardı. Bunu yukarıda da okuduk. İspanya'da da durum aynisi idi. Fakat bugün durum böyle değildir. Onların zamanında müslümanlara tanınan bu imtiyazlar bugün yoktur. Öyle ise bugün müsteavliler hedefine ulaşmışlardır. Hatta Tatarları aşmışlardır. Şimdi Uema-i Kiram'ın İstilâ Fıkhı ile ilgili Fetvalarına geçelim. Önce her istilâ'ya uğrayan Dar'ul islâm'ın hemen Dar'ul Harb'e dönüşüp dönüşmediğini inceleyelim.

29 — Emperyalizmin Gizli Planları (Cüneyd Hekimoğlu) Sh:

HER İSTİLÂ'YA UĞRAYAN DAR'UL İSLÂM HEMEN DAR'UL HARB OLUR MU?

Dar'ul İslâm kuvvetli bir dardır. Bu dar, kuvvetini İslâm'dan alır. Bu darda kulların hakimiyeti değil, Allah'ın hakimiyeti geçerlidir. Bu dar'ın tebdili, değişimi pek kolay olmaz. Fakat her dar'ı bekleyen tehlikeler olduğu gibi bu dar'ı bekleyen tehlikelerde vardır. Şu beş tehlike Dar'ul İslâm'ı bekleyen tehlikelerdir:

- 1 — Kafirler Dar'ul İslâm'ı işgal edebilirler.
- 2 — Mürtedler Dar'ul İslâm'ı istilâ edebilirler.
- 3 — Gayr-i Müslimler, Zimmet akdini bozarak bulundukları Dar'ul İslâm'ı istilâ edebilirler. (30)
- 4 — Bid'atçılar Dar'ul İslâm'ı istilâ edebilirler.
- 5 — Bağy-ı'lar Dar'ul İslâm'ı ele geçirebilirler. (31)

Bu taifelerin Dar'ul İslâm'a girmeleriyle veya Dar'ul İslâm'ı ele geçirmeleriyle veyahut bir şehir ahalisinin mürteci olmasıyla birlikte hemen Dar'ul Harb olmaz, ibn-i Abidin (Rh.a.) şöyle diyor: «Kafirlerin İslâm memleketlerinden bir memleketi mücerred ele geçirmeleriyle veyahut bir şehir ahalisinin mürted olarak küfür ahkâmını icra etseler veyahut zimmilerin ahidlerini bozarak memleketlerini ele geçirseler bu üç surette Dar'ul İslâm, Dar'ul Harb olmaz. Ancak şu üç sarfın tahakkuk etmesi lazımdır:

- 1 — İçerisinde Ahkam-ı Şirk'in icra edilmesi
- 2 — Müslüman ve Zimmi için İslâm emanının ortadan kalkması
- 3 — Dar'ul Harb ile Dar'ul İslâm arasında bir İslâm memleketinin olmaması. (32) Bağy-ı'larla, Bid'at-
- 30 — Bedai-u Senai fi Tertibi Şerai (tmam-ı Kâsani) C: 7, Sh: 131, Beyrut/1406
- 31 — El Islam (Said Havva) Sh: 402, Beyrut/1401

çılarında Dar'ul İslâm'ı istilâ etmesiyle Dar'ul İslâm. Dar'ul Harb olmaz.

Müstevlilerin istilâsına uğrayan bir Dar'ul İslâm hemen Dar'ul Harb olmaz. Bu hanefi âlimlerin görüşüdür. Âlimler, istilâ'ya uğrayan Dar'ul İslâm. Dar'ul Harb olmaz deyip sukute gark olmamışlar, aksine niçin Dolmadığını izah etmişlerdir. Müctehid ulema bütün gücü sarf ederek Ümmeti Muhammed'in içinde müstevlilerin ayaklarının yer etmemesi için fetvalar Kur'an ve Sünnetten istinbat etmişlerdir. Bakınız Feteva-i Bezaziye'de şöyle diyor: «Bugün kafirlerin elinde bulunan (yani istilâ altında olan) belde-ler şüphesiz 'Dar'ul İslâm'dır; Dar'ul Harb'e bitişik olmadıkları için, içlerinde Ahkam-ı küfür izhar olunmadıkları için ve içlerinde Müslüman Kadılar (Şeriat'ın hükmüyle hüküm eden kadılar) kadı oldukları için. (33)

O halde istilâ'ya uğrayan bir Dar'ul İslâm'ın, Dar'ul İslâm olarak devam edebilmesi için crada 'Şeriatla hüküm eden kadıların bulunması Ahkam-ı Şirk'in tatbik edilmemesi ve Dar'ul Harb'den uzak olması lazımdır.

Müstevlilerin istilâ ettikleri yerler, eğer Dar'ul İslâm'ın sınırları-dahilinde ise; orası İslâm'ın hakimiyeti altın-

dadır ve oraya Dar'ul Harb denilmez. Feteva-i Ali Efendi de bu konuyla ilgili olarak şu fetva geçiyor: «Dar'ul Harb'e ittisali olmayub Ahkam-ı islâm icra olunub ahali-i eman-ı ula ile eminler ve zimmiler olan cezirenin limanına ehyâ-nen harbi kefare sefineleri yanaşub harbiler cebren ahali-sinden cizye namıyla akça almalariyla cezire-i mezbure Dar'ui Harb olmuş olur mu? El Cevap: Olmaz.» (34) Evet
32 — Redd'ül Muhtar ala'd Dürr'il Muhtar (It>n-i Abidin) C: 174-175, Ist./1984
33 — Feteva-i Bezaziyye (Feteva-i Hindiyye'nin bihamişinde) C: 6, Sh: 311, Bulak/1310
34 — Feteva-i AB Efendi (Şehh'ul islam Ali Efendi) C: I, Sh: 146, ist/1324
144

her ne kadar ahalisinden cebren cizye namıyla akçe alı-yorlarsa da islâmi ahkamları yürürlükte kaldıramıyorlar, islâm'ı Ahkamların mahkemelerde icra olunduğu beldeler-de emniyet vardır. Ve böyle yerler, cebren cizye alınma-larla veya başka ufak tefek şeylerle Dar'ul Harb olmaz. Ölçü, islâmi ahkamların icra olunmaya devam etmesidir. ibn -i A'bidin (Rh.a.) şöyle diyor: «Kafirlerin elinde-ki beldeler İslâm beldeleridir. Harb beldeleri değildir. Çün-kü orada kafirler küfrün hükmünü izhar edememişlerdir. Belki oradaki Kadı'lar. Vali'ler müslümandırlar.» (35) Ve bu kadılar İslâmi hükümleri icra ediyorlar. Demek ki, bir Dar'ul İslâm kafirlerin mücerred istilâsıyla hemen Dar'-ul Harb olmaz, 'Bir belde de müslüman kadılar Allah'ın hü-kümleriyle mahkemelerde hüküm ettikleri müddetçe Müs-tevlilerin ayakları yer etmez. Ve böyle beldeler Dar'ul Harb değil, Dar'ul İslâm'dırlar. Tatarların istilâsına uğra-yan beldeler gibi, Endülüs istilâsı gibi. Dar'ul islâm, Mürtedlerin istilâsına uğradığı zaman durum biraz farklılaşır. Çünkü bu durumda âlimler yeni bir Dar çeşidinden bahsederler. Bu dar, Dar'ul İslâm ile Dar'ul Harb'den ayrı olarak1 isimlendirilmiştir. Bu dar'a Dar'u Ridde demişlerdir. Şimdi Mürtedlerin istilâsına ve Dar'ul Ridde'nin durumuna göz atalım.

DAR'UL RİDDE

Dar'ul İslâm'ı bekleyen tehlikelerden birisi de yerli ve yabancı Mürtedlerin Dar'ul islâm'ı istilâ etmeleridir. Mür-tedler Dar'ul İslâm'a karşı başlattıkları saldırılarından ba-şarılı olurlarsa o zaman Dar hükmü değişir ve karşımıza Dar'u Ridde çıkar. Ömer N.Bİlmen (Rh.a.) Dar'u Ridde'yi
35 — Redd'ül Muhtar Ala'd Dürr'il Muhtar (tbn-i Abidin) C: 2. Sh: 144, Ist./1984
145

şöyle tarif ediyor: «Dar'u Ridde; Mürtedlerden müteşek-kil bir taifenin istilâ ederek hakimiyetleri dairesi altına al-dıkları yerlerdir.» (36) Said Hawa (Rh.a.) de Dar'u Ridde konusunda şöyle diyor: «Dar'u Ridde; bu dar'ın ahali-i irtidad etmiştir. Bu dar'ın üzerinde mürtedler hakimdir. Veya kafir ahali-i müslümanlarm hükmüne boyun eğmişler fakat daha sonra ahdlarım nakz ederek hakim oldukları dar'dır.» (37) Demek oluyor ki; Dar'u Ridde, dinden dönen-lerin veya daha önceleri müslümanlarm hükümlerine bo-yun eğenlerin ahdlarım ndkz ederek istilâ ettikleri ve üze-

rinde gallb oldukları dar'ın adıdır.

Siyaset âlimlerimizden ilk olarak Dar'u Ridde'yi gündeme getiren Maverdi (Rh.a.)dır. Maverdi (Rh.a.) bu konuda şöyle diyor-. «Dinden çıkanların ülkesinin (Dar'u Ridde'nin) hukukî durumu: islâm ülkesi ile harb ülkesinden farklı bazı durumlar arzeder. Şöyle ki:

a) üar'ul Harb'ten (Harb ülkesinden) ayrıldığı noktalar 4 dür:

1) Ridde topluluğu (Dinden çıkanlar) ile mütâreke yapılmaz. Halbuki harp topluluğu ile mütâreke yapılır.

2} ' Dinden çıkmalarını gerektirici şey hususunda anlaşHb olmaz. Harp topluluğu ile harbi gerektirici şey hakkında anlaşma yapılır.

3) Dinden çıkanlar topluluğunu köle olarak, kadınlarını da esire olarak almak olmaz. Halbuki harp ehlinin erkekleri köle. kadınları esire olarak alınabilir.

4) Dinden çıkanlar topluluğu ile savaşılrsa da malları harp ganimeti olarak alınmaz. Harp ehlinin malları harp ganimeti olarak alınır, savaşçılara taksim edilir. EBU HANİFE'nin bu husustaki görüşleri: Ridde topluluğu artık

36 — Hukuku tslâmiyye Kamusu (Ö.Nasuhi Bilmen) C: 3, Slu 335, ist/1979

37 — El İslâm (Said Havva) Sh: 402, Beyrut/1981

146

dinden çıkmış, kafir olmuştur. Ülkeleri harp ülkesidir. Esir olarak alınırlar, malları harp ganimeti sayılır. Toprakları savaşçılara dağıtılır. Onlar aynen puta tapan Araplar gibidirler.

b) islâm ülkesinden ayrıldığı taraflar ise, yine 4 dür:

1) Çekinmeksizin her türlü savaş yapılır. Müşriklerle ve onları öldürme gibi bunlar da öldürülür.

2) Esir olarak alınmaları ve katledilmeleri mubahdır.

3} Bütün müslümanlar için, savaşa katılsın katılmasın malları ganimettir, hazineye kalır.

4) Dinden çıktıktan ve bekleme müddeti geçtikten sonra, dinden çıkanların nikahı batıl olur. EBU HANİFE'ye göre de: Karı-kocadan birinin dinden çıkması ile nikah bâtıl olur. İkisi birden çıkarsa nikahları bakidir.» (3S) Görüldüğü gibi Dar'u Ridde konusunda Hanefi ile Safi âlimleri arasında ittifak değil ihtilaf vardır. Hanefi mezhebine göre; Dar'ul Ridde, Dar'ul Harb sayılır. İrtidad ederek ülkeyi Dar'u Ridde haline getirenlerin puta tapanlardan herhangi bir farkı yoktur. Bu nedenle müslümanlar diğer müstevililere düşman oldukları gibi mürtedlere öyle düşmandır. Ülkelerinde dinden dönenlerin hüküm sürmesine müsaade etmezler. Ancak mürtedlerde diğer müstevililer gibi tam hâkim olamamışlarsa ülke bir harb ülkesi olmaz. Dar'ul İslâm olarak devam eder. Tıpkı Tatarların istilâ ettikleri İslâmi beldeler gibi. Şimdi tatarların istilâsına uğrayan İslâmi beldelerin niçin Dar'ul Harb kabul edilmediklerini ulemanın fetvalarından araştıralım.

38 — El Ahkam'us Suttaniyye tMaverdi-Ter: Dr.Ali Şafak) Sh: 65-66. îst./1976

147

NİÇİN TATARLARIN İSTİLÂSINA UĞRAYAN

BELDELER DAR'UL H AR B DEĞİLDİR?

İslâm âlimleri, istilâ altındaki İslâmî beldelerin durumlarını kendi derslerinde müteala etmişlerdir. Daha önce de 'belirttiğimiz gibi; İslâmî beldelerin uğradığı en büyük musibet Tatar istilasıdır. Tatar istilâsı Fıkıh kitaplarında fetvalara konu olmuş ve kıyamete kadar zuhur edecek istilâlara örnek teşkil etmiştir.

Hanefi uleması Tatar istilâsının kapsamına giren İslâmî beldeleri Dar'ul İslâm kabul etmişlerdir. Fakat Tatar istilâsına uğrayan beldeleri Dar'ul İslâm ilan ederken neden böyle bir hükme vardıklarını da aynı duygu ile beraber ilan etmişlerdir. Feteva-1 Bezaziyye'de bu konuda şunları geçiriyor: «illetten bir şeyin kalmasıyla hükmün de kalmaya devam edeceği esası sabittir. Bu diyarın Tatar istilâsından önce İslâm diyarı olduğuna ihtilafsız şekilde hükmetmiş bulunuyoruz. Onların istilâsından sonra da, idarecilerden bir müdahale ve baskı olmaksızın ezanın. Cuma ve Cemaatlerin açıkça ifası, Şeriat'ın muktezasınca hüküm vermek, fetva ve tedris umum şekilde yaygındır. Bu beldelerin harb beldesi olduğuna hükmetmek ilim ve delil noktasından mesnedsizdir. Şarabın açıkça satılması, vergi ve gümrük alınması, bazılarının Tatarlar adına vergiyi 'hükmetmeleri, Ben-i Kurezya'nın Yahudilik ilânında bulunması ve Allah Resulüne mukabil hükm için Tağut'a başvurular! gibidir. Buna rağmen, şüphesiz Medine İstâm beldesiydi.» (39) Bu açıklamalara göre Tatar istilâsına uğrayan İslâmî beldeler şu sebeplerden dolayı Dar'ul Harb değildir:

1 — Tatarların istilâsına uğrayan beldelerin İstilâ'dan 39 ı, Feteva-i Bezaziyye (Feteva-i Hindiyye'nin bihamisinde) C: 6, Sh: 311-312. Bulak/1310

önce Dar'ul İslâm oldukları konusunda ihtilafsız ittifak hasıl olmuşlardır. Bir kapitalist sistemin hakim olduğu beldeyi, Komünist veya sosyalist bir sistemin istilâ etmesiyle o beldenin komünizmin istilâsından önceki durumunu Dar'ul İslâm diye mutelea etmemizi gerektirmez. Eğer böyle olursa bir beşeri sistemin diğer bir beşeri sistemi istilâ etmesinde müslümanlar maşa olarak kullanılmış olurlar. Ve İslâm sistemi de hayat sahnesinde söz konusu olmaz. Nitekim bu hastalık bugün zuhur etmiştir. Ne komünist sistemin kapitalist sistemi istilâ etmesinde ve ne de kapitalist sistemin komünist sistemi işgal etmesinde müslüman, kalkan ve maşa değildir. Ancak müslüman, İslâmî rejim istilâ etmeye gelen veya istilâ etmiş olan tüm dinsiz ve düzmece beşeri rejimlere karşı; Rahman'ın âyetleriyle donatılmış kalkan ve siperdir.

2 — Tatarların istilâsından sonra müstevliler, İslâmî hükümleri yaşayan müslümanlara baskı ve işkence etmişler ve yaşantılarına da müdahale etmemişlerdir. Örneğin başını örten kadınlarla uğraşmamışlar, Tevhidi itika. dini açıklayanları Firavun gibi zindanlara atmamışlar. İçinde yaşadığı dar'ın fıkhi hükmünü tatarların istilâsına uğrayan İslâmî beldelerin fıkhi hükmüne benzeten müslümanlar için ölçü şudur: Müslüman içinde yaşadığı dar1-da galib olan putperestleri ve putlarını redd ettiği zaman eğer zindanlara sevk edilmiyorsa, dini hükümleri tatbik ederken kimse müdahale etmiyor ve kendisine işkence et-

miyorlarsa o zaman benzetmesi yerindedir. Amma Hz.ibrahim gibi putları redd ettiği zaman günün Nemrudileri tarafından zindanlara sevk ediliyorsa, dininin hükümlerini uyguladığı zaman işkence görüyorsa ve engelleniyorsa o zamanda benzetmesi yersizdir ve batıldır.

3 — Tatarların istilâsına uğrayan beldelerde müslümanlar Cuma ve Cemaatlarını açıkça ifa etmişlerdir. İçinde yaşadığı beldeleri Tatar istilâsına uğrayan İslâmi bel-

148

149

delere benzeten müslümanlar için şu ölçü vardır: Bu belde'de Allah'ın nizamını yeryüzüne hakim kılmak istek ve arzusuyla bir cemaat ortaya çıktığı zaman eğer hakim otorite buna müsaade ediyorsa o zaman içinde yaşadığı beldenin fıkhi hükmünü tatarların istilâsına uğrayan İstâml beldelerin fıkhl hükmüne benzetmesi uygundur. Ama velakin böyle bir cemaat zuhur ettiğinde nefesini zindanlarda alıyorsa ve hakim otorite böyle bir cemaatin zuhuru hesabına katarak kanuni ve zorba müeyyideleri yasa haline getirmişse o zaman bu benzetme havada kalır. Ve içinde yaşadığı ülke de Tatarların istilâsına uğrayan ülkelerin hükmüne girmez.

4 — Müslümanlar, Tatarların istilâsına uğrayan beldeler de kendi aralarındaki meselelerde Şerlat'ın hükümleriyle hüküm etmişlerdir. Yani Şer'i hükümlerle hüküm eden mahkemeler varlığını devam ettirmişlerdir. İçinde yaşadığı beldeyi Tatar İstilâsına uğrayan İslâml beldelere benzeten müslümanın ölçüsü şudur •. Yaşadığı ülke'de Allah'ın hükümleriyle hüküm eden mahkemeler var mı? Veya Şeriatın hükümleriyle hüküm etme müsaadesi varmı? Eğer bu durumlar mevcutsa benzetme yerinde olur. Ama velakin değil Şerlat'ın hükümleriyle hüküm etmek, Şeriat'ın hükümlerini teklif etmek ve Şeriat kavramını teklif etmek senelerce zindanlarda yatmaya gerektiriyorsa o zaman benzetme çok çirkin bir benzetmedir ve 'içinde yaşadığı belde de tatarların istilâ ettikleri İslâm'ı beldelerin hükmüne girmez.

5 — Tatarların istilâsına uğrayan islâm'ı beldelerde iki çeşit mahkeme zuhur etmiştir. Bir mahkemede beşer uyduruğu Cengiz yasalarıyla hüküm edilirken diğer mahkemede nlüslüman kadı'lar Şerlat'ın ahkamlarıyla hüküm etmişlerdir. Esasen bir belde hem ahkam-ı Şirk ve hem de Allah'ın ahkamları beraberce uygulandıkları zaman o

150

belde Dar'ul Harb olmaz. (40) içinde yaşadığı beldeyi tatarların istilâsına uğrayan İslâmi beldelerin fıkhi hükmüne benzeten müslümanın takib edeceği ölçü şudur •. Eğer içinde yaşadığı belde Ahkam-ı beşerle hüküm eden mahkemelerin yanında Allah'ın hükümleriyle hüküm eden mahkemeler varsa o zaman benzetmesi yerindedir. Ama velakin içinde yaşadığı ülkede sadece hükmü beşerle hükmeden mahkemeler var ve Şer'i mahkemelerin zaruretinden

bahseden müslümanlar zindanlarda su içiyorlarsa o zaman bu benzetme toptan batıl olmuş olur. Müstevlilerin istilâsına uğrayan Endülüs İslâmi beldeleri de ulema-i Kiram tarafından Dar'ul İslâm kabul edilmişlerdir. Endülüs'deki durum da tatar istilâsına uğrayan beldelerin durumu gibidir. Meselâ Endülüs istilâsın¹, fetvalarına konu edinen Şafii ulemasından Remeli (Rh.a.)'ın Feteva adlı eserinde İstilâ altındaki Endülüs'ün durumu şöyle beyan ediliyor: «Endülüs beldelerinden Aragon'da Hristiyan sultan'ın zimmeti altında müslümanlar yatmaktadır. Onlardan aldığı arazi haracından başka, hükümdar ve mallara ve ne 'de nefislere yönelik bir zulümde bulunmuyor. Namaz kıldıkları camileri var, Ramazan'da oruç tutuyorlar, tasaddukta bulunuyorlar. İslâm hukukunu açıkça ve istedikleri gibi tatbik ediyor ve aynı şekilde Şeriat esaslarını izah ediyorlar. Dini amellerinde hiçbir müdahaleye maruz değillerdir. Hutbelerde bir şahsın adını belirtmeden, İslâm sultanlarına dua ederek onları muzaffer ve kafir düşmanlarını helak etmesini Allah'tan diliyorlardı.» (41) Demek oluyor ki; Endülüs'deki müslümanlar istilâ ile 40 — Redd'ül Muhtar ala'd Dürr'il Muhtar (tbn-i Abidin) C-. 4. Sh: 176, İst./1984

41

Feteva-i Remeli (Er Remeli-tbn-i Hacer'ul Heyteminin «Fetava-ı Kubra» adlı eserinin bihamisinde) C-. 4, "h: 53, .Kahire/1392

151

birlikte hemen islâml şahsiyetlerin! kayb etmemişlerdir, içinde ikamet ettikleri beldeyi Endülüs İstilâsına benzetilen müslümanlar içinde şu ölçü vardır: Bugün içinde yaşadıkları belde de; islâm hukukunu açıkça ve¹ istedikleri gibi tatbik edebiliyorlarmı? Siz bırakın Şeriat'ın esaslarını, sadece Şeriat isminden ""bans edebiliyorlar mı? Dini amellerinde müdahale ile karşılaşılıyorlar mı? Camilerde okunan hutbelerde Tağuti güçlerin mahiyetini izah edebiliyorlar mı? Böyle bir izahta bulunanlar zindanlarda nefeslerini alıyorlar mı? Eğer bütün bu suallerin cevabı olumlu ise; müslümanların içinde yaşadıkları beldeleri Endülüs İstilâsına uğrayan beldelerin fıkhl hükmüne benzetmesi uygundur. Ama suallerin cevabı olumsuz ise ve içinde yaşadığı belde; mahkemelerde islâm hukuku ile hüküm etmek lağvedilmişse, Şeriat'tan bahs etmek suç ise, Dini amellerinden dolayı işkence görüyorsa ve camilerde res-

- mi ideolojinin propagandası yapılıyorsa o zaman yapılan benzetmenin fıkhl yönü toptan batıl olur.

Sonuç; .ölarak dikkat edilirse; istilâ altına düşen müminle.n kendi içlerinden bir «Vali» ve bir «Kadı» tayin eder, islâm ahkâmını kendi aralarında tatbik ederlerse «Dar1- • ul İslâm» hükmü devam eder. Bunu yapmazlarsa (İstilâ Fikhi'nı uygulamazlarsa) ve küfür ahkâmının icrası başlarsa, hakimiyetlerini kaybederler. Nitekim birçok İslâm beldesinde; kafirlerin ve mürtedlerin istilâsından sonra müminler kendi içlerinden «Vali», «Kadı», «Cuma imamı» ve «Amil» tayin etmedikleri için küfür ahkâmı güç kazanmıştır. (42) istilâ altındaki müslümanlar, yalnız ölçeklerle kendilerini aldatmasınlar. Kuru benzetmelerle vakit geçirmesinler. istilâ'ya uğrayan beldelerde «Vali», «Kadı» ve

«Cuma İmamının tayinleri çok önemlidir. Çünkü bunlar is-
42 — Emanet ve Ehliyet (Yusuf Kerimoğlu) C: I, Sh: 370, ist./
1985

tilâ Fıkhı'mn temelini, İslâm'ı şuurun ve siyasetin temel
sütunları mesabesindeirler. Bu nedenle şimdi bunların du-
rumunu izaha gayret edelim.

İSTİLÂ'YA UĞRAYAN İSLÂMÎ BELDELERDE VALÎ TAYİNİ

Müslümanlar gerek müstevlilerin istilâsından önce ol-
sun ve gerekse müstevlilerin istilâsından sonra olsun ka-
firlerin ve müstevlilerin velayetine bağlı olmazlar. Çünkü
müslüman için en önemli hayati meselelerden birisi de ve-
layet meselesidir. Dar'ul İslâm'da bu velayet tamdır. An-
cak müstevlilerin istilâ etmesiyle müslümanlar valisiz, ve-
layetsiz kalabilirler. Acaba böyle bir durumda müslüman-
lar ne yapacaklardır? Şimdi bu noktayı araştıralım:

«Kafirlerin valilerinin müslümanlar üzerine galib ol-
dukları beldelerde, müslümanların üzerine bir müslüman
vali tayin etmeleri vacibtir.» (43) Çünkü kafirlerin valisi
müslümanları idare edemez. Esasen «kafirlerin herhangi
bir şeyde müslüman üzerine velayet hakkı yoktur.» (44)
İbn-i Nüceymi Mısri (Rh.a.) şöyle diyor-. «Kafirlerin va-
lilerinin bulundukları yerde, müslümanların bir vali taleb
etmeleri vacibtir.» (45) İbn-i Abidin (Rh.a.) de: «Kafirlerin
valilerinin bulunduğu beldelerde, müslümanların bir müs-
lüman vali taleb etmeleri vacibtir.» (46) diye haykırıyor.

Bazıları «kafirlerin velayeti sahihtir» demişse de Kemaleddin
43 — Haşiyet'ü Tahtavi ala Felah/Sh-. 276, Mısır/1356

44 — Redd'ül Muhtar ala'd Dürr'ıl Muhtar (İbn-i Abidin) C: I,
Sh: 548, ist/1984

45 — Bahr'u Raik (Nüceymi Mısri) C-. 6, Sh: 298, Kahire/1311

46 — Redd'ül Muhtar ala'd Dürr'ıl Muhtar (İbn-i Abidin) O. I,
Sh: 144, İst/1984

152

153

din İbn-i Humam (Rh.a.) böyle diyenlere muhaliftir. (47)
Ve şöyle der •. «Kadı tayin etmesi caiz olan bir kimsenin
bulunmaması halinde, müslümanların içlerinde ;bir kimse
üzerinde ittifaka varıp onu Vali yapmaları kendileri üzeri-
ne vacibttr. (48) Dikkat edilirse hiçbir İslâm âlimi, istilâ'ya
uğrayan müslümanları müstevlilerin valilerine tabi olmaya
davet etmiyor. Aksine istilâ altındaki, müslümanların üye-
rine bir fnüslüman vali bulup tabi olmalarının vacib oldu-
ğunu ittifakla beyan etmişlerdir. Yani ulema'nın ittifakıy-
Ja; istilâ'ya uğrayan müslümanların üzerine kendi içlerin-
den bir vali seçmeleri vacibtir.

Demek ki. müstevliler bir bilad-ı İslâm'ı istilâ ettikle-
ri zaman, müslümanlar bu müstevlilere ve bunların tayin
ettikleri valilere tabi olmaya muhayyer değillerdir. Bu is-
tilâ ile gelen bütün batıl emarelere karşı ümmet-i icabet;
İslâmi şahsiyetini muhafaza ve temadi ettirmekle mükel-
, leftlr. Bu bir müslüman Vali'niri üzerinde ittifak. edip ve

bu ittifakla ortaya çıkan vali'ye tabi olmaktır. İstilâ altın-
da müslümanlar, müslüman bir vali'yl taleb etmez ve tabi
olmazlarsa neticeleri vahşet olur. Kafir valilere tabi olma-
yd mecbur olurlar. Kafir valilere tabi olmakta; vahşetlerin
en büyüğüdür. Çünkü kafir valiler, daima insan fitratıyla
savaşırlar. İnsan fitratıyla savaşmanın işi de serapa vahşet-
tir.

Şunu da belirtmekte fayda vardır. İstilâ altındaki müs-
lûmanların üzerinde ittifak ettikleri bu vali bir Harb Emiri
hükmündedir. Daha doğrusu bir hârb emiridir. Dar'ul is-
lâm'daki halifenin kendisi değildir. Çünkü Dar'ul İslâm'da
Harb emiri değil Emir'ul Müminin (Halife) vardır. Ve Dar'-
ul İslâm'da Hilafet makamı daimidir. Herhangi bir durum
47 — Bahru'r Raik (İbn-i Nüceymi Mısri) C: 6, Sh: 298, Kahire/
1311
48 — Feth'ul Kadir (İbn-i Humam) C: 8, Sh: 365, Mısır/1319
154

veya idareci Hilafet makamını kaldıramaz. Hatta müslü-
manların Bey'atı sonucu ortaya çıkmış olan Hatife'ye kar-
şı başka bir kimse Dar'ul İslâm'da Halifeliğini ilân ve müs-
lûmanlara bey'at verse bu son halifenin öldürülmesi la-
zımdır. Hz.'Muhammed (s.a.v.) 'buyuruyor: «İki Halife'ye
Bey'at edildiğinde, ahirini öldürün.» (49) Çünkü iki halife'-
nin bir arada bulunması Hz.Muhammed (s.a.v.)'ın siyasi
sünnetine terstir. (50) Amma Harb Emiri böyle değildir.
Hart» Emiri Halifeye rağmen de olabilir. Hatta Halifeye
rağmen istilâ valisi de olabilir. Şimdi bu durumu tetkik
edelim.

HAÜYE'YE RAĞMEN HARB EMİRİ

Dar'ul İslâm'da Halife vardır. Vali tayini Halife tara-
findan yapılır. Ancak bazen de vali bir beldeyi zorla ele
geçirebilir. Bu durumda Halife'ye rağmen «İstilâ Valisi»
ortaya çıkmış olur. İstilâ Valisi hakkında siyaset âlimleri-
mizden Maverdi (Rh.a.) şöyle diyor: «istilâ valiliği, bir
mecburiyet sonucu meydana gelen valiliktir. Bir şehri, ül-
keyi asker zoru ile ele geçirdikten sonra o şehrin sevk ve
idaresine imâm tarafından, asker zoru ile ele geçiren şah-
sın görevlendirilmesidir. Ülkeyi kuvvetle ele geçirmesi se-
bebiyle siyaset ve idaresinde müstebid olur. İmamın böy-
le bir şahsın valiliğine izin yermesi ise. bozukluktan dü-
rüstlüğü, zararlı durumdan iyi duruma dönmesi, dini işle-
rin geçerli olması sebebiyledir. Bu şekilde bir valilik, şart-
ları bakımından örfe aykırı ise de dini hükümlerin yerine
getirilmesi, hükümlerin askıda kalmaması, sakat ve yan-
49 — Sahih-i Müslim Terceme ve Şerhi (Ahmed Davudoğlu) C:
9, Sh: 25 ist/1977

50 — Cundullahi Sekafeten ve Ahlaken (Said Havva) Sh: 34,
Beyrut/1979
155

lış işlerin yapılmaması sebebiyle normal karşılanır. Bu is-
tilâ valiliği dini maslahattan dolayı kabul edilmiştir. Şayet
zorla vali olanda vaH olma şartları varsa valiliğinin tanın-
ması kesinlik ifade eder, halkın itaat etmesi şarttır. İmam
gibi bu vali de tam yetkili veya yürütme vezirleri tayin ede-
bilir.» {51} Oikkat edilirse zarurettten ve mecburiyetten do-
layı ortaya çıkan bu istilâ valisi, valilik şartlarına uygun

olduğu zaman imamın birtakım yetkilerine haiz oluyor. Hem de İmam'a rağmen. Tıbbi bunun gibi; istilâ altındaki müslümanların üzerinde ittifak ettikleri vali (Harb Emiri) de Halife'nin bir takım yetkilerine haiz olur. Yine Halife'ye rağmen İstilâ Valisi olduğu gibi Harb Emiri de olabilir.

Dar'ul İslâm'a rağmen İstilâ'ya uğramış İslâm'ı belgeler olabilir. Bu durumda Dar'ul İslâm'da müslümanların başında :Halife vardır. İstilâ'ya uğrayan beldelerde ise halife değil müstevliler başlıdır. Burada müslümanlar müstevlilerle karşı karşıyadırlar. Hakim değil mahkumdurlar. Acaba müslümanlar bu durumda nasıl hareket edeceklerdir. Bu konuda Hanefi ulemasından İbn-i Abidin (Rh.a.) şöyle* diyor: «El'an Kurtuba (Endülüs şehri) gibi kafirlerin galib olduğu bazı bilad-ı müsliminde olduğu gibi; şayet sultan yok veya takhd edilmesi caiz olan birisi de yoksa o zaman müslümanların kendi içlerinden birisi üzerinde ittifak etmeleri vacib olur. Bunu kendilerine Vali edinirler. Bu da (Harb Emiri) kendilerine kadı tayin eder. Böylece aralarında kaza icra olunmuş olur. Kendilerine Cuma kıldırarak bir İmam da nasb ederler. «İnsanın nefsinin mutmain olduğu görüş de budur. Bu görüşe itimad edilmelidir. Nehir.

Burada (Kemaleddin İbn. Hümmam'ın) Fetih'te ifade et- El Ahkamu's Sultaniyye (Maverdi-Ter-. Ali Şafak) Shr 3S-40-İst/1976

tiği gibi; gayri müslim bir yöneticiden hakimlik görevinin alınmasının sahih olmadığı nakledilmekte, ancak bu görüş tatarhaniye'de nakledilen yukarıda da temas ettiğimiz görüşe muhalif bulunmaktadır. Velakin gayri müslim olan idareci, onların üzerine kadı tayin etse ve müslümanlar da onun kadt olmasına rıza göstereceklerse, şüphesiz bu atama sahih olur. Sonra bu ifadenin zahirin den de anlaşılacağına göre, sultanın tahtı hükmünde (emri altında) olmayan bir belde de bir emir bulunur ve orada kendi emirliğini ilan eder veya müslümanların ittifakıyla emir olarak ilan edilmiş ise. BU EMİR SULTAN HÜKMÜNDE OLDUĞUNDAN KADI TAYİN ETMEYE YETKİSİ VARDIR.» (52) Dikkat edilirse müslümanların mahkum, kafirlerin hakim olduğu beldelerde şayet müslümanlar 'birisi üzerinde ittifak ederlerse, üzerinde ittifak edilen bu kimse sultan olmamakla birlikte sultan hükmündedir. Bakınız İb-ni Abidin'in «İnsan nefsinin tatmin eden görüş 'bu görüşdür» dediği görüş Kemaleddin İbni Hümmam (gh.a.) Feth'ul Kadir'inde gündeme getirdiği görüşdür. (53) Ulema Endülüs istilâsıyla ilgili bu fetva'yı verirken Mısır'da «Halife» vardır. Ve merkezi idare devam etmektedir. (54) Bu merkezi otoriteye ve Halifö'ye rağmen ulema-ı Kiram bir Harb emirinin seçilmesinin vacib olduğunu ortaya koymuşlardır. Dolayısıyla ulemamın bu fetvalarından anlaşılıyor ki; «Halife» ile «Harb Emiri» birbirinden farklı otoritelerdir. İstilâ altındaki müslümanlar Dar'ul İslâm'daki Halife'ye rağmen bir Harb Emiri seçmekle mükelleftirler. Bugün bazı müslümanların İran'ı öne sür-

52 — Redd'ül Muhtar ala'd Dürr'il Muhtar (İbn-i Abidin) C-. 5, Sh: 369, tst./1984

53 — İslâm Hukuk Tarihi (M.E1 Hudari-Ter: H.Hatipoğlu) Sh: 319, ist/1974, İslâm Hukuk Tarihi (Hayreddin Karaman)

156

157

rerek «Efendim, İslâm devleti kurulmuştur. Oradaki İmam bütün müslümanların imamıdır. Yeni bir Harb Emiri seçmek diye bir şey olmaz.» yaptıkları iddialarla ileride Afganistan İslâm Devleti'nin kuruluşunda meydana gelecek Afganistan İslâm Devlet Başkanını Ümmetin genel imamı ilan ederek istilâ altında yaşayan müslümanların kendi içlerinden bir Harb Emiri üzerinde ittifak etmelerine karşı yapılacak itirazlara itibar edilmez. Çünkü ulema Endülüs istilâsı esnasında Mısır'da ki Halife'ye rağmen Harb emiri'ni gündeme getirmişlerdir. Yani İran, Afganistan veya başka bir İslâm toprağından kurulacak bir İslâm Devleti'nin devlet başkanının varlığı istilâ altında hayatlarını sürdüren diğer beldelerdeki mazlum müslümanların bir Harb Emiri seçmesine engel teşkil etmez. Ancak şunu da beyan etmekte fayda vardır. Harb Emiri daimi değildir. Müstevliler kovulur ve müslümanlar evrensel Halife'ye kavuşturulursa artık Harb Emiri'nin görevi son bulur ve ona yapılan bey'at'ında süresi dolmuş olur. Bu durumda hem harb emiri ve hem de daha önce kendisine bey'at edenler Evrensel İslâm Halifesine bey'at ederler. Şimdi Harb Emiri'ne yapılacak bey'at'ın durumunu inceleyelim.

İSTİLÂ'YA UĞRAYAN İSLÂMÎ BELDELERDE

HARB EMİRİ'NE BEY'AT

Müslümanlar, Dar'ul İslâm'da Halife'ye. Dar'ul Harb'de veya istilâ'ya uğramış İslâmî beldelerde ise Harb Emiri'ne Bey'at ederler. Bey'at kitap, sünnet ve Sahabe-i Kiram'ın icmasıyla ortaya çıkmış bir farzdır. Bey'at'ın ifast hayati bir önem arzeder. Bey'atla Cihad farızası da sıhate kavuşur. Allah (c.c.) hayat mektebimiz Kur'an'ı Kerim'de şöyle buyuruyor: «Şüphesiz sana bey'at edenler, ancak Allah'a bey'at etmiş olurlar. Allah'ın eli -onların elleri üstündedir. Şu halde kim bu bağı çözerse kendi aley-

hine çözmüş olur. Kim de Allah ile sözleştiği ahde vefa gösterirse O da ona büyük bir ecir verecektir.» (55) Görüldüğü gibi Bey'at Kur'an mektebinin safi malıdır. Bey'at farızası tek başına ifa edilmez. Çünkü âyet-î kerime'de Peygamber ve Peygamber'e bey'at edenlerden bahs ediliyor. Yani Bey'at Emir ile Emir'e tabi olmak isteyenler arasında cereyan eden bir farızadır. Öyle ise, bey'at iki taraflı bir farızadır.

Evet bey'at'ta iki taraf söz konusudur. Hz. Muhammed (s.a.v.) sahabesinin bey'atını alırken onların meselelerini çözüme kavuşturmayı ve onların üzerinde ilâhi ahkamları icra etme tasarrufunu üstüne almıştır. Sahabe'de bey'at akdiyle bunu kabullendiler. Hicrî beşinci Asra kadar Halife'ye yapılan bu «Siyasi Bey'at» varlığını devam ettirmiştir. Ancak İslâmî beldeler müstevli güçler tarafından istila

edilince ve Hilafet ahkamları icraattan düşünce Bey'at unutulmuş ve müslümanlar bey'at konusundan aldatılmışlardır. (56) Bu nedenle gerek geçmişte ve gerekse bugün istilâ altındaki İslâmi beldelerde müslümanlar arasında Bey'at hakkında şu görüşler ortaya çıkmıştır:

- 1 — Bey'at'ın farz olması için Dar'ul İslâm'ın olması ve İslâm Haİife'sinin bulunması lazımdır. İslâm devletinin olmadığı yerde Bey'at olmaz» diyenlerin görüşü.
- 2 — «Bey'at Saadet Asrına mahsus bir vakiadır. O günkü müslümanlar için geçerlidir. Bugünkü müslümanlar Bey'at'ı ifa etmekle mükellef değildirler.» diyenlerin görüşü, j
- 3 — «Bey'at Şehylere ve Mürşidlere bağlanmaktadır. Mürşidsiz, Şehysiz 'bey'at olmaz.» diyenlerin görüşü.
- 4 — «Falan yerde İslâm devleti kurulmuştur. Oradaki İmam'dan başkasına bey'at edilmez. Bu İmam'a rağ-

55 — Fetih Suresi/10

56 — Terbiyyetüna Ruhiyetun (Said Havva) Sh: 243, Beyrut/1979

158

159

men Harb Emir'i diye birisine bey'at edilmez.» diyenlerin görüşü.

•İstilâ'ya uğramış İslâm'ı beldelerde zuhur eden bu dört görüşün dayanakları nelerdir? Bu görüşler ne derece islâmi ahkamlara uyuyorlar veya uymuyorlar? Bunu inceleyelim:

1 — «Bey'at için Dar'ul islâm (İslâm devleti) şarttır. İslâm devletinin olmadığı yerde Bey'at yoktur.» diyenler, :bir farızanın reddi ile karşı karşıyadırlar. Bu iddianın İslâm'a göre herhangi bir dayanağı yoktur. Çünkü Ümmet-i Muhammed ((s.a.v.) arasında Bey'at zuhur ettiği zaman henüz yeryüzünde bir Dar'ul islâm yoktu. Bakınız Allah (c.c.) buyuruyor: «Şüphesiz Allah (c.c.), müminlerden, karışılığında mutlaka cenneti vermek üzere canlarını ve mallarını satın almıştır. Onlar Allah yolunda savaşır, ölür ve öldürürler. Bu Tevrat, İncil ve Kur'an'da gecen ve ken- ! di üzerine hak olan bir va'ddff. Allah'dan daha çok ahdi- ne vefa gösterecek olan da kim? O halde yapmış olduğunuz bu alış-verişten dolayı sevinin, işte bu büyük bir kurtuluş yoludur.» (57) Bu âyeti kerime Akabe bey'atları hakkında nazil olmuştur. (58) Akabe bey'atları ise Resulullati' Mekke'de iken vuku bulmuştur. (59) O günde Mekke, içerisinde ahkamı islâm icra olunmayan bir Dar'uş Şirk idi. (60) Medine'nin durumuna gelince; Sünen-i Nesai'de şu açıklama geçiyor: «Ensar'dan muhacir olanlar da vardı. Çünkü Medine «Dar'uş Şirk idi. Onlar da Akabe gece: si, Resulullah (s.a.v.)'e geldiler.» (61) Demek oluyor ki;

57 — TeVbe Suresi/111 • ,

58 — Esbalb-ı Nüzul CNisaJburi) Sh: 150. Beyrut/ty.

59 — islam Tarihi Mekke Dönemi (Asım Koksall) Sh: 375-391, ist/1981

60 — El Mebsut (Imom-ı Serahsi) C: 14, Sh: 57, Mısır/1324

İSLÂM'DA İLK BEY'AT'IN GERÇEKLEŞTİĞİ ZAMANDA MEKKE VE MEDİNE BİRER DAR'UŞ ŞİRKİTLER. DOLAYSIYLA İLK BEY'AT, DAR'UL İSLÂM'DA (İslâm devletinde) GERÇEKLEŞMEMİŞTİR. Bu nedenle Bey'at farızasının ihyası için islâm devletini şart koşanlar ve islâm devletinin olmadığı yerde Bey'at'ı reddedenler Peygamber'e, Sahabe'ye ve ulema'ya muhaliftirler. Ve büyük bir hata-ı azımlın içerisinde dirler,

2 — «Bey'at saadet Asrına mahsus bir vakıa'dır. O günkü müslümanlar için geçerlidir. Bugünkü müslümanlar, Bey'at'ı ifa etmekle mükellef değildir.» diyenlerin görüşü fee, islâml ahkamlara tamamen zıddır. Bu görüş, islâm'ı toelli bir çağ'a hapis etmek isteyenlerin görüşüdür. Bu görüşü savunanlar, birinci itiraza verdiğimiz cevap'da zikir edilen Tevbe süresinin 111'cj âyetinin Akabe bey'atları için nazil olduğunu ve bugünkü müslümanları kapsamadığını da iddia ederler. Bu görüşü savunanların usul-u Tefsirden haberleri yokturiljsul-u Tefsir'de bir külli kaidedir: «itibar sebebin hususi olmasına değil, lafzın umumi olmaşınadır.» (62) Ulema'da bu minval üzere hareket etmişlerdir. Bakınız imam-ı Kurtubi (Rh.a.) şöyle der: .fAyet-i kerime her ne kadar Akabe bey'atları hakkında nazil olmuşsa da, Ümmet-i Muhammed (s.a.v.) den kıyamete kadar, Allah yolunda olan her mücahid'e şamil-dir.» (63) Şanlı önderimiz Hz.Muhammed (s.a.v.) şöyle buyuruyor: «Her kimin boynunda bir Bey'at halkası olmadığı halde ölürse, cahiliyye ölümü gibi ölür.» (64) Bu hadisden de anlaşılacağı gibi; bey'atsız bir hayat, cahili bir hayat
63 — El Cami-u Li Ahkam'ıl Kur'an (Kurtubi) C: 8, Sh: 267, Kahire/1967
64 — Sahih-i Müslim Tercemo ve Şerhi (A.Davudoğlu) C: 9, Sh: 5215, bt/1977

160

161

hayattır. Öyleyse Bey'at farızasını sadece saadet asrına münhasır kılmak isteyenler, cahili hayatı özleyenlerdir.

3 — «Bey'at şeyhlere ve müşidlere bağlanmaktadır. Müşidsiz,-Şeyhsiz bey'at olmaz» diyenlerin görüşü, İslâmi ahkamlardan değil, sadece neva ve hevesten kaynaklanıyor. Çünkü İslâm'ı kaynaklarda Şeyhlere ve Müşidlere bey'at diye bir şey yoktur. İslâm tarihinde Hicri beşin. , c,i asırdan sonra Müşidlere ve Şeyhlere bağlanmak isteyenlerin kendileriyle, Müşid ve Şeyhleri arsında icra ettikleri «İnabe», Bey'at kavramıyla karıştırılmıştır. Bunun içinde bazı kitaplar kaleme alınmıştır. Meselâ TENKÎH'UL FE-TEVA'YİL HAMİDİYE'de şöyle bir soru geçmektedir: «Bir adam bir şeyhe and verir sonra da başka bir şeyhe ahd verirse, bu iki ahd'den hangisi lüzumludur? (Ulema cevabında) dediler ki: ne bu, ve ne de o, çünkü ikisinde aslı yoktur.» (65) Yani şeyhlere ve müşidlere karşı verilen söz-

.! ler Bey'at değildir. Onların hükmü başkadır, bey'atın hükmü başkadır. Çünkü bey'at, her mükellef olan müslümana farzdır. İnabe böyle değildir. İnabe Ruhi terbiyeye ihtiyaç duyanlar içindir. Bey'at, iki taraflı bir ahddır. İnabe ise, tek taraflıdır. Bey'at, aslidir, İnabe ise geçicidir. Bey'at bağlayıcıdır ve mutlaklık ifade eder. İnabe ise; söz verilen konuda bağlayıcıdır. Bey'at'te muhayyerlik yoktur. İnabe de ise, muhayyerlik vardır. Bey'at, Dar'ul islâmda sadece halife'ye, Dar'ul Harb'de veya istilâ'ya uğramış İslâmi beldelerde ise geçici olarak Harb Emirine yapılır. Mürşid veya şeyh, kendisi de, Dar'ul İslâm'da hatife'ye, Dar'ul Harb'de veya İstilâ altındaki beldelerde Harb emirine bey'at etmekle mükelleftir. Bey'at eden'bir kimse, İmamın veya Harb emirinin izniyle bir mürşide bağlanabilirken, Mürşid'in izniyle bir harb emirine bey'at etmek diye bir şey söz konusu değildir. Başka da sayacağımız 65 — Terbiyetüna Ruhiyetün (Said Havva) Sh: 243, Beyrut/1979

farklar vardır. Bütün bu durumları görmemezlikten gelecek Harb emirine yapılan bey'at ile, Mürşidlere yapılan inabe'yi bir kabul etmek büyük bir cehalettir. Diyelim ki bu cehaleti kabul ettik (Allah muhafaza buyursun). Durum ne olacak? Bu konuda Said Havva (Rh.a.) dinleyelim. «Eğer şeyhlere verilen ahdları, istilahımızdaki «Siyasi Bey'at» kabul edersek o zaman : «iki halife'ye bey'at olunduğu zaman onlardan ahirini öldürünüz» hadisine göre bugün kendisine bey'at edilen şeyhlerin hepsini öldürmemiz ve sadece bir şeyh bırakmamızın caiz olması lazımdır. Oysaki hiç birkimse bunu söylememiştir. Bu nedenle deriz ki; Şeyhlerin müridlerinden aldıkları bey'at değildir. Bunlar birer yemin ve nezir hükmündedirler. Bunlar bozulabilir. Amma müslümanların imamına yapılan bey'at bozulmaz.» (66)

4 — «Falan yerde İslâm devleti kurulmuştur. Oradaki İmam'dan başkasına Bey'at edilmez. Bu İmam'a rağmen 1 Harb Emir'i diye birisi olmaz.» diyenlerin görüşü ise, tamamen İslâmi prensiplere terstir. Yukarıda da geçtiği gibi; islâm uleması Endülüs İstilâsını müteala ederken Mısır'daki Hcrtife'ye rağmen müslümanların kendi aralarında birisi üzerinde ittifak etmelerinin vacib olduğunu beyan ettiler. (67) Esasen «Falan yerde İslâm devleti kurulmuştur» deyip te bey'atı reddedenler, bey'atsız, emirsiz, itaat-siz bir hayat arzulayanlardır. Bakınız Hz.Ömer (R.a.) Bey'at ve Emirlik hakkında şöyle buyuruyor -. «Şüphesiz Cemaat-sız İslâm olmaz. Emirlik olmadan da cemaat olmaz. İtaat-siz ise emirlik olmaz. Kim de kavmini Fıkıh'a yönlendirirse, bu durum kavmini yönlendiren için ve hem de Fıkıh'a 68 — Terbiyetüna Ruhiyetün (Said Havva) Sh: 243-244, Beyrut/1979

67 — Bahru'r Raik (N.Mısrt) C: 6, Sh: -208, Kahire/1311, Feth'ul Kadir (Hümmam) C: 6, Sh: 365İ Mısır/1319

yönelen bir kavim tein hayat olur. Kim de kavmini Fıkıh'-dan başkasına yönlendirirce, bu durum hem o kimse için ve hem kendisine tabi olanlar için helak olur.» (68) Bütün bunlardan sonra şunu öğreniyoruz ki; 'istilâ'ya uğramış müslümanlar kendi içlerinde birisi üzerinde ittifak ederek onu Hart) Emiri yapmalarına herhangi bir engel yoktur. Aksine Harb Emiri'ne bey'at etmenin zarureti vardır. Şimdi de Harb Emiri ile Dar'ul islâm'daki Halife'nin arasındaki fark'a geçelim.

HAÜFE BAŞKA, HARB EMİRİ BAŞKA

Halife ile Harb Emiri ayrı ayrı beldelerde ortaya çıkan ser'l otoritelerdir. Bu iki otoritenin birbirinden farklı bir çok yönleri vardır. Ancak müşterek birtakım yönleri de vardır. Müşterek birtakım yönleri vardır diye de bu iki ser'l otorite bir kabul edilmez. Nasıl ki güneşte dünyayı aydınlatıyor ve Ay'da dünyayranlatıyor. Güneşle ay arasında bu müşterek nokta olmasına rağmen bir kabul edilmişlerdir. Güneş güneştir. Ay'da ay'dır. Tıbbı bunun gibi; Halife ttallfe'dir. 'Harb Emiri de Harb Emiridir. Ancak bugün bu İki ser'l otoritenin birbirinden farklı yönleri anlaşılmamıştır. Bunun içinde Halifesiz kalan müslümanlar zaman zaman cahiliyye hayatını yaşamışlar ve yaşamaktadırlar. Çünkü halifesiz hayat, cahili hayattır. (69) istilâ'ya uğramış İstâmi beldelerde veya Dar'ul Harb'de Harb Emiri olmadan geçen hayat ise esareti! hayattır. Küfre esir olarak hayat devam eder. Bunun için önce bu iki ser'l otoritenin^ tarifini yapalım:

Halife. Dar'ul İslâm'da (islâm devletinde) din ve dün-
68 — Sünen-i Daremi (Dareml) C: I, Sh: 79, Beyrut/ty.
09 — Bahr'ul Kelam fi Akaid-i Ehli idam (Nesefi) Sh: 170. Kon-
ya/1977
164

yaya ait işlerin yürütülmesi içinde Hz.Muhammed (s.a.v.) den halef olarak müminlerin üzerine emir olan kişidir. Bu tarif hilafet kavramının tanımının bir neticesidir. Nitekim Maverdi (Rh.a.) şöyle diyor: «Hilafet. Din ve Dünyaya alt işlerin yürütülmesi için Nübüvvete halef olarak konulmuş, kabul edilmiş toir müessesedir.» (70)

Harb Emiri, istilâ'ya uğramış islöml beldelerde veya Dar'ul Harb'deki müslümanların üzerinde ittifak ederek kendi aralarında seçtikleri (71) ve kendisine muvakkaten evrensel islâm halifesine kavuşuncaya kadar Bey'at ettikleri kimsedir.

Halife ite Harb Emiri'ni tarif ettikten sonra ikisinin arasındaki farkı araştırmaya geçebiliriz. Şimdi bu iki ser'i otoritenin arasındaki farklı durumlardan bazılarını sayalım:

1 — Halife, Dar'ul islâm'da bulunur. Çünkü Dar'ul islâm'da ortaya çıkmıştır. Harb Emiri, Dar'ul Harb'de veya İstilâ'ya uğramış islâm'ı beldelerde bulunur. Çünkü Harb Emiri buralarda ortaya çıkmıştır.

2 — Halife, Dar'ul islâm'da fiilen savaş içinde değildir. Çünkü Dar'ul İslâm'da Çlhad farz-ı kıfayedir. (72) Harb Emiri, fiilen savaş içerisinde. Çünkü Dar'ul Harb'de veya islâmi beldelerin istilâ edilmesi anında Çlhad Farz-ı Ayn olmuştur. Durum Dar'ul islâm'a kavuşuncaya veya müsteavliler kovuluncaya kadar devam eder. (73)

3 — Halife aslidir. Harb Emiri ise arızidir. Yani Hali-

fe daimidir. Harb Emiri ise, Dar'ul Harb. Dar'ul islâm'a tebdil olunduğunda veya müstevliler kovulduğunda kendi-
70 — El Ahkainu's Sultaniyye (Maverdi-Ter. Ali Şafak) Sh: 8, ist/1976

n T- Reddül Muhtar ala'd Dürr'n Muhtar (İbn-i Abidin) C: 5, Sh: 369, ist/1984

72 — Hukuku Islâmiyye (Ö.Nasuhi Bilmen) C: 3, Sh: 359, ist/197»

73 — Redd'ül Muhtar ala'd Dürr'ü Muhtar (İbn-i Abidin) C: 4, Sh: 134. ist/1984

165

sine bey'at edenlerle beraber evrensel İslâm halifesine bey'at ederler. Dar'ul İslâm'daki halife, Dar'ul Harb veya istilâ altındaki beldelerde ortaya çıkan Harb Emiri'ne bey'at etmez.

4 — Harb Emiri, ümmetin Dar'ul İslâm'a kavuşmasına ve evrensel İslâm halifesine ulaşmada bir mukaddime ve vasıta'dır. Dar'ul İslâm'daki halife böyle değildir. Yani müslümanlar Dar'ul İslâm'da Halife'ye, kendilerini bir harb emirin© ulaştırması için bey'at etmezler.

5 — Halife, Dar'ul İslâm'da hem kendisine bey'at eden müslümanların ve hem de kendisine zimmet akdiyle bağlananların üzerinde ahkamları icra etme selahiyetine sahiptir. Harb Emiri ise, Öar'ul Harb veya istilâ altındaki beldelerde sadece kendisine bey'at eden müslümanların üzerinde İslâmi ahkamları icra etmeye selahiyetlidir.

6 — Dar'ul islâm'da halife tektir. İkinci bir halife zühur ettiğinde öldürülür (74) Harb Eminoinde durum böyle değildir. Bir andd birbirinden tamamen ayrı olan ve istilâ'ya uğramış bulunan beldelerde Harb Emiri birden fazla da olabilir. Şöyleki; Suriye istilâ edilmiştir. Buradaki müs-, (umanların üzerinde ittifak ettikleri bir harb emirleri vardır. Diğer tarafta Mısır istilâ edilmiştir. Buradaki müslümanlarda kendi aralarında birisinin üzerinde ittifak ederek Harb Emirlerini seçebilirler. Türkiye, Tunus, Fas, Irak vs. İslâmi beldelerde de değişik Harb Emirleri olabilir.

7 — Dar'ul islâm'da Halife'ye açıkça bey'at edilir. Çünkü Dar'ul islâm'da can emniyeti vardır. (75) Dar'ul Harb'de veya Istilâ'ya uğramış beldelerde can emniyeti yoktur. Bu nedenle bazan Harb Emirine gizli de bey'at edi-

lir. Nitekim Akabe bey'atlarını müşrikler araştırmışlardır. Daha sonraları bu bey'atların gerçekleştiğini öğrenmişlerdir. (76) Bundan da anlıyoruz ki, Dar'ul İslâm'da gerçekleşmeyen bey'atlarda gizlilik sözkonusudur.

8 _ Dar'ul İslâm'da Halife'ye Ahkamların infazı, hadlerin ikamesi, kötülüklerin engellenmesi, askerlerin hazırlanması, ganimetlerin taksimatı, zalimlerin zulmüne son vermesi, hırsızlık olayların durdurulması, yol kesicilerin cezalandırılması, müslümanlar arasındaki münazaaların kestirilmesi, şehadetlerin kabul edilmesi, bayram ve cuma namazların kılınması, velisi olmayan kız ve erkeklerin evlendirilmesi gibi meseleler için bey'at edilmesi vacibtir. (77) Harb Emirinede bunlar için bey'at edilir. Ancak Harb Emirine bir'de müstevlilerin def edilmesi. Dar'ul Harb'ın müslümanlar tarafından Dar'ul İslâm'a tebdil edilmesi, Dar'ul İslâm'a kavuşmak ve Evrensel islâm Halifesine ulaşmak ve kendisine bey'at etmek için bey'at edilir. Dikkat

edilirse bey'at edilme sebeblerinden de değışiklik söz ko,-
nusudur.

g _ Dar'ul İslâm'da müslümanlar mahkum değil ha-
kimdirler. Dolayısıyla Halife'ye hakim müslümanlar bey'-
at ederler. Dar'ul Harb de veya istilâ edilmiş İslâmi belde-
lerde müslümanlar mahkum, müstevliler ise hakimdirler.
Dolayısıyla Harb Emiri'ne mahkum müslümanlar bey'at
ederler. Halife, hakim müslümanları korumakla mükellef
iken, Harb Emiri ise, mahkumları hakim hale getirmekle
görevlidir.

10 — Dar'ul İslâm'da Halife'ye bey'at eden müslü-
manlar, can, mal, din, nesil ve akıl emniyetine sahip olan

74 — Cundullahi Sekafeten ve Ahlaken (Said Havva) Sh: 34,
Beyrut/1979

75 — Mukayeseli islam Hukuku (Hayreddin Karaman) Sh: 16,
ist/1974

76 — islam Tarihi Mekke Dönemi (M.Asım Koksall) Sh: 390.
ist/1981

77 — Kitab'ul Musamerat (İbn-i Hümam) Sh: 255, Bulak/Mısır,
1317

166

167

müslümanlardır. -Dar'ul Harb'de veya istilâ altındaki bel-
delerde Harb Emiri'ne bey'at eden müslümanlar ise. din,
can, mal. nesil ve akıl emniyetini kayb etmiş müslüman-
lardır. Bütün bunlardan anlaşılıyor ki; Harb Emiri. gerek
kendisi ve gerekse kendisine bey'at eden müslümanlarla
birlikte apayrı bir özellik taşımaktadır. Halife'ye bey'at
edenler eda ehliyetine sahip iken, Harb Emirine bey'at
edenlerin eda ehliyetlerinde arızalar bulunmaktadır. Şim-
di bu farkları kulak ardı ederek Dar'ul İslâm'daki Halife
ile Dar'ul Harb'deki veya 'istilâ altındaki beldelerde bulu-
nan Harb Emiri'ni aynı kabul etmek Fıkıhsızlıktan başka
bir şey olmaz. Fıkıhsızlık ise başlı başına helakettir. (78)
Fıkıh'ı olan herkes bilir ve inanır ki; Harb Emiri başka. Ha-
life başka.

İSTİLÂ'YA UĞRAYAN İSLÂMÎ BELDELERDE KADI TAYİNİ

İslâmi beldeleri müstevliler işgal ettiklerinde kendi
ahkamlarını tatbik eden kadıları tayin ederler. Bu kadı'lar
Şej'i'at'a ve müslüman'a muhalif kadflardır. Çünkü tat-
bik ettikleri ahkamlar; beşer uyduruğu ahkamlardır. Beşer
uyduruğu kanunları tatbik eden tüm mahkemeler İslâm'a
ve müslümana terstirler, düşmandırlar.

Bir belde de müslüman bir vali varsa; kadı'yı, o müs-
lüman vali tayin eder. Esasen ahkam-ı Rahmanla hüküm
eden kadı'yı müslüman vali, ahkam-ı beşer ile hüküm eden
kadfları da kafir vali tayin eder. Bu nedenle istilâ'ya uğ-
rayan islâmi beldeler de müslüman vali varsa bu vali, ka-

dı'yi tayin eder. Ancak bu müslüman vali yoksa durum ne olacak? Şimdi bu sorunun cevabını araştıralım. Feteva-i Bezaziyye'de şöyle deniliyor: «içerisinde kafir Vali'nin bu-78 — Sünen-i Daremi (Daremi) C: I, Sh: 79, Beyrut/ty. 168

lunduğu bir belde kadı müslümanların rızasıyla kadr olur ve müslümanların. bir müslüman vali taleb etmeleri vacibtir.» (79) Kafir valilerin tayin ettikleri kadı'lar kadı değildir. Kafir vali'lerin tayin etmeleri müslümanları bağlamaz. Müslüman birvali'nin bulunmadığı belde, kadı, kafir vali'lerin tayin etmesiyle değil de müslümanların rızasıyla kadı olur.

İstılâ altındaki müslümanlar, kendilerine bir sultan tayin edebilirler de fakat kadı tayin edemezler. Kadı'yi tayin etmek sultanın görevidir. Hem Halifenin bulunmadığı yerde mahkemelerde kadı'lar nasıl Şeri'at'ın ahkamlarıyla hüküm edecekler. Önce sultanın olması lazımdır. Bu nedenle diyoruz ki: İSTİLÂ'YA UĞRAMIŞ İSLÂMÎ BELDELERDE KADİ'LARIN TAYİNİNDE ÖNCE SULTANIN (Harb Emiri'nin) SECİMİ GELİR. MÜSLÜMANLAR SULTAN SEÇER, SULTAN'DA (Harb Emiri'de) KADİ'Yİ TAYİN EDER.

Bakınız Feteva-i Bezaziyye'de şu fetva geçiyor: «Bir belde ahalisinin toplanarak bir kimseye «Kaza» vazifesini vermesi sahih değildir, o kimse bu tayinle Kadı olmaz. Eğer sultanlarının ölümünden sonra, kendi aralarında toplanarak (bir araya gelerek) bir kişiyi kendilerine sultan (Harb Emiri) seçerlerse bu caizdir; zarurettten dolayı.» (80)

Bazıları da kafir vali ile fasık vali'yi birbirinden ayırd edemiyorlar ve hatta birbirlerine karıştırıyorlar. Kadı'yı fasık vali'de tayin edebilir. Fasık vali; müslümandır, İslâm'dan daha üstün bir rejim kabul etmez. Fakat amellerinde noksanlıklar vardır. Bakınız Hanefi ulemasından Cessas (Rh.a.) şöyle diyor: «Kadı kendi nefsinde adaletli olsa.

'79 — Feteva-i Bezaziyye (Feteva-i Hindiyye'nin bihamişinde) C: 6, Sh: 311, Bulak/1310 '

80 — Feteva-i Bezaziyye (Feteva-i Hindiyye'nin bihamişinde) C: 5, Sh: 130, Bulak/1310

169

onu kadılığa tayin eden Cair bir imam'da olsa; ahkamları geçerlidir ve kadılığı sahihtir.» (81)

İslâm'da kadı'yi tayin eden imam'ın fasıklığma itibar, edilmemiştir. Aksine kadı'nın adaletli olmasına dikkat edilmiştir. Bakınız başka bir İslâm âlimi de şöyle diyor: «Kadı kendi nefsinde adil olsa, onu kadılığa tayin eden fasıkta olsa; tayin eden fasık'a itibar edilmeden kendisine itibar edilir.» (82) Cair, fasık idareci ile kendi kafasından kanun çıkaran veya insanların uydurduğu kanunlara inanan ve Allah'ın Şeri'at'ını çirkin gören kafir idareciler bir değildir. Tamamen birbirine zıddırlar. Kendi kafasından kanun çıkaranlar, hiçbir zaman kadı veya müftü tayin edemezler. İstılâ'ya uğramış islâm'ı beldelerde Kadı'yi müslümanların üzerinde ittifak ettikleri Harb Emiri tayin eder. (83) Müstevli güçlerin tayin edecekleri bütün kadı'lar, İslâm'a ve müslümand terstirler. Ve gayri meşru kadı'lardır.

İSTİLÂ'YA UĞRAYAN İSLÂMÎ BELDELERDE

CUMA NAMAZI

Bir memlekette müslümanların islâm Fık'hına göre cuma namazını eda etmeleri demek; Tağuti güçlerin iktidar olmaması demektir. Yani müslümanlar, Tağuti güçlerin gölgesinde ve saha-i müsaadesinde cuma namazını eda edemezler. Müslümanlar, müstevlilerin istilâ ettikleri beldelerde cuma namazından vaz geçemezler. Çünkü cuma namazının edası; İslâmi siyasetin galibiyet ve varlık
81 — Ahkam'ul Kur'an (Cessas) C: I, Sh: 71, Beyrut/1335
83 — Zeyla'i Haşiyesi (Şibfc-Zeyla'i'nin bihamisinde) C: 4, Sh: 177, Bulak/1314
83 — Feth'ul Kadir (Kemaleddin Ibn-i Hümmam) C: 6, Sh: 365, Mısır/1319

teminatıdır. Bir beldeye müstevliler galib olsalar vs müslümanlarda orada İstilâ Fık'hı'na göre cuma namazlarını eda edemezlerse, galibiyet tamamen müstevlilerin eline geçmiş olur ve artık o belde İslâmi siyasetin galibiyeti söz konusu olmaz. Peki bu kadar önemli olan cuma namazını, müstevliler Dar'ul İslâm'ı işgal ettiklerinde, müslümanlar nasıl eda edeceklerdir? Şimdi bu sualımıza cevap arayalım -.

Tahtavinin haşiyesinde şunlar geçiyor: Sultanın izni mümkün olmadığı zaman veya sultanın vefatı esnasında veya bir fitne anında müslümanların birleşip bir imam arkasında cuma namazını kılmaları caizdir. Bu zarurettendir. Nasıl ki; Hz.Osman (R.a.) muhasara altırta alındığında, Hz.Ali (R.a.) müslümanları toplayarak onlara Cuma namazı kıldıysa. Tabi ki zaruret olmazsa bu olmaz.»
(84) Ancak günümüzde bazı şabloncular, Hz.Osman (R.a.) muhasara altında iken, Hz.Ali (R.a.) müslümanları toplayarak onlara Cuma namazını kıldırmasını Cuma namazının sıhhat şartlarından «Halife'nin izni» gerekmediğine delil gösteriyorlar. Evvela şunu belirteyim ki, bu tip şabloncular her dönemde olmuştur. Bunun içinde ulema-i kiram bunlara daima cevap vermişlerdir. Bu mesele de Bedreddini El Ayni (Rh.a.) dinleyelim : «Medine'de Hz.Osman (R.a.) muhasara altında iken, Hz.Ali (R.a.) insanlara (müslümanlara) Cuma namazını kıldırdı. Fakat Hz. Osman (R.a.)'ın emriyle kıldırıldığı veya elinde bir emir olduğu rivayet edilmedi.» diyorlar. Biz deriz ki; bu ihticac düşmüştür. Çünkü Hz.Ali (R.a.)'ın, Hz.Osman (R.a.)'ın emriyle kıldırıldığı ihtimali vardır. Veya Hz.Osman (R.a.)'ın iznine vasil olamamıştır. Böylece biz diyoruz ki; İmam'ın iznine vasil olmadığı zaman; insanların (müslümanların) kendi aralarında toplanarak ve kendilerine namazı kıldı-
84 — Hasiyet'ü Tahtavi ala Merak'U Felah/Sh: 276, Mısır/1356

170

171

racak birisini öne geçirmeleri lazımdır. Hani Hz.Ali (R.a.)'ın, Hz.Osman (R.a.)'ın izni olmadan kıldırıldığı nerededir? Cuma namazını sultan kıldırır veya onun emriyle birisi kıldırır. Eğer bu da olmazsa artık öğle namazını kılarlar.»

(85) Cuma namazını eda etme yolları bulunmadığı zaman öğle namazı avdet eder.

Hanefi ulemasından İbn-i Abidin (Rh.a.) şöyle diyor:

«Müslümanlar tarafından valisi olan her şehirde cuma namazı ile bayramları kılmak ve Hadd vurmak, Kadı tayin etmek caizdir. Çünkü müslümanlar, kafirleri istilâ etmişlerdir. Şayet Vali'ler kafir olursa, müslümanların cuma namazı kılmaları caizdir. Kadı müslümanların seçimi ile kadı olur ve müslümanlara kendilerine müslüman olan bir vali aramaları vacib olur.» (86) Demek ki, kafir valilerin bulunduğu yerde müslümanların cuma namazını eda etme vazifeleri vardır. Bu vazifenin ifası için müslümanlar kendi içlerinde bir vali taleb edeceklerdir. Ki; cuma namazını ifa ' edebilsinler. Bazı beyni kireçlenmişlerde İbn-i Abidin'in bu ' açıklamasını «Kafir Vali'lerin Gölgesinde Cuma namazını eda etmek caizdir» tevillerine kaynak gösterirler. Halbuki durum hiçte böyle değildir. Eğer Kafir Vali'lerin gölgesinde ve müsaadesiyle Cuma namazı İfa edilmiş olsaydı; İbn-i Abidin ibaresinin sonuna «Müslümanlar kendilerine müslüman olan bir Vali aramaları vacto olur.» hükmünü almazdı. İbn-i Abidin bu meselenin sonunda bu hükmü zikir etmekle kafir Vali'lerin ve müstevlilerin tayin edecekleri imamların arkasında Cuma namazının eda edilemeyeceğini ortaya koymuş oluyor, isterseniz Türkiyeli İslâm Âlimi Sadreddin Yüksel hocamızın açıklamalarına müracaat edelim:

85 — Umdet'ül Kart Şerhu Sahih-i Buhari (Ayni) C: 6, Sh: 191, Beyrut/ty.

86 — Redd'ül Muhtar ala'd Dûrr'il Muhtar ftbn-i Abidin) C: 2. Sh: 144, ist/1684

Sadreddin Yüksel hocamız, eski Urfa müftüsü Halil Günenç'in «Günümüz Meselelerine Fetvalar» adlı eserinde Cuma namazıyla ilgili beyanlarına şöyle cevap veriyor : «Halil Hoca'mn Cuma namazıyla alakalı olarak 53 ile 54 sahifeleri arasına yazdığı şeylerin yakından veyahut uzaktan meselemizle hiç ilgisi yoktur. Yani davamızı çürüten şeyler değildir. Onunki artık sathiliğin tipik bir örneğidir. Zira biz diyoruz ki İmam-ı, Azam'ın sahih bir hads-i şeriften istihraç ettiğine göre Cuma namazının sıhhat şartı, ya bizzat 'İslâm Devlet Reisi'nin kıldırmasıdır ve yahut Cuma namazını kıldırma için onun tarafından görevlendirilen zatların kıldırılmalarıdır. Bu şart tahakkuk etmezse Cuma namazı farziyetini kaybeder, direkt olarak öğle namazı kılınacaktır. Ancak İslâmi Devlet Reisi ve onun tayin ettiği görevliler bulunmadıkları takdirde Cuma imamları halk tarafından tayin edilirse o vakit Cuma namazı caiz olur. Biz bunu söylüyoruz. Bütün Hanefi Fıkıh kitapları da bunu yazmaktadır. Yani diyoruz ki Türkiye'de İslâm Devlet Reisi yoktur. Ancak laik Devlet başkanı vardır. 'İslâm Devlet Reisi olmadığına göre onun tayin ettiği kimseler de yoktur. Türkiye'de Cuma imamlarının halk tarafından tayin edilmemesi de münakaşa götürmez bir gerçektir. O halde Cuma namazının bu sıhhat şartı tamamen ortadan kalkmıştır. Bir sıhhat şartı eksik kalırsa Cuma namazı fasid olur. Fasid bir namaz bile bile kılınmaz. Kılınsa da günah olur. Demek ki öğle namazı kılınacaktır. Halil'in iddia ettiği gibi bunu bizden düşmanlarımız değil,

Hanefi Mezhebinin kurucusu olan imam-ı Azam Hazretleri istemektedir...

Özet olarak söylediklerimiz bu, İslâm Devletinden bahsettiğimiz yok... Fakat ne var ki islâm devlet reisi söylen-
diği zaman, islâm devleti de mefhum olarak onunla bir-
likte akla gelir. Galiba bizim Halil bu mefhuma sinirleni-
yor. Bu kadar da olmaz.

173

172

Bakınız Halil Hoca, (Fetvalar) adlı kitabının ellidör-
düncü sabitesinde Meşhur İbn-i Abidin'den naklen ne ya-
zıyor. Yazdıkları şunlardır: «...Amma emir olmazsa halk
Cuma namazını kıldırmak için bir imam tayin edip Cuma
namazını kılacaklardır.» (İbn-i Abidin/C: 1, Sh: 540)
Hatta müslümanların başındaki emir, Cuma namazını
kıldırmayıp yasaklasa, müslümanların imkanı varsa onun
sözüne bakmadan ve iznini almadan da Cuma namazını
kılacaklardır.

Ayrıca bir gayrimüslim, İslâm diyarını istilâ edip müs-
lûmanların başına geçerek müslüman bir kimseyi (Vali,
Kadı veya Müftü) olarak tayin ederse bu zat, müslüman-
lara Cuma ve Bayram namazını kıldıracaktır.» (İbn-i Abi-
din/C: 1. Sh: 540)

Binaenaleyh şu veya bu memlekette Cuma namazı
kılınmaz deyip halkın inancını bozup sarsmak, kutsal Cu-
'ma namazından halkı soğutmak doğru değildir. Düşma-
'nın bize yapmak istediği de budur...» Halil'inki burada ta-
mam.

Şimdi- bu paragrafları tahlile tabi tutalım, bakalım onun
yazdıkları, bizhn Cuma namazı mevzuunda söyledikleri-
mizi" çürütüyor mu? Evvela birinci prağrafi ele alıyoruz.
Orada Halil, İbn-i Abidin'in tercümanı olarak (Emir olmaz-
sa halk bir imam tayin edip Cuma namazını kılacaklardır.)
diyor. İbn-i Abidin'in bu hükmüne itirazımız yok. Çünkü
gerçekten İslâm devlet reisi olmadığı takdirde imam halk
tarafından tayin edilirse, öne geçirilirse Cuma namazı sa-
hih olur. Yalnız bizde gerçekten imam halk tarafından mı
tayin ediliyor? Yok. Bizde ancak takaddüm var, takdim
yok. Takdim olmazsa tayin olmaz. İşte bu sebebledir ki
Cuma namazı da. Bayram namazı da olmuyor, diyoruz.
Fakat birinci ve ikinci prağrafin sonlarında yanlış bir
ifade vardır ki bizim Halil, onun farkına varamamıştır. Na-
zarsı dikkatine arz edelim: Halil, her iki paragrafin sonla-

rında (Cuma namazını kılacaklardır) diyor. Yani İslâm dev-
let reisi olmadığı takdirde yine Cuma namazının farziye-
tini ifade eden bir tabir kullanıyor. (Kılacaklardır) diyor.
Halbuki bu prağraflar tamamen meşhur «Ed-dürr'ül Muh-
tar» ile haşiyesi bulunan «Redd'ül Muhtarsın tercümesi-
dir. Oralarda «YECÛZU» ile «FELEHÛM» tabiri geçmekte-
dir. Demek anlaşılıyor ki farziyet kalkmış sadece cevaz
kalmıştır; O halde doğru tercümesi, farziyet ifade eden
(kılacaklardır) değil, (kılabilirler)dır. Bu incelik, bizden Ha-
lil'e hediye olsun.

Sıra ikinci paragrafta :

Yani İslâm Devlet Reisi, Cuma namazını yasaklarsa

halk kılabilir, mealindeki parça da doğrudur. Yine bir şartla : Eğer Cuma imamı halk tarafından tayin edilip öne geçirilirse...

Üçüncü paragrafa gelince gerçekten o da (Redd'ül Muhtar'dan) çevirmedi. Fakat çok yanlış bir şekilde aktirtilmiştir. Doğru tercümesi şöyledir: (Kafirler tarafından herhangi bir ülkeye müslüman bir hükümdar tayin edilirse, tayin edilen hükümdar Cuma ve Bayram namazlarını kıldırabilir» (Redd'ül Muhtar Dar'ul Harb bahsi/C: 3, Sh: 349, «Gayri müslimlerdsn cizye-vergi alır. Ayrıca dul kadınları da evlendirir.») Zina yapana had veya recm cezasını uygular, hırsızın elini keser, içki içene sopa atar, şer'i mahkemelerin başına hakimler getirir. Çünkü bu hükümdar, müslümanlara tam manasıyla hakim olmuştur. Onun ile kafirler arasındaki münasebet ise sadece şeklidir. O, kafirlerin tahakkümü altında değildir) İbn-i Abidin'de böyle geçiyor. Bundan açıkça anlaşılıyor ki, kafirler tarafından tayin edilen bu zat, manen İslâm Devlet reisidir. Müftü falan değildir. Ve İslâm Devlet Reisi'nin bütün yetkilerine haizdir. Çünkü kafirler onu tayin ettikten sonra artık onun ile müslümanlar arasından çekilip her hususta onu

174

serbest bırakmışlardır. Zaten çekilmeseydiler sayılan bütün yetkilere sahip olurmuydu?

Şimdi halihazırda böyle bir durum dünyanın hiçbir yerinde mevcut değildir... O halde Halil, bu üçüncü paragrafı niçin buraya almıştır? Eğer alması bizi bununla bağdamak için ise boşuna zahmet etmiştir. Zira dünyanın hiçbir yerinde böyle bir kişi yoktur ki. kıldıracağı Cuma namazı sahih olsun. İbn-i Abidin'in o meselesi, bugün için tamamen farazidir.

Hülâsa olarak diyoruz ki yine Cuma namazının sıhhat şartı yoktur. Ve yine Cuma namazı sahih değildir!..» (87)

«Herhangi bir islâm beldesi «istilâ'ya» uğrar (Tıpkı Afganistan'da ve diğerlerinde olduğu gibi) müstevliler de halkın inançlarını dikkate alarak «Cuma imamı» tayin etmeye kalkarlarsa durum ne olur? Kafirlerin; Ümmet-i Muhammed üzerinde, herhangi bir tasarrufa hakları yoktur!.. Tayin ettikleri velev ki; muttaki bir şahıs bile olsa, Cuma namazı onun arkasında eda edilmez. Müminler; ya kendi içlerinden bir Cuma imamı seçerek namazlarını eda ederler veya 6göle namazının farziyeti avdet ettiği için onu eda ederler!.. Dikkat ederseniz «Velev ki muttaki bir şahıs bile olsa» ifadesini kullandım. İra mesele tayin edilen şahsın durumundan değil, tayin edenlerin durumundan kaynaklanıyor!.. Müstevli (istilâ eden) kafirlerin, ümmet üzerinde velayet hakları olmaz.» (88)

Hanefi ulemasından ibn-i Nüceymi Mısri (Rh.a.) şunları kayd ediyor: «Herhangi bir belde de; kafirler tarafından tayin edilen müslüman bir vali vardır. Orada Cuma 87 — Bir Kitab Hakkında inceleme (Sadreddin Yüksel) Sh: 5-7, îst/ty.

«8 — Fikhî Meseleler (Yusuf Kerimoğlu) Kitab/4, Sh: 83-84. îst/ 1983

lamazını, bayramları ikame etmek, haraç almak, kadıları ayın etmek, bekarları evlendirmek caizdir. Çünkü müslümanlar hakimdir de ondan. Ama kafirlere itaat edilmesi ya bir anlaşma gereğidir veya bir aldatmadır. Ama içerisinde kafir valilerin bulundukları yerlerde Cuma namazını ve bayramları ikame etmek müslümanlar için caizdir. Kadı müslümanların rızalığı ile kadı olur. Ve müslümanların bir vali aramaları kendilerinin üzerine vacibtir.» (89) Fetava-i Bezaziyye'de aynı durumlar sıralandıktan sonra : «İçerisinde kafirlerin valisinin bulunduğu beldenin içerisinde Cuma namazını ve bayramları ikame etmek caizdir. Kadı müslümanların rızasıyla kadı olur. Müslümanların kendileri için bir müslüman vali aramaları vacibtir.» hükmüyle mesele bağlanmıştır. (90) Dikkat edilirse bütün İslâm âlimleri, kafir valilerin bulundukları beldelerde Cuma namazının ikame edileceğini ve bunun içinde müslümanların evveleminde bir müslüman vali aramaları vacib hükmünde bir zaruret olduğunu ortaya koymuşlardır. MÜSTEVLİLERİN İSTİLÂ'SINA UĞRAYAN İSLÂ'MÎ BELDELERDEKİ MÜSLÜMANLAR, CUMA NAMAZLARINI EDA EDEBİLMEK İÇİN; KENDİLERİNE ÖNCE BİR MÜSLÜMAN VALİ BULUR VE BU VALİ'NİN ÜZERİNDE İTTİFAK EDERLER. BU VALİ DE ONLARA YA KENDİSİ VEYA TAYİN EDECEĞİ CUMA İMAMI, CUMA NAMAZINI KILDIRIR. Hanefi uleması istilâ'ya uğrayan müslümanlar için böyle fetva verdiler. Kemaleddin b.Hümam (Rh.a.) bu konuda şöyle diyor: «El'an Mağrib beldelerinden Kurtuba, Belensiyye ve Habeş beldeleri -gibi küffarın galib olduğu ve aldıkları bir mal karşılığında müslümanları kendi yanlarımda bıraktıkları bazı müslüman beldelerde olduğu gibi; bir sultan'ın veya Kadı 89 — Bahr'ur-Raik (İbn-i Nüceymi Mısri) C: 6, Sh: 298, Kahire/1311
60 — Fetava-i Bezaziyye (Feteve-i Hindiyye'nin bihamişinde) C: 6, Sh: 311, Bulak/1310
177

tayin etmesi caiz olan bir kimsenin bulunmaması halinde müslümanların içlerinde bir kimse üzerinde ittifaka varıp önü vali (Harb Emiri) yapmaları kendileri üzerine vacibtir. Bu vali de bir Kadı tayin eder, veya bizzat kendisi müslümanlar arasında hüküm verir. Aynı zamanda kendilerine Cuma'yı kıldırarak bir imam da nasbsderler.» (91) Demek oluyor ki; İstilâ'ya uğrayan İslâm'ı beldelerde; müslümanlar, müstevlilerin velayetine tabi olmazlar. Cuma namazlarını da müstevlilerin tayin ettikleri imamların arkasında kılmazlar. Müslümanlar istilâ altında iseler; kendi valilerine ve bu valilerin tayin ettiği Cuma İmam'ına tabi ciur namazlarını kılarlar. Kafir Vali'lerin tayin ettikleri Cuma İmam'ları ile vakitlerini geçirmez ve öldürmezler. Bütün bu açıklamalar bize gösteriyor ki; gerek Dar'ul Harb'de olsun ve gerekse istilâ edilmiş İslâm'ı beldelerde olsun, müstevlilerle ilişki kurmadan da Cuma namazlarını sıhhatli bir şekilde eda edebilirler. Şimdi yukarıda! ki açıklamaları dikkatle incelediğimizde gerek Dar'ul Harb • olsun ve gerekse İstilâ'ya uğrayan İslâmî beldelerde olsun şu beş yolla Cuma namazını daima eda etmek müm-

kündür:

1 — Dar'ul Harb'de olsun, İstilâ'ya uğramış beldelerde olsun müslümanların üzerinde ittifaka vardıkları ve kendisine bey'at ettikleri Harb 'Emiri bizzat kendisi müslümanlara Cuma namazı kıldırabilir.

2 — Harb Emiri kendisi kılmazda müslümanlara bir Cuma imamı tayin ederse bu Cuma İmamı da Cuma namazını kıldırabilir. Müslümanlar da Harb Erhîrinin tayin ettiği bu Cuma imamının arkasında namazlarını kılarlar.

3 — Harb Emiri'nin tayin ettiği Kadı'da Cuma İmamı'nın bulunmadığı yerde Cuma namazını kıldırabilir. Müslü-
91 — Feth'ul Kadir (tbn-i Hümam) C: 6, Sh: 365, Mısır/1319
178

manlar da Harb Emiri'nin tayini neticesinde Kadı olan bu kişinin arkasında cuma namazlarını kılarlar.

4 — Dar'ul Harb'de veya İstilâ edilmiş İslâmi beldelerde Harb Emiri'nin Cuma imamı nasb edebilir. Müslümanlar bu Cuma imamı'nın arkasında cuma namazlarını kılarlar.

5 — Dar'ul Harb'de veya istilâ altındaki beldelerde müslümanlar henüz kendilerine bir harb emiri seçememişlerse kendi aralarında birisini Cuma namazını kıldırma için öne geçirebilirler. Yani müslümanlar kendi aralarında birleşerek Cuma İmamı nasb edebilirler.

Ne garib bir tecellidir ki; bu beş yolla Dar'ul Harb'de veya İstilâ altındaki beldelerde Cuma namazı kılmak mümkün iken malesef müslümanlar arasında şu dört sakat ve merdûd görüşü zuhur etmiştir:

1 — Cuma namazını terk etmenin yollarını araştıranlar. Cuma namazını kılmamakla bayram sevincini yaşayanlar. Bu zümre, cuma namazını terk etmekle İslâm devletine kavuşacağına inanır. Bu zümreye göre Dar'ul Harb'de veya İstilâ altındaki beldelerde Cuma namazını müstevli güçlerden'arı bir şekilde kılmanın hiçbir yolu yoktur. Oysaki yukarıdaki beş yolla Cuma'yı kılmak mümkündür.

2 — Cuma namazını kılmanın yollarını sıhhat şartlarını iptal ederek, mezheb imamlarını tenkid ederek ve müstevli güçlerin ekmeğine yağ sürerek araştıranlar. Bu zümre'ye göre; «Halife'nin izni şarttır» diyen İmam-ı Azam'ı yanıltmıştır. Bunlara göre Cuma namazı için Halife'nin iznini İslâm düşmanları gündeme getirmişlerdir. Oysa ki yukarıda bu konuda ulemanın görüşünü okuduk. Mesele Hz. Muhammed (s.a.v.) dayanıyor. Bunlar «Hayızlı kadına hayız kaniyla birlikte namaz kıldırma teşebbüs edenler» dir.

3 — Müstevlilerin tayin ettikleri İmamların makbul oldukları iddia ederek Cuma namazlarını terk etmeyenler.
179

Bunlar müstevli güçleri velayetini kabul edenlerdir. Müstevlilerin tayin ettikleri Cuma İmamlarının arkasında kılarlar ve kendilerinde daima İslâm devletinde zan ederler. Bunun içinde zuhr-i Ahiri kabul etmezler. Cuma namazı sahih olmadığı zaman öğle namazının geri avdet etmeyeceğine inanırlar. Bu zümrenin de ne kadar hatalı olduklarını yukarıdaki açıklamalarda gördük. .

4 — Cuma namazını adet olduğu için kılmaya devam

j edenler. Bu zümre için Cuma namazının sıhhat şartları bir önem ifade etmez. Ktrh C.uma'yı kıldırırsa onun arkasın. da kırlarlar. Bu görüşte İslâm'ın ruhuna aykırıdır. Esasen bunlar görüş sahibi bile sayılmazlar.

İstîlâ altındaki müslümanlar hiçbir zaman şahsi kanaatlarına göre amel edemezler. Ulema'nın açıklamalarını dikkate alarak Cuma namazlarını eda ederler. Şunu bilelim ki; DAR'UL HARB OLSUN VE İSTERSE İSTİLÂ ALTINDAKİ BELDELERDE OLSUN MÜSLÜMANLAR. CUMA NAMAZINI TERKETNENİN YOLLARINI DEĞİL, SİHHATLİ BİR ŞEKİLDE EDA ETMENİN YOLLARINI ARAŞTIRMAKLA MÜKELLEFTİRLER. MÜSTEVLİLERİN HATIRI İÇİN CUMA NAMAZININ SİHHAT ŞARTLARINI İPTAL ETMEKLE DEĞİL. İHYA ETMEKLE GÖREVLİDİRLER. BU BELDELERDE CUMA'YI İFA ETMEK İÇİN HİÇBİR YOL BULAMAZLARSA ÖĞLE NAMAZLARINI EDA ETMEDE ŞUURLUDURLAR. İSTİLÂ'YA UĞRAMIŞ İSLÂMİ BELDELERİN DAR'UL İSLAM OLARAK DEVAM ETMESİ

istilâ'ya uğramış her belde Dar'ul İslâm olarak devam etmez. İstîlâ altındaki müslümanlar İslâmi ahkamları tatbik etmez ve müstevlilere boyua eğerlerse beldeleri Dar'ul Harb haline gelmiş olur. Ancak müstevlilerin yanında 180

P

İyüslümanlarda bazı İslâmi ahkamları tatbik eder ve icra ederlerse o zaman beldeleri Dar'ul İslâm olarak devam eder.

Hanefi ulemasından Kuhistani (Rh.a.) şöyle diyor: sDar'ul Harb, bazı ahkam-ı islâm'ın içinde icra olunmasıyla hilafsız Dar'ul İslâm olur.» (92) Yani bir tarafta Tağuti mahkemeler ve diğer tarafta da İslâmi mahkemeler kenda varlıklarını devam ettirirlerse belde; Dar'ul İslâm olarak devam eder. ibn-1 Abidin (Rh.a.) şöyle diyor: «Dar'ul Harb haline gelmiş bir belde ahalisine eman verilip için. de İslâm ahkamını icra edecek bir kadı tayin edilince tekrar Dar'ul İslâm'a dönmüş olur.» (93) Şimdi gerek istilâ'ya uğramış ve henüz Dar'ul Harb haline gelmemiş bir belde olsun ve gerekse İstîlâ neticesinde Dar'ul Harb haline gelmiş bir belde olsun bunların Dar'ul İslâm olarak devam etmesi veya Dar'ul İslâm haline gelmesi için şu şartlar lazımdır:

1 — İstîlâ'ya uğramış İslâmi bir beldenin Dar'ul islâm olarak devam etmesi için istilâ'dan önce seksiz Dar'ul İslâm olması lazımdır.

2 — Müslümanların üzerinde ittifak ettikleri bir müslüman Vali (Harb Emiri)nın bulunması lazımdır.

3 — Mahkemelerde Şeriatı tatbik eden kadı'ların bulunması lazımdır.

4 — Belde içerisinde Allah'ın şeriatıyla hüküm eden mahkemelerin yanında Tağuti mahkemelerin bulunması o beldenin Dar'ul İslâm olarak devam etmesine engel teşkil etmez.

5 — Belde içerisinde müslümanların üzerinde ittifak enikleri Vali'nin (Harb Emiri'nin) veya tayin ettiği Cuma imam'nın Cuma namazını kıldırması veyahutta müslüman-

— OMniu'r-Rumuz (Kuhistani) C: 2, Sh: 311, ist/1300

— Redd'ül Muhtar ala'd Dürr'il Muhtar (tbn-i Abidin) C: 4.

ların kendi aralarında Cuma imamını seçmeleri lazımdır. Bütün bu durumlarda belde Dar'ul islâm olarak devam eder. Ancak şu hallerde de İstilâ edilen beldeler. Dar'ul Harb olarak devam eder:

- 1 — İstilâ'dan önce Dar'ul Harb olması.
- 2 — Müslümanların üzerinde ittifak ettikleri bir müslüman Vali'nin bulunmaması lazımdır.
- 3 — Mahkemelerde Şeriat ahkamlarının tatbik edilmemesi.
- 4 — istilâ edilen beldenin içerisinde sadece Tağuti « ahkamlarla hükmeden mahkemelerin bulunması.
- 5 — Beldenin içerisinde Cuma namazları müstevlilerin tayin ettikleri imamların arkasında kılınması.

İstilâ edilen beldelerde bu durumlar mevcutsa artık o beldeler Dar'ul İslâm olarak değil. Dar'ul Harb olarak devam ederler. Hiç kimsenin şahsi kanaatine göre ahkam kesmeye hakkı yoktur.- Kur'an ve Sünnet üzerinde ömür çürüten ulemanın açıklamalarına ittiba etmeliyiz. Aksi takdirde şahsi kanaat tuzağına yakalanırsınız ve bir daha kurtuluşumuz olmaz.

İSTİLÂ ALTINDAKİ MÜSLÜMANLARIN SAVAŞTA KAFİRLERDEN YARDIM ALMASI

İstilâ'ya uğrayan müslümanlar bütün varlıklarıyla müs. mantarla, müstevli güçlerin savaşı bazan kısa sürer ve müslümanların zaferiyle sonuçlanır. Bazan da savaş alâ, bildiğine uzun sürer, müslümanların güçsüz, kuvvetsiz hale gelmesine sebebiyet verebilir. İşte bu durumda müstevlilere karşı kendi dışındakilerden yardım talep edebilirler veya kendilerine gelen yardımları kabul etme zorunda kalabilirler. Müslümanların kendilerinden yardım talep ettikleri kafir iseler o zaman yardım alınacak mı veya alınma-

182

yacak mı? Şayst altnacaksa nelere dikkat edilecek? Bu yardımın İslâm'daki hükmü nedir? Şimdi bu suallerimizle cevap arayalım.

Allah (c.c.) hayat rehberimiz Kur'an'da şöyle buyuruyor: «Müminler, müminleri bırakıp kafirleri dost edinmesinler; kim boyla yaparsa Allah ile ilişkisi kesilmiş olur. Meğer ki, onlardan gelecek bir tehlikeden dolayı TAKİYYE'de bulunasınız. Allah size kendinden korkmanızı emreliyor. Nihayet dönüş Allah'adır.» (94) Hanefi uleması bu cyolin ışığında kafirlerden yardım almanın veya istemenin hükmünü izah etmişlerdir. Bu konuda müfessir Ali Sabuni kendi tefsirinde şunları kayd' ediyor: «Savaşta küf. fardan yardım istemek hakkında fukaha iki mezhebe ayrılmışlardır :

- 1 — Maliki Mezhebi: Harbde kafirlerden yardım istemek caiz değildir. Delilleri Hz.Aişe (R.a.)'ın rivayet ettiği şu hadisdir •. Bedir muharebesinde müşriklerden bir adam, Peygamber (s.a.v.)'e gelerek kendisiyle beraber müşriklere karşı savaşmak istedi. Peygamber (s.a.v.) bu adarna dedi ki •. «Geri dön. Ben bir müşrikten yardım istemem.»
- 2 — Cumhurun Mezhebi (Şafii, Hanbeli, Hanefi): Dediler ki savaşta küffardan yardım istemek iki şartla caiz-

dir :

a) Onlara ihtiyaç duyulması.

b) Onlara güvenilmesi (Zarar vermeyeceklerine).

Bunların da delili şudur: Hz.Peygamber (s.a.v .)'ın He-
vezan'da Safvan b. Umeyye'den yardım istemesidir. Re-
sululullah (s.a.v.)'ın bu ameli yardım istemenin caiz oldu-
ğunu gösteriyor. Dediler ki: Malikilerin gösterdikleri Ha-
dis, Resulullah .s.a.v.) bu fiil ve ameliyle nesh edilmiştir.
Bazıları da dedik!: İhtimal; malikler ihtiyaç olmadığı ve gü-
venmedikleri için bayie söylemişlerdir. Böylece yardım is-
94 _ Ali tmraa Suresi/28

183

temeyi caiz görenlerin görüşü ile yardım istemeyi men
edenlerin görüşün cem' olunduğu hasıl oluyor.» (95)
Fık'h'u Sire adlı eserin sahibi de şöyle diyor: «Savaş-
ta küffardan yardım istemek caizdir. Şu şartla; emin olu-
nursa ve bir haksızlığa veya oyuna maruz kalma tehlikesi
yoksa bu tür yardımlaşma caizdir. Aksi halde değildir.»
(96) Alemme Alüsi (Rh.a.) de bu yardımın özellikleri hak-
kında şöyle bilgi veriyor: «Bazı muhakkikler zikir ettiler r
«Şüphesiz nehy edilen yardım isteme; Aziz olanın, kendi-
siyle zelil olduğu yardımdır. Ancak zelilin kendisiyle aziz
olduğu yardım isteme şekline ise izin verilmiştir.» (97)
Burada anlaşılan şu ki; istilâ altındaki müslümanlar ihti-
1 yac duydukları ve güvendikleri konularda zeliiliklerini,
azizliğe tebdil edecek yardımları kafirlerden isteyebilirler
ve alabilirler. Nitekim Hz.Muhammed (s.a.V.) Hevazinde
Safvan b.Umeyye müşrik olduğu halde kendisinden yardım
istedi. Safvan b.Umeyye;de müşrik olduğu halde İslâm or-
dusuna yüz tane zırhla onlara yetecek kadar silah ver-
di. Hatta kendi devesinin üzerinde Evtas'a kadar taşıdı ve
daha sonra Peygamberimize teslim etti.» (98) Peygamber-
imizin bu tatbikatına ve mezheb imamlarımızın açıklamalar-
larına rağmen bugün Rus ayısına karşı Afganistan İslâm
topraklarında Cihad eden ve fakat güçsüz kaldıkları için-
de şeytan Amerika'dan yardım alan müslümanları dışlayan
müslümanların kulakları çınlasın. Bu konuda son olarak
Hanefi ulemasından Cessas (Rh.a.) dinleyelim: «Bizim
ashabımıza göre; müşriklere karşı müşriklerden yardım et-
mekte herhangi bir beis yoktur. Onlarla Ahkam-ı İslâm za-
95 — Ahkam'ul Kuran (M.Ali Sabuni) C: I, Sh: 402, Beyrut/ty.
96 — Fıkhu's Sire (Ramazan El Buti) Sh: 190, Beyrut/1979
97 — Ruhul Meani Tefsir'il Kur'an'ıl Azim (Alüsi) C: 3, Sh: 120.
Beyrut/1985
98 — İslâm Tarihi Medine Devri (M.Asrnı Koksall) C: 8, Sh:
403-404, İst/1981

İnir olunan zamana kadar. Çünkü bu durumda zahir (galib)
lotan ahkam-ı İslâm'dır. Amma onlarla Ahkam-ı Şirk zahir
lolursa o zamanda Ahkam-ı Şirk galib olur. Artık bu du-
Irumda onların müslümanlarla bsraber savaşmcs- gerek-
jmez.» (99)

İSTİLÂ'YA UĞRAMIŞ İSLÂMÎ BELDELERDE CİHAD CEPHESİ

Dar'ul İslâm istilâ edildiği zaman Cihoc! farz-ı ayn
olur. Bütün müslümanlar Gihad'a çıkarılır. Müstevli güç-
leri kovmak için bütün ümmet-i Muhammed (s.a.v.) sefer-

ber ciur. Kurtuluş Cephesi anlamına gelen Cihcd Cephssi. kurulur..Dağınık müslümanlar, bir anda bu Cephcds buluşurlar. Çünkü bu Cephe dağınık güçleri birleştiren b'.r rahmani otoritedir. Cihad Cephesi, hedefi toprak parçacı olanların meydana getirdiği Milli Cephelere benzermiz. Cihad Cephesi, inanç cephesidir. Bu nedenle aynı inancı paylaşanlar bu cephede birleşirler. Kalbi Tevhid ile çarpanl?;' bu cephede buluşurlar.

Gerek Dar'ul Harb'de ve gerekse İstilâ'ya uğrayan beldelerde ortaya çıkan Cihad Cephesi, istilâ altındaki çalışma sahaları ayrı, istifade ettikleri âlimleri ayrı, hizmet alanları değişik, İnabe ile bağlandıkları Mürşidleri ayrı ayrı olan müslümanları mürşidleriyle beraber birleştiren kaynaştıran ve kendilerine Vahdet ağacının çiçeklerini koklayan Rahmani bir otoritedir. Bu otoritenin temeli Vahyi nizamına dayanır. Allah (c.c.) değinmez hayat programımız Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruyr •. c (Ey müminler) Gerek hafif (süvari), gerekse ağırlıklı (piyade) olarak seferber olun ve mallarınızla, canlarınızla Allah yolunda Cihad edin. Eğer bilerseniz, bu sizin için pek hcyır-ı (Cessas) C: 2, Sh: .47. Beyrut/1335

185

184

lıdır.» (100) Müslüman her çağ ve mekanda ehli Cihaddır İçinde yaşadığı Dar'ul İslâm müstevlilerin saldırısına uğramışsa hemen Cihad cephesine koşar.

istilâ altında mahkum olarak hayatını devam ettiren müslümanlar için çıkış yolu Cihad Cephesidir. Cihad cephesi dağınık potansiyelleri birleştirir. İhtilafları çözüme kavuşturur ve daha önemlisi müslümanları İslâmi bir rejime ulaştırır. Bu nedenle diyoruz ki; bugün ahkam-ı Şirk'in istilâsına uğramış İslâmi beldelerde gruplar, ayrılıklar, ayrı ayrı baş çekmeler çoğalmışsa bunun temelinde Cihad Cephesi adındaki otoritenin boşluğu vardır. Çünkü Cihad Cephesinin merkezi Hablullah, görevi El Cihadu fi Sebilillillah, idarecisi istilâ altındaki müslümanların üzerinde ittifak ettikleri «Harb Emiri», irtibat vasıtası uzun bir hazırlık döneminden sonra Bey'at, en tatlı meyvesi ise Vahdet'tir. Demek ki; Cihad Cephesinin gönünür kavgadaki su götürmez görüntüsünün temel Sütünleri şunlardır:

HABLULLAH

RESULÜLLAH

EL CİHAD Fİ SEBİLİLLAH

HARB EMİRİ

BEY'AT

VE

VAHDET, ZAFER İSE ALLAH'TANDIR.

İstilâ altındaki müslümanlar için Cihad Cephesi hayatı bir ihtiyaç ve İmani bir hakikattir. İslâm ümmeti, çağımızda içine düştüğü çetin şartlara hiçbir dönemde düşmemiştir. Resulullah (s.a.v.)'in vefatından sonra ridde (dinden dönüş), Haçlı akınları ve Tatar-Moğol saldırıları gibi zor dönemlerin olduğu doğrudur. Bütün bunlar zor durum-100 — Tevbe Suresi/41

lardı. Lakin Osmanlı Hilafetinin yıkılışından önce ve sonra-

ki, Avrupa'nın emperyalist akını, İslâm ümmetinin tarihte uğradığı şartlardan daha çetindir. İlk dinden dönme olayında, müslümanların hepsi bir safta idi. Başlarında bir baş vardı. Hepsinin anlayış, şuur ve terbiyeleri birdi. Haçlı savaşlarında Haçlılar, toprakların bir kısmını istilâ edebilmişlerdi lâkin İslâm ümmetinin birlik elması, bir hilafete bağlı bulunması, müslümanların samimi olarak beraberce Cihada katılmaları meseleyi halletmişti. Ayrıca Haçlı savaşları toprakların ancak bir kısmını ele geçirebilmiştir. Tatar ve Moğol istilâsı da sonunda engellenebilmiş; İslâm ümmeti onlarla akrabalık kurarak nihayet Tatar ve Moğolların kendileri İslâmi kabul etmişlerdi. Lakin şu anda içinde bulunduğumuz durum farklıdır. Burada herşey bozulmuş, müslümanların siyasi varlıkları yok olmuştur. Dışa karşı onların bir liderleri olmadığı gibi kendi memleketlerinde İslâm'ın hiçbir sözü geçerli değildir. Her yerde İslâm'ın sözü zelil duruma düşmüştür. Her yerde hedef onlardır. Yeryüzünün tamamı onlara karşıdır. (101) İşte bu durumdaki müslümanlar için ışık, felah Cihad cephesindedir. Esasen İstilâ altındaki müslümanlar için Cihad büyük bir nimettir. Düşünün, hangi Firavun emrinde karın tokluğuna çalışan binlerce köleyi «al senin olsun» diye Musalara bırakır? Dünyada insanların zayıf ve zavallı durumlarından yararlanmaya kalkacak Firavun yapılı insanlar eksik olmadığına ve eksik olmayacağına göre... Cihad ne büyük bir gerçek, ne büyük bir nimet! Cihad bütün müslümanlara farzdır. (102) Hele Dar'ul Harb'de veya istilâ altındaki İslâmi beldelerde yaşayan müslümanlar için farz-ı 101 — Cihad Yolunda (Said Havva-Ter-. Abdullah Şaşmaz) Sh: 196, Konya/1979
102 — Cihad-Zikir Ayrılmazlığı (Mehmed Göktaş) Sh: 30-31, Konya/1988
187

186

ayndır. Bakınız Hanefi Uleması tarafından kaleme alınan Damad adlı nam eserde şunlar geçiyor: «Düşman, biad-ı İslâm'dan herhangi bir beldeye veya bölümlerinden bir bölümüne galib olurlarsa o zaman Cihad Farz-ı ayn olur. Kadının kocasından, köle efendisinden izin almadan Cihada çıkarlar. Çünkü burada ancak kurtuluş hepsinin cihadı ifa etmesiyle hasıl oluyor. Koca ile. efendinin hakkı farz-ı ayrı-larda zuhur etmez. Tıbbi bunun gibi çocukta ana-babasından, borçluda alacaklısından izin almadan Cihad'a çıkarlar. Vaktaki koca ile efendi, kadınla köleyi Cihaddan menettiller ikiside günahkâr olurlar. Bir de Bahr adlı eserde şunlar geçiyor: «MÜSLÜMAN BİR KADIN MAŞRIKTA ESİR ALINSA, HENÜZ ESİR EDENLERİN KALELERİNE, KORUMA YERLERİNE GİRMEYEN ÖNCE MAĞRIBDAKİ MÜSLÜMANLARIN KURTARMALARI KENCİLERİ ÜZERİNE VACİB TİR.» (103) Bütün bu açıklamalar bize gösteriyor ki; İstilâ'ya uğramış İslâmi beldelerde Cihad Cephesinin kurulması keyfi değil zaruridir. Şahsi bir kanat değil, Rahmani bir hakikattir.

Dar'ul islâm'da ikâmet eden müslümanlar için Cihad'a çıkmada şu engeller vardır: Kadının kocasından izin alması, kölenin efendisinden izin alması, çocuğun anne-ba-

basından izin alması, borçlun alacaklısından izin alması gibi engeller vardır. Ancak Dar'ul islâm'ın İstilâ edilmesiyle bütün bu engeller bir anda ortadan kalkar. Yediden yetmişe kadar herkes Cihadla karşı karşıya gelir. Ve Cihad cephesi oluşur. Bu nedenle diyoruz ki; müstevlilerin istilâsına uğrayan İslâmi beldelerdeki müslümanlar için kıyamete kadar toplanma merkezi Cihad cephesidir. Çünkü Cihad cephesi, kurtuluş cephesidir. Öyleyse bütün müslümanlar Cihad Cephesinde toplanmalıdır. Mürşidler müridleriyle Cihad cephesine koşmalıdır. Guruplara ayrılmış

müslümanlar cihad cephesinde tanışmalıdırlar. Cihad cephesi bütün İslâmi gurupların ve binlerce mürşidin, Mürebbinin içinde bulunduğu ve Harb Emirine bey'at ettikleri Ummet-i Muhammed'in ortak malıdır. Her İslâmi gurup, her mürşid, her mürebbi bu cepheye koşmalıdır. Küçük hesaplarda birleşemeyiz ve köşebaşlıcırmda buluşamayız. Biz müslümanlar Dar'ul Harb olalım veyahutta istilâ'ya uğramış İslâmi beldelerde olalım hiç fark etmez. Bizler Cihad cephesin de birleşir ve buluşuruz. Dar'ul Harb'de yaşayan müslümanlar veya istilâ edilmiş İslâmi beldelerde yaşayan müslümanlar hiç unutmasınlar ki; CİHAD CEPHESİNDE BULUŞMAYANLAR, CEHENNEM CEPHESİNDE BULUŞURLAR.

103 — Multeka Şerhi Damad/C: I, Sh: 306, Kostantiniyye. H-1248

183

189

MUSTAFA ÇELİK

196C'da Ş.URFA'nın Bozova ilçesinin Boztepe köyünde doğdu. İlk tahsilini Boztepe Köyü ilk okulunda tamamladı.

1973-1974 öğretim yılında Urfa İmam-Hatip Lisesine knyd oldu. Orta kısmı Ş.Urfo İmam-Hatip lisesinde, liseyi de 1980-1981 tarihinde Bitlis İmam-Hatip lisesinde tamamladı.

Yazı hayatına ortakolu yıllarında başladı. Yazarın bugüne kadar yayınlanmış eserleri şunlardır:

«Şehadet Yarışı» (1980), «Peygamber Sünneti Sakal» (1982). «Ta'rif'ul Kur'an Risalesi» (1982). «İslami Davetin Al'abesi». (1988), «Küfür Tek Millettir» (1988) en son olarak ta elinizdeki «Dar'ul Harb Fikhi» (1989) kaleme aldı.

191